

LOPPURAPORTTI

HELSINKI-MALMI

3.-9.7.2022

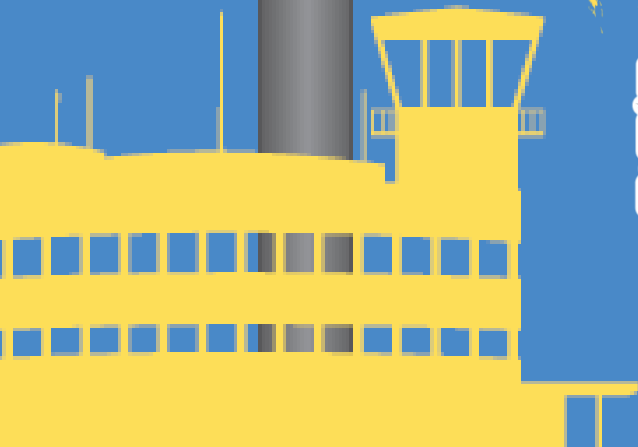
INTERNATIONAL

YOUTH FIRE FIGHTERS

CAMP ELDIS 22

INTERNATIONAL YOUTH
FIRE FIGHTERS
CAMP ELDIS 22 HELSINKI

Sisällys

.....	1
Alkusanat.....	4
Eldis 22 leirin tausta.....	5
Eldis 22 projektin käynnistyminen.....	6
Leiripaikka, ajankohta ja nimi.....	7
Helsingin kaupunki pääyhteistyökumppaniksi.....	8
Eldis 22 tavoitteet ja toimintaperiaatteet.....	10
Toimintaperiaatteet.....	12
Osallisuuden kautta yhteinen tapahtuma.....	12
Eldis 22 leirien digitaalisen kehittämisen kuplassa.....	13
Yhdenvertaisuus näkyvästi esillä leirillä.....	18
Kestävän leirin toteuttaminen.....	22
Eldis 22 uudella tavalla.....	23
Leirin järjestelyt.....	25
Osallistujat.....	29
Leiri-infran rakentaminen lentokentälle.....	30
Leirin ruokahuolto.....	36
Ruokahuollon toimittajat.....	36
Tilat ja jakelu.....	37
Turvallisuus ja kulunvalvonta.....	41
Leiripalokunnan roolia mahdollista kehittää.....	44
Lääkintä muodosti huipputason palveluketjun.....	44
Koulutuksen järjestäminen.....	48
Teemapuistot.....	49
Muu koulutus ja päiväleiri.....	53
Koulutus ennen leiriä.....	54
Vapaa-ajan ohjelma.....	56
Ohjelmalinjat.....	56
Matkatoimisto.....	57
Tapahtumat leirillä.....	58
Leiripäivähoito SkidiEldis.....	60
Kansainvälisyys Eldiksellä.....	63
Visuaalisuus ja viestintä.....	67
Talous rakentui avustuksista, myyntitoiminnasta ja yritysyhteistyöstä.....	71
Yhteistyökumppanuudet ja leirin suojelija.....	75

Leiripalaute	77
Kokemusasiantuntijanuorten puheenvuoro.....	79
Leirijohdon kokemuksia	80
Liitteet.....	88
Liite 1. Tilastoja	89
Liite 3 Talous	100

Loppuraportin on toimittanut Valtteri Tervala, Eldis 22 leirin projektipäällikkö

Kuvat Eldis 22 kuva-arkisto

Alkusanat

Hyvä lukija, käsissäsi on kansainvälisen palokuntanuorten suurleirin Eldis 22 loppuraportti. Toivon, että saat raportista mielenkiintoista luettavaa, pohdittavaa leirin järjestämisestä ja leirikokemuksesta.

Projektissa oli tarkoitus tehdä leiriä uudella tavalla, antaen muistoja ja kokemuksia, jotka kulkevat osallistujien mukana läpi elämän. Uskon, että pystyimme toteuttamaan hyvin poikkeuksellisessa ajassa onnistuneen tapahtuman ja täyttämään siltä osin projektille asetetut tavoitteet. Nuoret olivat saadun palautteen perusteella tyytyväisiä, mikä on eniten tyydytystä antava palaute.

Sain kunnian aloittaa keräämään henkilöitä mukaan projektiin ja koostamaan työryhmää leirin alkutaipaleelta alkaen. Eldis 22 leirin suunnittelu aloitettiin keväällä 2020 kolmen pelastusliiton ideasta, mikä silloin vielä tuntui kaukaiselta ajatukselta, että 2022 leireillään suurleirillä. Nyt loppuraporttia kirjoittaessa tuntuu, että aika vain hujahti ja leiri oli jo ohi.

Näin jälkikäteen voidaan todeta, että suunnitteluaikaa tämän kokoiselle projektille oli rajallisesti, erityisesti, kun korona sotki merkittävästi myös leirin tekemistä. Jouduimme suunnittelemaan leiriä paljon etänä ja otimme uusia sähköisiä työkaluja leirin tekemiseen merkittävässä määrin, mikä oli poikkeavaa aikaisempien leirien järjestämiskokemuksesta.

Uudet toimintatavat loivat kuitenkin erilaisen tavan tehdä leirin valmisteluja. Teams-sovellus mahdollisti muun muassa nopeat pikapalaverit varsinaisten kokousten välillä ja tiedostojen hallinta oli keskitetty yhteen paikkaan, jolloin kaikki pääsivät tekemään leiriä yhdessä paikassa ja samalla nähtiin, missä muut menevät.

Vaatii rohkeutta muuttaa pitkiä perinteitä ja kehittää toimintaa. Mielestäni erityisesti koulutuksen kehittämisessä otettiin askeleita oikeaan suuntaan. Kerralla ei voida kaikkea saada toimimaan mutta nyt on oivallettu uusia mahdollisuuksia, joita toivottavasti jatkossa kehitetään yhteisesti. Lisäksi yhdenvertaisuusasioissa luotiin paljon hyvää ja työtä tulee jatkaa alueleireilläkin.

Usein projekteissa tulee kiire ennen H-hetkeä, niin myös meillä. Ison palokuntanuorten leirin järjestämisessä on aina mukana paljon muuttujia. Olennaista on, että miten projektin aikana ja leirillä näihin muuttujiin pystytään tarttumaan ja mukautumaan.

Olen lopulta erittäin tyytyväinen projektin lopputulokseen ja vapaaehtoisten, Helsingin kaupungin, pelastuslaitosten ja yritysmaailman vahvaan yhteistyöhön, jota ilman Eldis 22 olisi ollut lähes mahdotonta järjestää.

Leirin toteuttamiseen tarvittiin kaikkien teidän panostanne ja vapaa-aikaa nuorisotyön eteen. Nöyrimmät kiitokset kaikille Eldis 22 leirin mahdollistaneille henkilöille ja tahoille!

-Samuel Siliin, leiripäällikkö

Eldis 22 leirin tausta

Valtakunnallinen palokuntanuorten leiri järjestetään neljän (4) vuoden välein ja Eldis 22 oli järjestyksessään 18. valtakunnallinen suurleiri.

Leirien osallistujamäärä on edeltävien kahden leirin osalta ollut laskussa (2014 ja 2018). Vuosittain alueleirien osallistujamäärät ovat olleet nousevia aina suurleirivuoteen asti, mutta valtakunnallisen leirin järjestämisvuotena osallistujamäärät ovat notkahtaneet verrattuna alueleirivuosiin. Osallistujamäärän laskun taittaminen tunnistettiin yhdeksi Eldis 22 leirin merkittävimmäksi haasteeksi.

Leiriprojekti aloitettiin samaan aikaan, kun maailmanlaajuinen Covid-19 pandemia oli käynnissä, mikä osaltaan vaikeutti osallistujamäärän kääntämistä nousuun. On huomioitava, että koronan kaikkia vaikutuksia ei vielä edes tiedetä mutta projektissa sen uskotaan vaikuttaneen suoraan talouteen, järjestelyihin, suunnittelutyöhön, yhteisöllisyyteen ja osallistujamäärään.

Koulutusleirit ovat olleet ennen koronaa käytännössä ainoa paikka, missä on voinut suorittaa palokuntanuorten koulutusjärjestelmän mukaisia kursseja. Koronan vaikutuksen takia ei ole kahteen vuoteen voitu järjestää alueellisia koulutusleirejä, joten nuorille oli patoutunut tarvetta suorittaa kursseja.

2015 perustettiin leirien kehittämistyöryhmä selvittämään mm. valtakunnallisten leirien järjestämisen tarvetta. Työryhmän tekemän kyselyn mukaan enemmän kuin yhdeksän kymmenestä vastaajasta halusi, että valtakunnallisia palokuntanuorten leirejä järjestetään tulevaisuudessakin. Valtakunnallisten leirien nähtiin yhdistävän palokuntalaisia, edistävän palokuntakulttuuria ja auttavan pitämään palokuntakulttuurin elinvoimaisena ympäri Suomen. Selvityksen tuloksiin peilaten valtakunnallisten ja kansainvälisten leirien järjestämistä toivotaan palokuntakentällä.

Keväällä 2020 kolme pelastusliittoa (Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund FSBR, Helsingin Pelastusliitto HELPE ja Uudenmaan Pelastusliitto UPL) päättivät yhteisten tunnusteluiden jälkeen hakea yhdessä seuraavan suurleirin järjestämisvastuuta. Muita hakijoita järjestäjäksi ei tullut ja Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön (SPEK) hallitus päätti, että seuraavan suurleirin järjestäjänä toimivat edellä mainitut kolme pelastusliittoa yhdessä.

Valtakunnallisella tasolla kansainvälinen suurleiri tiedostettiin olevan vuoden 2022 suurin pelastusalan tapahtuma. Suur tapahtuman järjestämisessä on aina mukana monia eri tahoja palokuntatoiminnasta ja sen ulkopuolelta. Leirin rakentaminen on myös useamman vuoden prosessi ja se vaatii merkittävää panostusta niin vapaaehtois-, kuin järjestö- ja pelastusliittotyöltä. Suurleirin vaikutus on valtakunnallisesti merkittävä, sillä leiriprojektin tuloksella tavoiteltiin liki kolmasosaa kaikista palokuntanuorista ja heidän ohjaajistansa. Leirin nähdään myös vaikuttavan sopimuspalokuntalaisten määrään tulevaisuuteen siellä järjestettävän tarkoituksen mukaisen koulutuksen takia.

Eldis 22 projektin käynnistyminen

Pelastusliitot perustivat esivalmistelutyöryhmän selvittämään rahoitushakuja, projektipäällikkökrytointia ja leiripaikkaa keväällä 2020. Työryhmään kuuluivat Samuel Siliin, Sari Tuuri-Salonen ja Pekka Tervala. Esivalmistelutyöryhmä laati sekä Palosuojelurahaston että Jenny ja Antti Wihurin rahaston avustushakemukset. Valmistelutyön ohella pelastusliitot muodostivat leiriprojektille ohjausryhmän, joka aloitti työskentelyn toukokuussa 2020. Ohjausryhmään kuuluivat jokaisesta järjestävästä pelastusliitosta ja SPEK:stä kaksi edustajaa sekä leiripäälliköt ja projektipäällikkö. Leirin ohjausryhmään kutsuttiin myös Palosuojelurahaston päätöksen mukaisesti Sisäministeriön edustaja mutta ministeriö ei halunnut asettaa edustajaa ohjausryhmään.

Kesäkuussa 2020 esivalmisteluryhmän esityksestä ohjausryhmä valitsi projektipäälliköksi Valteri Tervalan ja leiripäälliköksi Samuel Siliinin sekä leirin varapäälliköksi Sabina Holopaisen. Yhteishankkeen toteutuksen hallinnollisen vastuun otti Uudenmaan Pelastusliitto ry. Projektipäällikkö työskenteli Uudenmaan Pelastusliitossa syksyn 2020 osa-aikaisena (30 %) ja vuoden 2021–2022 kokoaikaisena työntekijänä.

Leiriorganisaatio muodostettiin heti projektin alussa ja päädyttiin ratkaisuun, missä toimialoja muodostettiin 8 kappaletta. Toimialoja oli huolto, keittiö, kansainvälinen toiminta, koulutus, ohjelma, toimisto, turvallisuus ja viestintä. Organisaation luomisessa arvioitiin, että mitkä toiminnot tarvitsevat olla omana toimialana.

Elokuussa 2020 avattiin haku leirin toimialapäälliköiksi. Avoimessa haussa haettiin yhteensä 8 toimialan johtajaa. Hakemuksia saatiin yhteensä 20, joista yli puolet painottuivat kahteen toimialaan, turvaan ja huoltoon. Haussa haastateltiin valitut hakijat. Avoimen haun rinnalla toteutettiin suorarekrytointia ja leiritoimikunta valittiin lokakuun lopussa. Huomioitavaa on, että leirin viestintäpäällikkö vaihtui projektin aikana kaksi kertaa ja keittiöpäällikkö kerran johtuen henkilökohtaisista syistä. Leirin suunnittelutyötä tukemaan päätettiin rekrytoida kuusi 14–17-vuotiasta palokuntanuorta kokemusasiantuntijaksi, joista yksi jäi pois kesken projektin omasta pyynnöstä.

Leiritoimikunta aloitti työskentelyn marraskuussa 2020. Yhteensä leiritoimikunta kokoontui projektin aikana 25 kertaa, joista 11 kertaa etäyhteyksin ja 14 kertaa lähitapaamisena. Ohjausryhmä kokoontui 14, joista vain yhden kerran lähitapaamisena.

Huomioita

Leiritoimikunnan työskentelyssä on erityisen tärkeää huomioida ryhmäytyminen. Työ vaatii paljon dialogia mutta lopulta myös päätöksiä. Keskustelulle on annettava riittävästi aikaa, jotta ymmärrystä aiheesta saadaan tarpeeksi. Päätöksenteosta on sovittava etukäteen ja päätöksiä on prosessin aikana pystyttävä uudelleen arvioimaan tarpeen mukaan.

Jos järjestäjä on useampia kuin yksi, on tarpeen laatia järjestämissopimukset. Projekti tulisi aloittaa sopimuksen laatimisella, jotta vastuut ja velvoitteet on sovittu ennen varsinaisen projektin käynnistymistä.

Leiripaikka, ajankohta ja nimi

Leiripaikan selvittäminen aloitettiin heti keväällä 2020. Leirialueen osalta lähestyttiin Helsingin, Vantaan ja Tuusulan kaupunkia. Kaikkiin leiripaikkoihin tehtiin auditointikäynti. Vantaalla tavattiin lisäksi kaupunginjohtajaa ja kaupunkikulttuurin apulaiskaupungin johtajaa. Helsingin kaupungilta tavattiin nuorisopalveluiden johtajaa. Tuusulan kohdalla leirialue muodostui jo tutustumiskäynnillä haasteelliseksi muun muassa välimatkojen takia ja sen jälkeen Tuusula tiputettiin pois vaihtoehdoista ennen varsinaisia tapaamisia kaupungin johdon kanssa.

Päätös alueesta muodostui lopulta alueen ainutlaatuisuuden, muokattavuuden ja alueen vapaiden käyttömahdollisuuksien perusteella. Lisäksi tiedossa oli, että Vantaan Hakunilassa oli tulossa remontteja, mitkä vaikuttivat merkittävästi alueen käytettävyyteen leirin aikana. Näin ollen yhteistyökumppanikunnaksi valittiin lopulta Helsinki ja leiripaikaksi uniikki Malmin lentokenttä.

Nimi – Eldis 22 – syntyi yhteisen ideoinnin kautta ja siinä nähtiin yhdistyvän hienosti paikallinen stadin slangi ja ruotsin kieli. Eldis tarkoittaa stadin slangilla nuotiota tai tulta ja ruotsiksi eld on tuli. Nuoret toivovat ideoinnin aikana, että vuosiluku tiivistettäisiin ytimekkäästi 22.

Palokuntanuorten leirit ovat perinteisesti ajoittuneet kesä-heinäkuulla. Leirijankohtaa oli hahmoteltu jo esivalmistelutyöryhmän toimesta ja lopulta se vahvistui leirialueen käytettävyyden varmistumisen myötä.

Leirialueen valinnan aikaan Malmin entisellä lentokentällä oli vielä lentotoimintaa mutta tiedettiin, että kaupungilla oli oikeus saada tiettyjä alueita käyttöön vuosittain huolimatta lentotoiminnasta. Projektin aikana lentotoiminta päättyi alueella maaliskuussa 2021 ja lentokenttäalue avattiin kansalaisten virkistyskäyttöön keväällä 2022.

Huomioita

Valittu leirialue tuotti lopulta haasteita moneen otteeseen. Leirialueen rajausta jouduttiin vaihtamaan lentokentän sisällä useampaan kertaan johtuen alueen rakentamisesta, luontokartoituksista ja lentoliikenteen päättymisestä. Tulevaisuudessa on hyvä miettiä alueita, joissa olisi tarjolla valmista infraa, kuten sähkö-, vesi- ja viemäriinjoja. Samoin toimisto- ja toimintatiloja tarvitaan yllättävän paljon, vaikka kyseessä on telttaleiri. Tila- ja käyttötarpeita on toki tarpeen arvioida kriittisemmin jatkossa. Voisiko jatkossa ajatella, että eri toimialojen omien toimistojen sijaan työskenneltäisiin yhteisessä toimistossa, mistä tilataan työpisteitä. Samalla voisi suunnitella ns. hiljaisia työtiloja ja kokoustiloja.

Helsingin kaupunki pääyhteistyökumppaniksi

Yhteistyö Helsingin kaupungin kanssa oli aivan erinomaista alusta alkaen. Ensimmäiset tapaamiset kaupungin kanssa pidettiin nuorisopalveluiden johdon ja tapahtumatuotannon kanssa syksyllä 2020. Yhteistyön merkitys leirin järjestämisessä oli erittäin olennaista. Kaikessa yhteistyössä näkyi, että kaupunki oli laaja-alaisesti tukemassa kansainvälistä nuorisotapahtumaa Helsingissä. Kumppanuussopimuksen myötä kaupunki tuki kansainvälistä palokuntanuorten leiriä pääyhteistyökumppanina mahdollistamalla muun muassa leirialueen, tarjoamalla diginäkyvyyttä kaupungin downtown-mainostauluilla ja asiantuntija-apua eri toimialoilta.

Tapahtumalle muodostettiin yhteinen koordinaatiotyöryhmä. Tapaamisia työryhmän ja kaupungin eri toimijoiden kanssa pidettiin yli 43 kertaa, joissa osallistujia oli yhteensä yli 239 henkilöä. Koordinaatioryhmässä oli projektin aikana edustajia kaupungin eri hallinnon aloilta niin kaupungin kanslian viestinnästä, aluerakentamisesta kuin nuorisopalveluiden tapahtumatuotannosta. Lisäksi ryhmässä olivat mukana käsiteltävien aiheiden mukaan eri asiantuntijoita ja vastuuhenkilöitä. Projektin edetessä joukkoon liittyivät Malmin entisen lentokentän alueen turvallisuuskoordinaattori ja logistiikkakoordinaattori, joiden rooli oli merkittävä alueen käytettävyyden suunnittelussa.

Työryhmää ja yhteensovittamista johti kaupungin kanslian aluerakentamisen projektipäällikkö Kimmo Kuisma. Projektin yhteyshenkilönä kaupungin kanssa toimi Aleksi Wallenius ja Mari Kauppinen. Leirialueen vuokraamiseen liittyvänä yhteyshenkilö toimi Merja Sorakari. Malmin lentokentän alueen logistiikka koordinaattori Joonas Hakkila ja turvallisuuskoordinaattori Björn Åkerblom olivat leiriprojektiin mukaan tultuaan keskeisessä roolissa leirin suunnittelussa. Leiriorganisaatio haluaa kiittää kaikkia työryhmässä ja yhteyshenkilöinä toimineita pyyteettömästä tuesta ja aina avuliaasta suhtautumisesta leiriä kohtaan.

Koordinaatiotyöryhmän lisäksi tapahtumaa esiteltiin Helsingin kaupungin suur tapahtumatyöryhmässä ja tapahtumien kenttäryhmässä. Yhteistyötä tehtiin muun muassa kaupungin nuorisopalveluiden tapahtumatuotannon, nuorisotyön yksiköiden, terveystoimikunnan ja ympäristöviranomaisten, HSL:n (Helsingin seudun liikenteen), poliisin sekä tietysti pelastuslaitoksen kanssa. Kumppanuussopimuksen myötä hyödynsimme myös Staran palveluita.

Keskeiset yhteistyömuodot Helsingin kaupungin kanssa olivat päiväleiritoiminta helsinkiläisille nuorille, pop-up turvallisuusviestintätilaisuudet kaupungilla sekä downtown -diginäyttöjen mainospaikat. Valitettavasti päiväleiritoimintaa ei saatu toteutettua osallistujien puuttuessa mutta tuvi-tilaisuudet onnistuivat hyvin. Leiri näkyi viikon ajan kaupungin downtown -diginäytöillä ja sitä kautta saatiin näkyvyyttä laajemmin kaupungilla.

Suunnittelun edetessä kaupunki kiinnostui tuomaan leirille oman pisteensä. Pisteellä toimi kaupungin nuorisotyön ammattilaisia ja paikka olikin hyvin suosittu koko leirin ajan. Nuorisotyöntekijät kohtasivat kaupungin pisteellä nuoria, mikä oli todella tärkeä lisä leirin kannalta. Lisäksi leirialueelle saatiin Helsingin kaupungin valoteos, mikä oli monen valokuvan taustalla sijaitessaa lentokentän terminaalirakennuksen edessä.

Leiriprojektin aikana julkaistiin kaksi yhteistä mediatiedotetta, joista iso kiitos kaupungin viestinnän ammattilaisille Päivi Muntherille, Nina Talménille ja Anna-Mari Sookarille. Tiedotteet julkaistiin kaupungin ja leirin eri viestintäkanavilla sekä toimitettiin kaupungin medialle suunnatun kanavan kautta.

Huomioita

Vaikka tapahtuman valmistelun aikana tuli tehdä monia eri ilmoituksia ja selvityksiä kaupungille, saatiin tukea tapahtuman suunnitteluun enemmän kuin osattiin odottaa. Hyvänä oppina tuli, että parasta on olla hyvissä ajoin yhteydessä kaupungin eri toimijoihin ja käydä keskustelua tulevista suunnitelmista. Erityisesti lomajaksot ja vastaavasti muut kiireelliset jaksot hidastavat käsittelyaikoja. Ilmoitusten tekemisen voi aloittaa jo hyvissä ajoin, vaikka vielä ei täysin valmista olisikaan. Suunnitelmia voi, ja usein tuleekin täydentää, joten vuoropuhelua on tärkeää käydä aktiivisesti.

Eldis 22 tavoitteet ja toimintaperiaatteet

Leiriprojekti aloitettiin laatimalla projektisuunnitelma, tavoitteet ja toimintaperiaatteet. Organisaation kokoonpanon oli suunnitellut leirin esivalmistelutyöryhmä. Leiritoiminnan tarkoitus kuvattiin projektisuunnitelmaan. Projektin tavoitteiden ja toimintaperiaatteiden laatimisen taustatyössä hyödynnettiin monia eri loppuraportteja ja kehittämissuosituksia. Projektisuunnitelmassa huomioitiin muun muassa entisen valtakunnallisen nuorisotyötoimikunnan (VNTTK) suurleireille laatimat yleisperiaatteet. Yleisperiaatteiden lisäksi projektisuunnitelmaan kirjattiin VNTTK:n kirjaamia toteutettavia asioita, kuten nuorten osallisuuden edistäminen, toimihenkilöiden avoin haku ja koulutuksen tasalaatuisuus ja elämyksellisyys.

Vuonna 2015 suurleirien kehittämistyöryhmä pohti hyviä ja huonoja käytäntöjä ja kehittämissuosituksia leiritoimintaan liittyen. Kehittämistyöryhmän suositukset olivat myös käytettävissä leiriprojektin aikana ja niitä pyrittiin huomioimaan eri toimialojen suunnitelmia tehtäessä. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK on lisäksi kerännyt vuosien ajan tietoa leirien osallistujamääristä alueittain ja näitä tietoja hyödynnettiin, kun leiriprojektia käynnistettiin ja pyrittiin ymmärtämään paremmin suurleireille osallistumista eri alueilta.

Edellä mainittuja tietoja ja edellisten suurleirien loppuraportteja peilattiin nykytilan tarpeisiin, kun Eldis 22 leirin tavoitteet ja toimintaperiaatteet kiteytettiin. Käytettävänä oli siis runsaasti materiaalia, joihin tutustumalla pystyi ymmärtämään edellisten tapahtumien onnistumisia ja kehittämistä vaativia asioita. Lisäksi projektipäällikkö tapasi alkuvaiheessa kaikkien 13 pelastusliiton henkilöstöä ja keskusteli siitä, miten osallistujia saataisiin mukaan suurleiriprojektiin kaikilta alueilta.

Palokuntanuorten leiritoiminnan tarkoitus

Palokuntanuorten koulutusleiri on keskeinen osa nuorisotoimintaa palokunnissa. Leirityössä kokeillaan uusia käytäntöjä ja luodaan toimintakulttuuria, mikä muuttaa nuorisotoimintaa palokunnissa.

Palokuntanuorten viikon mittaisen leirin keskeinen tarkoitus on järjestää palokuntanuorille koulutusjärjestelmän mukaisia kursseja. Koulutuksessa keskeistä on palokuntataidot, mutta myös mm. viestintä- ja ryhmätyötaidot ovat tärkeitä. Ohjelman tarkoituksena on tarjota leiriläisille kokemuksia ja elämyksiä sekä toimia rentouttavana ajanvietteenä vastapainona koulutukselle. Valtakunnalliset leirit kokoavat palokuntalaisia eri puolilta Suomea ja se mahdollistaa niin uusien kuin vanhojen tuttujen kohtaamisia. Palokuntalaisten yhteenkuuluvuus ja yhteisöllisyys on keskeisessä asemassa leirin onnistumisen mittaamisessa.

Eldis 22 leiriprojekti oli tarkoitus toteuttaa kokeillen, palvelumuotoillen ja ketterästi kehittäen. Harmillisesti korona sotki monella tavalla kokeilukulttuurin, kun leirin suunnitteluajana ei voitu järjestää yhtään alueellista leiriä, missä olisi voitu kokeilla monia suunnitelmia etukäteen. Tämä ei kuitenkaan poissulje sitä, etteikö valtakunnallisilla leireillä tulisi tehdä kokeiluja, ja niitä tehtiinkin Eldis 22 leirillä.

Tavoitteet

Projektisuunnitelmaa laadittaessa käytiin keskustelu ja päätettiin, että puhutaan kansainvälisestä palokuntanuorten leiristä. Valinta tuntui luontevalta, koska halusimme kehittää kansainvälisyyttä valtakunnallisella leirillä ja tavoittaa ainakin 500 leiriläistä ulkomailta. Koko leirin osallistujatavoitteeksi asetettiin 4000 osallistujaa mutta melko nopeasti tuli ymmärrys, että se ei ole mahdollista.

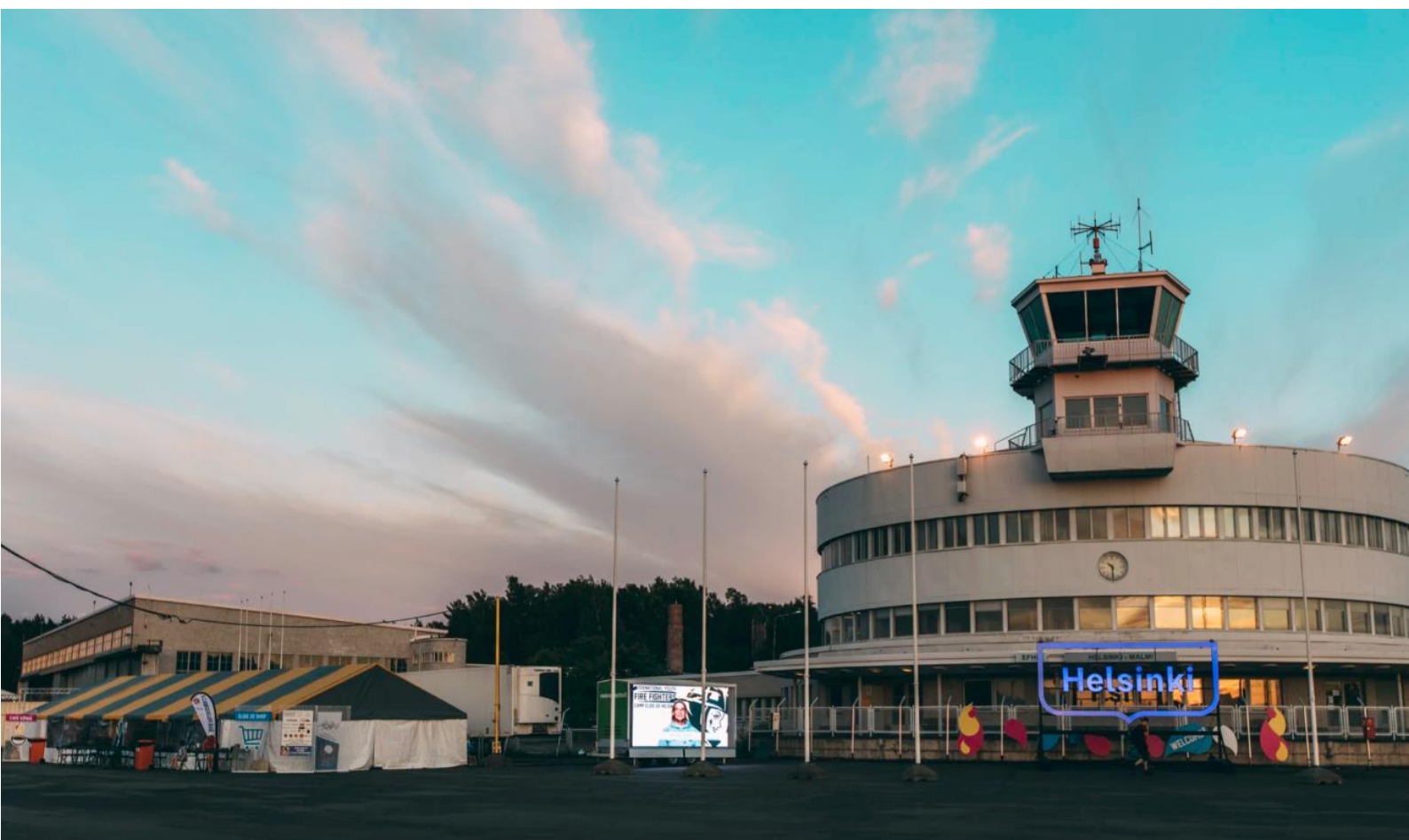
Lopulta tavoitteeksi asetettiin 2500 nuorta ja 1000 ohjaajaa. Vaikka tavoite oli korkealla, ymmärrettiin, että tilastotiedon valossa osallistujamäärät ovat olleet laskussa jo pitkän aikaa ja koronakin häiritsi tilannetta entisestään. Siitä huolimatta uskottiin, että tiedottamalla, osallistamalla ja luomalla kannustimia osallistua leirille, osallistujamäärä saataisiin nousuun parin vuoden leirittömän kesän jälkeen.

Eldis 22 leirin tavoitteena oli tuottaa elämyksiä ja kokemuksia, jotka muodostavat uusia tuttavuuksia ja yhteisöllisyyttä. Koska leirillä haluttiin nostaa kansainvälisyys esille, asetettiin tavoitteeksi myös luoda kontakteja suomalaisten ja kansainvälisten leiriläisten välille.

Valtakunnalliset leirit ovat sekoitus eri alueiden toimintakulttuureita ja käytäntöjä. Eldis 22 leirillä tavoitteena oli osallistaa palokuntalaisia rakentamaan yhteistä tapahtumaa ja luoda yhteistä suurleirikulttuuria.

Valtakunnallisen leirin järjestäminen pääkaupunkiseudulla tarjosi ainutlaatuisen tilaisuuden saada julkisuutta. Tavoitteena oli saada valtakunnallista näkyvyyttä palokuntanuorisotyölle ja saada lisää nuoria ja aikuisia mukaan palokuntanuorisotyöhön.

Palokuntanuorisotyön yksi tehtävä on tuottaa uusia palokuntalaisia hälytystoimintaan. Kun mietittiin pitkäaikaisia vaikutuksia, asetettiin tavoitteeksi tulevien hälytysosastolaisten riittävyyden varmistaminen tarjoamalla mielenkiitoista ja perusteltua palokuntakoulutusta (palokuntanuorten koulutusjärjestelmä).

Toimintaperiaatteet

Tarkoituksen ja tavoitteiden toteuttamisen avuksi asetettiin leiriprojektille toimintaperiaatteet, joiden haluttiin näkyä kaikessa toiminnassa suunnitelmista toteutukseen. Toimintaperiaatteet muodostettiin leirijohdon ja viestinnän kanssa sekä hyväksyttiin leiritoimikunnassa. Toimintaperiaatteiksi kiteytettiin osallisuus, digitaalisuus, uudella tavalla tekeminen ja kestävä leiri.

Osallisuuden kautta yhteinen tapahtuma

Leiriprojektissa haluttiin ottaa mukaan niin nuoria kuin aikuisia suunnittelemaan ja toteuttamaan Eldis 22 -leiriä. Tavoitteena oli onnistunut osallisuuden kokemus. Osallisuudella tarkoitettiin sitä, että osallistujille muodostuisi rehellinen kuulemisen kokemus, vaikka jokaisen omaa mielipidettä ei aina välttämättä voitaisikaan toteuttaa. Erityisenä tavoitteena oli saada nuoret kokemaan itsensä merkityksellisiksi ja arvokkaiksi toimijoiksi. Tarkoituksena oli myös opettaa nuorille, että aktiivisesti toimimalla on mahdollisuus kehittää toimintaa haluamaansa suuntaan. Osallisuusosaamiseen saatiin tukea Nuorisoyhteistyö Allianssin osallisuusasiantuntijoilta.

Osallisuuden toteuttaminen tarkoitti, että nuoret olivat mukana kertomassa mielipiteitään, vaikuttamassa ja tekemässä päätöksiä leiriprojektissa. Leirin suunnittelutyötä tukemaan päätettiin rekrytoida kuusi 14–17-vuotiaista palokuntanuorta kokemusasiantuntijaksi. Avoimen haun kautta saatiin yhteensä 19 hakemusta ympäri Suomea ja kaikki hakijat haastateltiin. Valinnassa painotettiin alueellista kattavuutta sekä huomioitiin sukupuolijakauma ja arvioitiin soveltuvuutta työryhmään. Lisäksi huomioitiin, että ruotsinkieliset toimijat ovat edustettuna. Valitut nuoret olivat mukana tasavertaisina leiritoimikunnan jäseninä. Lopulta 5 kokemusasiantuntijanuorta toimi lisäksi monissa erilaisissa tehtävissä, kuten somelähettilynä leirin sosiaalisen median kanavilla ennen leiriä ja leirin jälkeen.

Tarjosimme avoimesti osallistumisen paikkoja eri ikäisille palokuntalaisille ja järjestimme tilaisuuksia, joissa palokuntalaiset voivat osallistua dialogiin. Tilaisuuksissa keskusteltiin, kuunneltiin ja kysyttiin mielipiteitä ja ajatuksia leiritoiminnasta. Osallisuus näkyi vahvasti toiminnassa koko projektin aikana. Leiriä käsiteltiin yhteensä 51 eri tilaisuudessa ennen leiriä ympäri Suomea ja tilaisuudet tavoittivat yhteensä 1341 palokuntalaista, joista nuoria 272. Lisäksi pelastusliitoille pidettiin omia ajankohtaisinfoja leirin edetessä.

Leirin verkkosivuille muodostettiin oma sivu osallisuudelle, missä kuvattiin, miten kuka tahansa leiritoiminnasta kiinnostunut voisi ottaa osaa leirin suunnitteluun. Erilaisia vaihtoehtoja osallistua oli kyselyt, kohtaamiset, nuortenideat.fi -sivusto, kokemusasiantuntijannuoret, osallistava budjetointi (nuorten oma toiminta) ja vapaaehtoiseksi hakeutuminen.

Avasimme avoimen Padlet-sivun, mihin keräsimme kokemuksia suurleireistä. Ideana kyselyssä oli, että vastaukset olivat avoimia ja anonyymejä. Vastauksia pystyi myös tykätä, jos joku oli jo sanoittanut omat ajatukset riittävän hyvin. Vastauksia Odotuksia leirille -kyselyyn tuli 283 ja se keräsi myös yhteensä 304 reaktiota. Padlet oli tehty myös ruotsin kielelle mutta vastauksia ei tullut yhtään.

Halusimme, että leiriorganisaatiolta pystyi kysymään avoimesti erilaisia leiriin liittyviä kysymyksiä. Käyttöön otettiin nuortenideat.fi (ungasideer.fi ruotsiksi). Kysymyksiä alustalle tuli projektin aikana yhteensä 24 kysymystä. Alustaa oli tarkoitus myös kokeilla osallistavassa budjetoinnissa (Osbu), missä palokuntalaiset olisivat voineet esittää ohjelmaa leirille ja siihen varattiin myös budjetista varoja. Ehdotuksia kerättiin lopulta Formsilla ja ehdotuksia saatiin vain muutama.

Koronan vuoksi monilla palokunnilla tauolla olleet palokuntanuorten harjoitukset vaikeuttivat ideoiden keruuta ja osallistumista ideointiin. Osallistavan budjetoinnin ideana oli kerätä ensin ideoita, joista olisi valittu suosituimmat äänestämällä. Lopulta valitut ideat olisi suunniteltu ja viimeistely yhteisesti avoimissa työpajoissa. Varsinaiseen osallistavaan budjetointiin ei lopulta saatu riittävästi vapaaehtoisresursseja. Tukea osallistavaan budjetointiin saatiin Tuusulan kaupungin yhteisömanagerilta.

Avoimia tehtäviä avattiin hakuun suunnittelun edetessä. Erilaisia tehtäviä oli avoinna verkkosivujen tehtävähaun kautta 62 kpl. Osassa hauista oli vapaana useampia tehtäviä tai tehtävään haettiin useampaa henkilöä. Hakemuksia tuli järjestelmän kautta 195 henkilöltä. Päätimme myös, että nuorilla oli mahdollisuus hakeutua tiettyihin ennen leiriä toteutuviin vapaaehtoistehtäviin esimerkiksi viestinnässä. Alle 18-vuotiaat pystyivät osallistumaan leirille, jos eivät halunneet osallistua kursseille. Nämä nuoret toiminta leirillä eri tehtävissä toimihenkilökurssin kautta saaden siten päivittäin tuen ohjaajilta.

Huomioita

Kokemusasiantuntija -malli oli lähtökohtaisesti hyvä mutta vaatii nuorten ohjaamiseen nimettyä henkilöä. Lisäksi tulee ymmärtää nuorten läsnäolo suunnittelutapaamisissa ja matkustamisessa leiritapaamisiin. Vaihtoehtona voisi olla toimialoittain kokemusasiantuntijanuorten tapaamiset, jolloin nuoret pääsisivät paremmin vaikuttamaan tarkempiin suunnitelmiin ja kertomaan omia mielipiteitään eri toimintoihin. Nuoria tulisi avoimemmin ottaa mukaan eri toimialojen suunnitteluun ja tässä erikseen nimetty ohjaaja voisi toimia linkkinä. On myös ymmärrettävä, että nuorille ei saa asettaa liian suuria paineita. Lisäksi riittävää tukea on pystyttävä tuottamaan alusta lähtien.

Leirin palautekyselyn mukaan 43 % vastanneista koki pystyneen vaikuttamaan leirin suunnitteluun ja toteutukseen. Palautteen mukaan osa leiriläisistä koki, että yksittäisten palokuntalaisten ei kuuluisi vaikuttaa leiritoimintaan. Huolestuttavana voidaan pitää, että nuorilta tuli avoin palaute, missä tuotiin esille, että minkä takia heidän edes pitäisi vaikuttaa leiritoimintaan. Osa myös nosti esille, että leiriorganisaatiossa olevien tulee vaikuttaa mutta ei muiden.

Projektissa nousi esille mielenkiintoinen ilmiö, kun osa leirin vastuuhenkilöistä asetti itsensä ikään kuin leiriorganisaation ulkopuoliseksi. Olisi tärkeää jatkossa keskustella, kirjata ja tuoda selkeästi esille, että mitä tarkoittaa olla osa organisaatiota tai olla leiriläinen, toimihenkilö tai vapaaehtoinen.

Avoin haku eri tehtäviin oli erittäin hyvä menetelmä mutta jatkossa haku tulisi erottaa omaksi leiri-ilmoittautumisesta ja yhdellä kerralla tulisi avata kaikki saman tason tehtävät julkiseksi. Näin jokainen tietäisi paremmin, mitä tehtäviä on tarjolla eikä vapaaehtoiset jäisi odottamaan mahdollisia myöhemmin avattavia tehtäviä. Tehtävät tulisi myös ryhmitellä jatkossa paremmin. Mallia voisi ottaa Partiolta, missä tehtävät on luokiteltu mm. johdettavien henkilömäärän ja tehtävän keston mukaan.

[Eldis 22 leiritoiminnan digitaalisen kehittämisen kuplassa](#)

Digitaalisuus on läsnä joka puolella yhteiskunnassa. Leirin kohdalla se tarkoitti muun muassa osallisuutta, palveluita ja viestintää. Kun leiriprojektia arvioi jälkikäteen, voi huomata kuinka paljon digitaalisuutta on läsnä palokuntanuorten leiritoiminnassa etenkin valtakunnallisella leirillä.

Lähtökohtana oli kehittää digitaalisuutta tukemaan suunnitteluprojektia ja leiriarkea. Haastavinta suunnittelussa oli tasapainotella osaamisen, sovellusten määrän ja tarkoituksenmukaisuuden välillä. Mitä enemmän digitaalisuudesta keskusteltiin, sitä enemmän ymmärrettiin, että miten laaja aihe on kyseessä, ja että se vaatisi tiukkaa rajaamista. Leiriarjen digitaalisuuden haasteena oli ennen kaikkea ratkaista älylaitteiden käytön tasapaino. Vaikein ratkaisu oli digipalveluiden hyödyntäminen vai lapsille ruutuajattoman leirin tuottaminen.

Digitaaliset tarpeet leiriprojektissa

Leirin suunnittelutyö toteutettiin yhteisellä Teams-alustalla, minne keskitettiin tiedostoarkisto, digitaalinen yhteistyötila ja projektihallinta. Tietotyöhön laadittiin pelisäännöt, missä määriteltiin tietoturvaan, tiedonhallintaan ja tiimityöhön/ viestintään liittyvät käytännöt. Projektinhallintatyökaluna käytettiin Microsoft Planneria. Pelisääntöjen lisäksi vapaaehtoisille pidettiin projektin aikana perehdytyskoulutuksia Teamsin ja muiden sovellusten käyttöön.

Avoimuusperiaatteen myötä leirin Teamsiin kutsuttiin toimialapäälliköiden lisäksi ns. mestaritason toimijat. Toimialoilla oli myös mahdollista luoda omia tiimejä toimialan sisäiseen suunnitteluun. Toimialapäälliköille ja mestaritason vastuuhenkilöille luotiin eldis22.fi-tili (ilmainen Microsoft basic-tili), minkä myötä toimijat pystyivät käyttämään leirin sähköpostitunnusta ja työskentelemään leirin Teamsissä. Yhteensä tilejä muodostettiin 94, joista 6 lopetettiin, kun ko. henkilö jäi pois projektista. Yhteensä leirin Teamsissä oli leiriprojektin päättyessä 88 henkilöä. Leiritiimiin lisättiin myös vieraskäyttäjiä aina tarpeen mukaan. Helsingin kaupungin kanssa oli muodostettu oma tiimi Helsingin kaupungin Teamsiin yhteistyön toteuttamiseksi.

Digitaalisuuteen liittyvät vahvasti toiminnallisuus, tiedonhallinta, tietosuoja ja tietoturva. Halusimme ymmärtää, miten tieto muodostuu leiriprojektissa ja sen vuoksi kuvasimme karkeasti tietojärjestelmät ja sovellukset sekä tietovirrat järjestelmien välillä.

Leirille laadittiin tietosuojaselosteet leiriläisten ja tuotemyynnin asiakasrekisterin tietojen käsittelyyn. Leirille laadittiin lisäksi tietoturva ja tietojen käsittelyn suunnitelma ja tietosuojaloukkausten menettelyohjeet. Tietojen keräämisessä noudatettiin vähäisen tiedon periaatetta eli pyrittiin keräämään eri tilanteissa mahdollisimman vähän tietoja. Ilmoittautumisjärjestelminä olivat käytössä Haka ja Lyyti. Leiriläisten tietojenhallinta toteutettiin lopulta yksityisessä hallintotiimissä Teamsissä leirimanagerin sijaan.

Leiriprojektin aikana yhteistyökumppaneiden, tarvike- ja palvelutoimittajien sekä sidosryhmien yhteystietoja hallinnoitiin HubSpot-sovelluksessa. Sovellusta koordinoi pääsääntöisesti projektipäällikkö yhdessä toimialapäälliköiden kanssa. Yhteensä rekisteriin kertyi 120 organisaatiota ja 136 henkilöä. Rekisteriin kirjattiin eri toimijat, jotta pystyimme seuraamaan, että kuka on ollut yhteydessä mihinkin organisaatioon, ja mitä eri toimijoiden kanssa on keskusteltu.

Leirin tuotemyyntiin perustettiin verkkokauppa Finqu-alustalle ja maksuliikenteen sopimus tehtiin Klarnan kautta. Taloushallinnossa käytettiin sähköistä taloushallintoja järjestelmää ja muun muassa matka- ja kululaskut suoritettiin digitaalisesti.

Digitaaliset tarpeet leirillä

Leiritoimikunta kävi laajasti keskustelua leirin digitaalisuudesta. On ymmärrettävä, että esimerkiksi leirisovelluksen tuottaminen vaatii aikaa, resursseja ja rahaa. Tiedostimme, että joillakin alueleireillä ja palokunnilla on ollut käytäntönä kerätä älylaitteet kokonaan pois toiminnan tai leirin ajaksi.

Ison tapahtuman järjestämisessä on kuitenkin huomioitava hyödyt muun muassa viestinnässä ja tiedonhallinnassa.

Leiritoimikunta piti suunnittelun aikana työpajan, missä tarkasteltiin eri toimialojen toimintoja, joissa voisi olla hyötyä sähköisistä palveluista. Tarpeita tunnistettiin monipuolisesti mutta samalla keskustelussa koettiin, että digitaalisuus ei saisi ottaa liian isoa roolia leiriarjessa. Keskeisimmät digitarpeet olivat ilmoittautuminen ja sitä kautta kaikkiin tietoihin kerättävät tilanteet, erilaiset viestinnän tarpeet näyttötauluista leirisovellukseen sekä henkilöstöhallinta ja koulutus/ opiskelu verkko-oppimislustoilla. Toiveina keskustelussa olivat myös yksilöllinen leirisovellus, mistä voisi löytyä jopa henkilökohtainen lukujärjestys tai työvuorolista. Myyntitoiminnan osalta merkittävin sähköinen toiminto oli kassajärjestelmä ja erilaiset sähköiset maksuvaihtoehdot.

Kun puhuttiin digitaalisuudesta, käytiin samalla keskustelua sähköistymisen vaikutuksista leirin muihin toimintoihin. Sähkö- ja tietoverkkojen rakentaminen vaativat yhä enenevässä määrin suunnittelua ja resursseja samalla, kun digitaalisuutta lisätään. Yksilötasolla se tarkoittaa yksinkertaisesti todettuna helppoa ja ketterää latausmahdollisuutta sekä riittäviä verkkoyhteyksiä, koska puhelimitse tulisi olla tavoitettavissa ja saavutettavissa myös mahdolliset kriisiviestintätilanteet huomioiden kellon ympäri.

Tiedonkeruu toiminnasta oli tekijä, mitä leirin suunnittelussa nostettiin esille monta kertaa. Erilaisten palveluiden käytön mittaaminen toisi paljon tietoa siitä, mitä eri toiminnot vaativat. Eldis 22 leirillä tietoja kerättiin muun muassa sähkön- ja vedenkulutuksesta, ruokailuissa kävijöiden määrää, suihkun käyttäjien määrää ja vierailupäivän liikennettä. Tiedonkeruuta toteutettiin erilaisilla sähköisillä mittareilla, tutkimusavustajien toimesta sekä esimerkiksi lennättämällä dronea leirialueen vieressä.

Mittauksista toteutettiin muun muassa HAMK opiskelijoiden toimesta opinnäytetyöhön liittyen. Tulokset ovat hyödyllistä oppia muun muassa erilaisista ihmisvirtauksista.

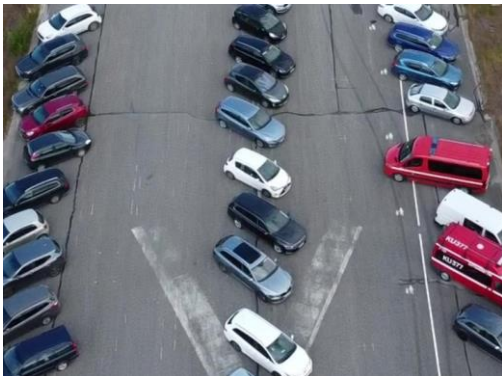
Kerättyjä tietoja

Ensiksi täytyy todeta kerätyistä tiedoista, että kaikki luvut eivät ole absoluuttisia ja mittausten yhteydessä tunnistettiin, että osa mittareista ei soveltunut valittuihin tiloihin ja tilanteeseen. Kuitenkin henkilöiden tekemät mittaustulokset ovat luotettavia. Vaikka kaikissa tilanteissa tiedot eivät ole absoluuttisia lukuja, saa mittaustuloksista ymmärryksen suuruusluokasta, kellonajoista tai virtauksista.

Ruokailun mittauksissa kävi muun muassa ilmi, että on noin 600 leiriläistä jätti syömättä mitatuilla aterioilla. Tämä vaikuttaa suoraan esimerkiksi hävikin määrään ja kustannuksiin. Ruokailun virtaus oli lounaalla tyypillisesti heti ruokailun avaamisen jälkeen n. 40 henkilöä minuutissa (581–617 ruokailijaa ensimmäisen 15 minuutin aikana) laskien ruokailun loppua kohden. Leiriviikon aikana ruokailujonotus sujui pääsääntöisesti hyvin. Ajoittain ruokailuun pääsi suoraan ilman jonottamista, mutta toisinaan ruokailua saattoi päästä jonottamaan tovin. Porrastetun ruokailun tärkeys korostuu isoilla leireillä ja siihen on syytä kiinnittää huomiota.

Peseytymistilat olivat rajattu aidoilla niin, että peseytymistiloihin pyrkivät kulkivat yhden sisäänkäynnin läpi, jonka jälkeen kulkuväylä jakautui eri sukupuolille rajatuiksi alueiksi. Peseytymistilojen sisäänkäynnille asennettiin MobileMulti-mittalaite. Suihkussa kävi laskennallisesti keskimäärin päivittäin 1232 leiriläistä. Tämä tarkoittaa sitä, että virhemarginaalinkin (10 %) jälkeen päivittäisiä kävijöitä oli n. 46 % leiriläisistä. Yleisimmin suihkussa käytiin klo 21 tunnilla, jolloin tiistaina ja keskiviikkona kävijöitä oli tunnin aikana 255–302 henkilöä. Leirin loppua kohden kävijöiden määrä suihkussa väheni n. 13 % ja kävijöiden määrä jaottui tasaisemmin vuorokauden läpi. Suihkuissa vettä läpivirtasi 143,7 kuutiota vettä. Vedenkulutus suihkuissa oli 64 litraa/ leiriläinen leirin aikana tai 21,6 l/ suihkussa käynti.

Vierailupäivän ilmoittautumistiedot pitivät melko tarkasti paikkaansa ja seurannan mukaan vierailijat saapuivat lähestulkoon ennakoilmoitusten mukaan. Ennakoilmoittautumisten mukaan leirille oli saapumassa 2145 vierailijaa. Manuaalilaskennalla saatiin vierailijoiden kokonaismääräksi 2664 mutta tekniset mittalaitteet antoivat leirin vierailijamääräksi 3139 vierailijaa. Sisääntulopisteellä oli myös leiriläisten edestakaista liikennettä. 88,5 % vierailijoista saapui vierailijaportista ja 11 % leirin pääportista. Pysäköintialuetta oli varattu yhteensä 20,6 hehtaaria. Pysäköinti järjestettiin siten, että saapuva ja poistuva liikenne ei ristennyt. Pysäköinti toteutettiin vinopysäköintinä (2,5m x 5m/ per ajoneuvo), jolloin laskennallisesti enimmäiskapasiteetti oli 641 ajoneuvoa. Hyötypituus kiitotiellä olleilla pysäköintiriveillä oli 1602 m. Pysäköintialueelle saapuessa oli asetettu laskuri mutta valitettavasti tietojen siirtämisen yhteydessä kerätty data hävisi.

Painetusta leirilehdestä digiuutisiin ja sosiaaliseen mediaan

Leirille rakennettiin ensimmäiseksi verkkosivut (palokuntaleirit.fi) elokuussa 2022 sekä myöhemmin uutissivusto (uutiset.eldis22.fi). Näiden verkkosivustojen lisäksi otettiin käyttöön yleisimmät sosiaalisen median kanavat (Facebook, Instagram, Twitter, Snapchat, LinkedIn ja TikTok), joiden kautta tavoitettiin erityisesti leirin nuorempaa osallistujakuntaa. Verkkosivujen ja sosiaalisen median kanavien lisäksi käyttöön valikoitui uutiskirje, minkä sai halutessaan tilaamaan erillisen linkin kautta leirin nettisivuilta. Uutiskirje ilmestyi ennen leiriä 7 kertaa. Vastaanottajia kirjeillä oli yhteensä n. 1100 tilaajaa. Uutiskirjeeseen koottiin ajankohtaisia aiheita ja mainostettiin esimerkiksi leirin ruokalistaa ja nostettiin näkyville leirin uutissivustolle koottuja juttuja. Yhteistyötä tehtiin myös SPEK:n kanssa ja kaikissa palokuntalaisten uutiskirjeissä (18 kirjettä) oli leiristä oma uutinen vuoden 2021 alusta alkaen aina leirin alkuun asti. Palokuntalaisten uutiskirjeellä on yli 10 000 vastaanottajaa.

Perinteiset ennen leiriä ilmestyvät leirikirjeet tuotettiin vain digitaalisesti jaettavaksi leirin nettisivuille sekä sähköpostitse toimitettuina nuoriso-osastojen johtajille, leiriläisille ja kotijoukoille. Leirin verkkosivut toimivat virallisen tiedon lähteenä ennen leiriä, leirin aikana ja leirin jälkeen. Verkkosivuille tallennettiin kaikki viralliset asiakirjat ja tiedotteet leiriä koskien. Sivulle rakennettiin myös ensikertalaisen ABC-julkaisu. Leirin toimesta postitettiin ainoastaan mainosjulisteet palokuntiin syksyllä 2021, kun leiri-ilmoittautuminen avautui.

Pitkään pohdittiin myös oman leirisovelluksen rakentamista. Vaihtoehtoina oli suunnitteluajana partiolaisten avoimen lähdekoodin sovellus, Haka-app ja Secapp. Näistä kolmesta vaihtoehdoista leirin käyttöön valikoitui lopulta Secapp ja se valikoitui erityisesti kriisiviestintäominaisuuksien vuoksi. Sovelluksessa laitettiin ajastettuja ilmoituksia ajankohtaisista tapahtumista muun muassa ruokailut, herätykset, koulutukset ja ohjelmat. Toimihenkilöiden puolella oli mahdollista käyttää yleistä keskustelukanavaa, mikä osoittautui hyödylliseksi, sillä siellä oli helppo kysyä asioita omasta sijainnista riippumatta. Sovellusta käytettiin myös viestiliikenne-, ja PETOPE kurssin hälyttämisessä leirinaikaisissa harjoituksissa.

Leirin aikana otetut kuvat tallennettiin helpe.kuvat.fi sivustolle, jota jaettiin tiedoksi sosiaalisen median kanavissa ja lisättiin myös leirin verkkosivuille. Sivustolta pystyy käydä vielä leirin jälkeenkin tunnelmoimassa kesän speaktaakkelia ja lataamassa itselleen kuvat, joissa esiintyy.

Leirirannekkeet siirtyivät digiaikaan

Näkyvin harppaus digitaalisuuteen oli jokaisella leiriläisellä käytössä ollut leiriranneke. Sirullinen ranneke mahdollisti leiriläisten tunnistamisen leirialueella ja maksuominaisuuden leirikanttiinissa ja tuotemyynnissä. Leirirannekkeen toimittajaksi valikoitui tapahtumarannekkeiden toimittaja Corego Oy. Rannekkeet haluttiin käyttöön yksilöllisesti, jotta jokailmainen vahvuusilmoitus palokunnittain voitiin jättää pois. Päätös aiheutti kohtuullisen työn, kun rannekkeet jouduttiin nimeämään ja pussittamaan yksilöllisesti.

Rannekkeiden käyttö itsessään oli yksinkertaista mutta Eldis 22 leirillä haasteita tuli Klarnasta (maksuvälittäjä) johtuen, jonka muutostyöt aiheuttivat yllättäen Corego-sovelluksen poistumisen Play-kaupasta ja Apple-storesta juuri ennen leiriä. Leirin alkaessa käyttöön saatiin oma verkkosivu, jonka kautta käyttäjät pystyivät ladata rahaa ja tarkastaa omaa ostohistoriaa. Tunnisteella maksettiin leirillä 18 % ostotapahtumista.

Huomioita

Tulevaisuudessa olisi hyvä pyrkiä käyttämään järjestelmiä, missä tietoja voidaan hallinnoida ilmoittautumisesta leirin aikaisiin ja jälkeisiin tarpeisiin asti. Myös moni Pelastusliitto kerää tietoja oman alueen leiriläisistä ja tietojen luovuttaminen leirin jälkeen tulee olla esitetty tietosuojaselosteissa. On huomioitava, että monien eri palveluiden ja sivustojen yhteensovittaminen vaatii aikaa, osaamista ja rahaa. Sen vuoksi olisi tärkeää, että järjestelmiä, kuten Hakaa, kehitettäisiin enemmän myös tapahtumahallintasovelluksen tarpeita vastaavaksi. Lisäsi kerättävistä tiedoista tulisi keskustella yhteisesti kaikkien pelastusliittojen kesken, koska tarpeet vaihtelevat alueittain.

Palautteessa nousi esille, että Secapp sovelluksen käytössä olisi pitänyt olla huomattavasti rajatut toiminnot leiriläisille ja käytössä olleita prioriteetteja olisi pitänyt käyttää suunnitellummin ja paremmin. Leirin aikana kävi ilmi, että myös nuoret pääsivät avaamaan keskusteluketjuja ja leiripalautteessa tuli esille, että sovellusta olisi toivottu moderoitavan enemmän ja valvoa keskusteluja. Tämä on huomioita tulevaisuudessa paremmin.

Leiripalautteen perusteella 46 % leiriläisistä oli erittäin tai melko tyytyväisiä leirirannekkeeseen. Vastaavasti 29 % palautteen antajista olivat erittäin tai melko tyytymättömiä leirirannekkeeseen. Leirirannekkeen osalta on ymmärrettävä, että käyttäjät ovat hyvin heterogeenin joukko. Käyttöön pitää olla riittävät ohjeet ja tuki. Lisäksi sovelluksen toimittajan kanssa tulee käydä läpi tapahtuman jälkeen, että käyttämättömät rahat palautuvat sovitusti. Muutamissa tapauksissa oli ongelmia käyttämättä jääneiden rahojen palauttamisessa. Myös leirirannekkeiden kiinnitykseen on hyvä kiinnittää huomiota. Eldis leirillä muutama kymmenen ranneketta vaihdettiin, kun leiriläiset kiristivät rannekettaan liikaa.

Yhdenvertaisuus näkyvästi esillä leirillä

Eldis 22 leirin yksi tärkeimmistä painopisteistä oli yhdenvertaisuus. Leirin yhdenvertaisuuden edistämiseksi rekrytoitiin yhdenvertaisuus-, saavutettavuus- ja esteettömyysvastaavat ja he muodostivat yhdenvertaisuustiimin. Leirin yhdenvertaisuutta varten luotiin yhdenvertaisuussuunnitelma. Suunnitelmassa asetettiin tavoitteeksi edistää ja turvata yhdenvertaisuutta ennen leiriä, leirin aikana ja sen jälkeen sekä yhdenvertainen ja syrjinnästä vapaa leiri. Leiriprojektin alussa Eldis 22 ilmoitettiin Oikeusministeriön Syrjinnästä vapaa alue -kampanjaan ja kyltit olivat näkyvästi esillä leirialueella.

Yhdenvertaisuuskyselyt nuorille ja aikuisille ennen leiriä

Tavoitteena oli arvioida palokuntanuorten toiminnan nykytilaa yhdenvertaisuuden, viihtyvyyden ja turvallisuuden näkökulmasta. Kyselyiden pohjalta saatiin tärkeää tietoa siitä, millaisena nuoret kokevat olonsa palokuntatoiminnassa tällä hetkellä ja miten esimerkiksi epäasialliseen käytökseen puututaan palokuntatoiminnassa.

Nämä kyselyt toteutettiin heinä-syyskuussa 2021. Vastauksia saatiin nuorilta 122 kpl ja aikuisilta 55 kpl. Kyselyt oli tarkoitus toistaa leirin aikana mutta niitä ei saatu toteutettua leirin aikana uudestaan osin siitä syystä, että osa turva-aikuisista siirtyikin kurssikouluttajiksi tai ei päässykään osallistumaan leirille. Yhdenvertaisuus-tiimiläiset siirtyivätkin pääosin turva-aikuisten tehtäviin leirin ajaksi.

Hyvän käytöksen ohjeet sekä turvallisemman tilan periaatteet

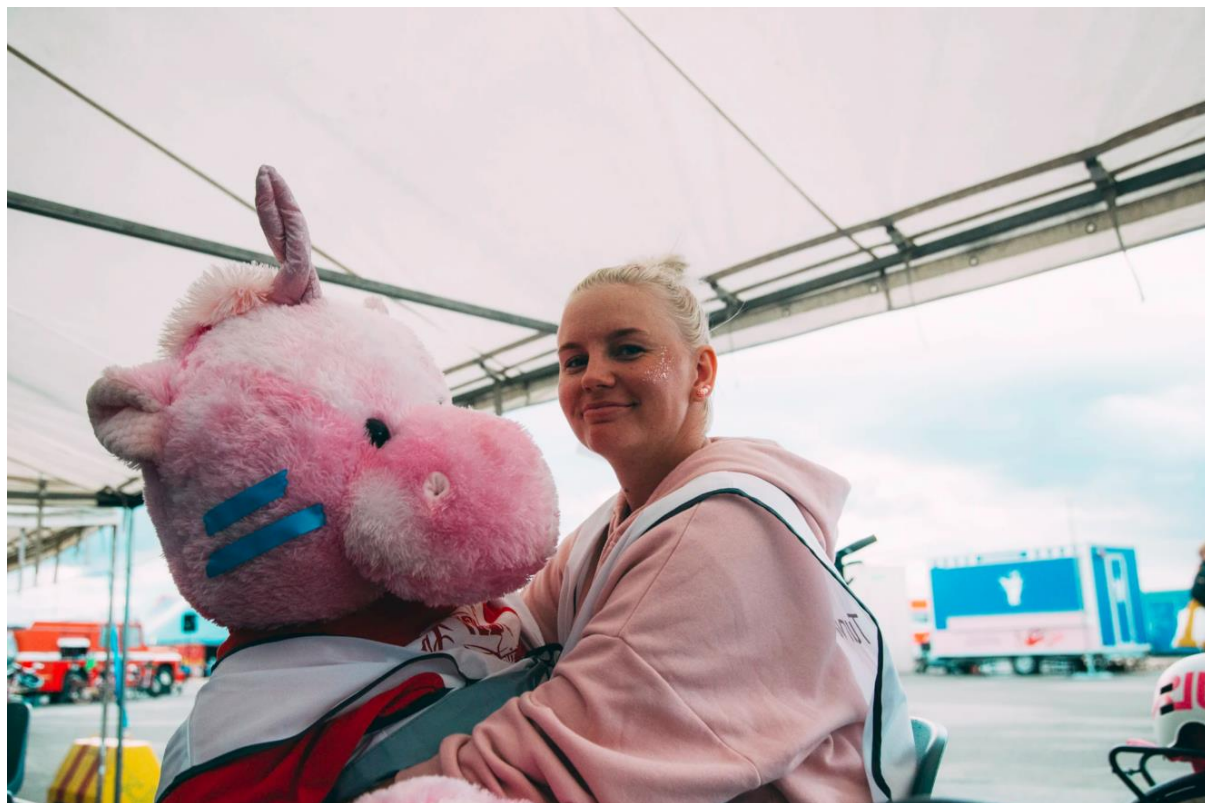
Yhdenvertaisuus toimintaperiaatteen toteuttamiseksi laadittiin ja käännettiin myös ruotsiksi ja englanniksi hyvän käytöksen ohjeet ja turvallisemman tilan periaatteet. Nämä olivat leirin ajan esillä info-tv:n näytöllä sekä julkaistuina leirin nettisivuilla.

Kiusaamisen ja seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisevät toimintaohjeet sekä toimintaohjeet kiusaamiseen ja seksuaaliseen häirintään puuttumista varten laadittiin ja käännettiin myös ruotsiksi ja englanniksi. Toimintaohjeet olivat saatavilla leirin nettisivuilla. Lisäksi verkkosivuilla oli ohjeet, miten toimia, jos kohtaa tai havaitsee häirintää ja toimintaohje seksuaalirikosepäilyn käsittelyyn. Ohjeiden laatimisessa hyödynnettiin Olympiakomitean ja Väestöliiton Et ole yksin -sivuston aineistoa.

Materiaalit julkaistiin leirin nettisivuilla jo alkuvuodesta 2022. Ennen leiriä toimintaohjeista ja periaatteista tarjottiin koulutusta leirille tuleville aikuisille. Tavoitteena oli, että jokainen toimihenkilö tutustuisi materiaaleihin ennen leiriä ja ohjeistaisi leirin periaatteista myös oman palokuntansa nuorille. Koulutus toteutettiin Forms-pohjaisena itseopiskelukyselynä yhteistyössä koulutustoimialan kanssa. Kyselyyn tuli 136 vastausta, ja vastauksista päätellen osa palokunnista suoritti koulutuksen yhdessä leirille tulevien kouluttajien kesken.

Leirille nimettiin turva-aikuiset

Turva-aikuisten tehtävänä oli ennen leiriä suunnitella yhdenvertaisuustiimin kanssa, kuinka leirillä voitaisiin mahdollisimman hyvin ennaltaehkäistä kiusaamista, häirintää ja syrjintää. Leirin aikana turva-aikuisten tehtävänä oli neuvoa, tukea ja auttaa leiriläisiä erilaisissa kiusaamiseen, häirintään tai syrjintään liittyvissä tilanteissa sekä harjoittaa niin sanottua etsivää nuorisotyötä leirin aikana. Tehtävänä oli toimia henkilönä, johon voi ottaa yhteyttä, jos jotakin tapahtuu, sekä viettää leirillä mahdollisimman paljon aikaa nuorten kanssa, olla läsnä ja saatavilla.

Turva-aikuisen tehtävää varten avattiin yleinen haku syksyllä 2021. Tehtävään haki ja valittiin 8 henkilöä. Turva-aikuiset tapasivat muutaman kerran Teamsin välityksellä ennen leiriä. Tapaamisissa suunniteltiin yhdessä muun muassa turva-aikuisen toimenkuvaa ja leirillä huomioitavia asioita. Turva-aikuiset saivat myös osallistua yhdenvertaisuus materiaalien viimeistelyyn. Nuorisoyhteistyö Allianssin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasiantuntija piti turva-aikuisille koulutuksen, joka pohjautui soveltuvien osin Allianssin häirintäyhdyshenkilökoulutukseen ja yhdenvertaisuuden teemoihin. Lisäksi tavattiin partiolaisten asiantuntijoita turva-aikuisten tehtävistä ja roolista partioleireillä.

Lopulta leirillä toimi vain kaksi turva-aikuista kokopäiväisessä tehtävässä. Kaksi henkilöä jäi ennen leiriä pois omasta tahdostaan, lähempänä leiriä kaksi sai tiedon, etteivät he pystykään osallistumaan leirille ja kaksi joutui siirtymään koulutukseen ohjaajiksi. Yhdenvertaisuustiimistä paikkailtiin turva-aikuisten tarvetta leirillä. Turva-aikuisten tehtävää tulisi jatkossa vahvistaa ja heitä tulee olla huomattavasti enemmän. Erityisesti henkisen tuen tarve on lisääntynyt ja siihen tulee varautua riittäväillä resursseilla.

Uudistukset ja onnistumiset

Yhdenvertaisuusteema omana tiiminä oli palokuntaleirillä kokonaan uusi. Onnistuimme tuottamaan paljon materiaalia ja tukiohjeita leiriläisten käyttöön sekä kertomaan niistä myös somen ja leirikirjeiden välityksellä. Myös toimihenkilöiden itseopiskelukoulutuksen tehneiden määrä oli suhteellisen hyvä. Itseopiskelutoimintamalli on hyvä mutta ennen leiriä järjestettäviin perehdytystilaisuuksiin on hyvä panostaa jatkossa enemmän.

Turva-aikuiset olivat leirillä selkeästi näkyvillä. Omanväriset liivit ja ”turva-aikuinen” -teksti selässä auttoivat erottumaan joukosta. Iso yksisarvinen (pehmolelu) helpotti lähestymistä, ja sitä sai tulla halaamaan. Moni tuli kiittämään ja kehuaan siitä, että tällainen tehtävä on nykyään olemassa. Toiset saattoivat tulla kysymään tehtävän sisällöstä, ja sitä myöten turva-aikuisten toiminta tuli tutummaksi. Konsepti on nyt siis tuotu palokuntalaisten tietoisuuteen.

Turva-aikuisilla oli monenlaista tehtävää läpi leirin. Nuoret lähestyivät itse, nuorten oman palokunnan kouluttajat lähestyivät heidän puolestaan tai kurssien ohjaajat lähestyivät turva-aikuisia. Yhteistyö koulutuksen kanssa sujui todella hyvin. Leirin aikana kirjattiin yksi lastensuojeluilmoitus leiriorganisaation toimesta ja selvitettiin niin toimihenkilöiden kuin lastenkin mielen huolia. Ohjeita toimihenkilöille kodin (vanhempien) kanssa käytävään vuoropuheluun tulee kehittää samalla, kun koulutusta lasten huolen tunnistamiseen ja tarvittaessa lastensuojeluilmoitusten tekemiseen, tulee lisätä.

Turva-aikuisten käytössä oli hiljainen kontti, jossa oli mahdollista keskustella joko nuorten tai aikuisten kanssa tai ohjata hiljaisuutta/rauhaa kaipaavat hetkeksi hengittelemään. Nuoret, jotka kävivät rauhallisessa tilassa, kokivat sen tärkeäksi ja hyödylliseksi. Toimihenkilöt olivat samaa mieltä. Tämä kontti oli puoliksi käytössä SkidiEldiksen kanssa, ja puolivälissä leiriä se siirtyi kokonaan yhden kurssin käyttöön, koska pari nuorta tarvitsi hiljaisen opiskelutilan. Loppuleirin ajan saimme turvan kalustetun kontin käyttöön. Konttia hyödynnettiin lopulta paljon, ja sille olisi ollut tarvetta leirin alusta asti.

Esteellisyys ja saavutettavuus

Saavutettavuus määriteltiin osaksi kaikkea virallista viestintää. Verkkosivuille asennettiin esteettömyystyökalu, minkä avulla pystyi muuttamaan verkkosivujen ulkoasun värisävyjä, kontrasteja ja fonttikokoa. Leirin graafinen ohjeistus oli tiedotetusti haasteellinen väripaletin osalta. Sitä on hyvä miettiä tulevaisuudessa saavutettavuus näkökulmasta.

Julkaistut leirikirjeet, leirisäännöt ja muut ohjeet käytiin läpi saavutettavuusvastaavien toimesta ja kirjoitetut tekstit pyrittiin laatimaan mahdollisimman selkeästi ja ymmärrettävästi. Tässä työssä kielenhuollon ammattilaisista oli erityistä apua.

Yhdenvertaisuustyön kehittäminen tulevaisuudessa

Fyysiset rajoitteet on huomioitava paremmin leireillä (mm. suihku). Leirialue tulisi varmistaa osaltaan, että esteettömyys toteutuu. Eldis 22 leirillä oli käytettävissä esteettömiä vessoja mutta johtuen leirialueen poikkikulkevista vesi- ja sähkölinjoista, ei leirillä fyysinen esteettömyys onnistunut parhaalla mahdollisella tavalla. Kaikki vessat olivat sukupuolineutraaleja. Suihkut olivat merkitty naisille ja miehille sekä muun sukupuolisille oli järjestetty omat peseytymisajat. On tärkeää pyrkiä purkamaan sekä fyysiset että toimintakulttuuriset esteen eri toiminnoissa.

Leiri-ilmoittautumisessa oli kohta, jossa sai kertoa halutessaan erityistarpeista. Avoin kohta, missä voi ilmoittaa selkeästi fyysiset rajoitteet, mahdolliset keskittymishäiriöt, sairaudet tms. on erittäin suositeltavaa. Tiedostamalla fyysisiä rajoitteita olisi helpompaa suunnitella esteettömyyttä. Samalla tiedon kulku leirin toimialojen välillä ennen leiriä ja leirin aikana saavutettavuuden ja esteettömyyden näkökulmasta tulisi olla jatkuvaa ja se pitäisi kuulua osaksi pysyvää toimintakulttuuria.

Yhdenvertaisuustyöhön tulee tulevaisuudessa panostaa yhä enemmän sekä suunnitelmallisesti että resurssien osalta. Suunnitteluvaiheessa tulisi pyrkiä tarkempaan budjetointiin. Hankinnat tulee huomioida hyvissä ajoin ennen leiriä. Eldis 22 leirin jälkeen saatiin ymmärrys, mitä turva-aikuiset tarvitsevat.

Rikosilmoitus- ja lastensuojeluilmoitusohje olivat Eldiksellä samassa dokumentissa, mikä oli ehkä hieman epäselvää. Lastensuojeluilmoituksen tekemiseen löytyy yleisohje THL:n sivuilta, mitä voisi hyödyntää paremmin. Niin lastensuojelu- kuin rikosilmoitusten tekemisessä tulee olla selkeät käytännöt. Lisäksi tulee tarkemmin ohjeistaa, missä tilanteissa ollaan aina ensin kotiin yhteydessä ja missä suoraan viranomaisiin. Tähän tarvitaan edelleen laajempaa koulutusta nuorten kanssa toimiville vapaaehtoisille.

Turva-aikuisten sijoittuminen leirillä voisi toimia paremmin leirin ensiavun yhteydessä. Yhdenvertaisuus sopii rakenteellisesti viestinnän alle, mutta turva-aikuiset leirillä paremmin ensiapuun. Ensiapu tarvitsee tulevaisuudessa huomattavasti henkisen tuen osajia ja turva-aikuisten rooli, erilaisissa kohtaamisissa, on usein olla ensimmäinen leiriorganisaation toimesta. Näin voitaisiin saada sujuvampi auttamisketju muodostettua.

Henkisen turvallisuuden organisaatio vaatii paljon resursseja. Oppia tähän voisi hakea partioleireiltä. Yhdenvertaisuuden teemojen edistäminen tulee olla mukana leirin suunnittelussa alusta alkaen. Yhdenvertaisuusvastaavan pitäisi toimia osana ylintä leiritoimikuntaa. Tosiasia on, vaikka ohjeet ja toimintaperiaatteet on laadittu, että muutos ja toimintakulttuuri muodostuu ihmisten käyttäytymisestä ja ominaisuudesta omaksua toimintatavat.

Turva-aikuisten tehtävä päättyi leirin loppuessa, mutta tarvetta olisi ympäri vuoden laajemmin palokuntatoiminnassa. Turva-aikuisia (häirintäyhdyshenkilöitä) tulisi nimetä pysyviksi tehtäviksi pelastusliittoihin: palokuntien, tapahtumien, kilpailujen ja leirien tueksi ympäri vuoden. Kun turva-aikuiset ovat osa rakennetta, on helpompi käsitellä tapauksia alueellisesti ja paikallisesti. SPEK johtaa näiden teemojen kehittämistä ja tukee alueellisia pelastusliittoja. Voisi olla myös tarpeen perustaa riippumaton toimielin arvioimaan ja selvittämään erilaisia tapauksia palokuntatoiminnassa (vrt. SUEK).

Leirin alkaessa jouduttiin useista turva-aikuisista luopumaan (siirtyivät muihin tehtäviin), mistä syystä vuorotus/tauotus ei toiminut. Monella oli myös palokunnan omat nuoret huolehdittavana. Leirillä olisi hyvä, että turva-aikuiset eivät olisi palokuntien vastuuhenkilöitä.

Turva-aikuisen tehtävässä on hyötyä sopivasta ammatillisesta taustasta, henkisen tuen tai muusta vastaavasta osaamisesta. Tapaukset voivat olla hyvinkin kuormittavia, ja leiriympäristökin on itsessään kuormittavaa. Turva-aikuisille tulisi suunnitella riittävä purku- ja henkinen tuki. Leiriprojektin aikana keskusteltiin MentalFireFit hankkeen esiintymisestä leirillä mutta siihen ei valitettavasti riittänyt resursseja. Tulevaisuudessa on nostettava henkinen turvallisuus ja hyvinvointi enemmän esille.

Aidosti hiljaisia, pimeitä ja aistivapaita tiloja pitäisi olla enemmän ja ne tulisi merkitä selkeämmin kuin nyt Eldis 22 leirillä. Nyt käytössä oli yksi kontti, joka meni lopulta koulutuksen käyttöön. Keskeisellä sijainnilla on hyvät ja huonot puolensa. Leiriradio kuului hiljaiseenkin konttiin selvästi mutta tilaa ei haluttu sijoittaa kauas kaikesta, jotta se olisi paremmin käytettävissä. Tiloille on kuitenkin huomattava tarve.

Kestävän leirin toteuttaminen

Leiriprojektin alkaessa tavoitteena oli painottaa vastuullisuutta ja kestävän leirin periaatteita. Kestävän leirin järjestämisessä tulisi huomioida niin ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys. Suunnitelmien ja toteutuksen lisäksi tulisi huomioida kasvatuksellinen näkökulma. Palokuntanuorten leiritoiminnassa ympäristötietoisuutta tulee ottaa huomioon, vaikka se ei ole ydintoimintaa. Leiritoiminnassa on monia osa-alueita, joita tulisi uudelleen arvioida, miten ympäristövaikutuksia voitaisiin vähentää.

Tausta-aineistona toimi muun muassa Syklin Vihreän leirin -opas ja itsearviointilomake. Kestävä leiri jäi painopisteenä heti alussa vaille tekijöitä eikä teemaa saatu kunnolla integroitua osaksi toimialojen toimintaa. Leirille rekrytoitiin myöhemmässä vaiheessa vastuullisuusvastaavat mutta valitettavasti resurssit eivät riittäneet toteuttamaan suunnitelmallista ja koko organisaation sitouttavaa toimintatapaa.

Leirille laadittiin ympäristöeettiset periaatteet mutta niiden huomioiminen jäi vähäisiksi. Lisäksi pyydettiin tarjous erillisen ympäristösertifikaatin laatimisesta ulkopuolisen toimijan avulla. Pääosin kustannussyistä ja mallin hankalan soveltamisen vuoksi sertifikaatista luovuttiin.

Arvio leirin ympäristövaikutuksista tehtiin projektipäällikön toimesta. Työssä konsultoitiin muun muassa ELY-keskusta ja Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön ympäristösuojeluasiantuntijoita. Keskeiset suorat vaikutukset leirillä kohdistuivat lentokentän arvoniytyalueille ja siellä pesiville linnuille. Niittyjen tallausvaikutus katsottiin olevan hyvin pieni ja niityn palautuvan jopa saman kesän aikana. Leiri osui sopivasti maalintujen pesimäaikojen väliin. Leirialuetta muutettiin projektin edetessä ja alueella tehtyjen luontoarvoselvitysten pohjalta. Selvityksissä nousseet suojeltavat alueet jätettiin leirialueen ulkopuolelle. Lisäksi arvioitiin tuotettavia päästöjä ilmaan, melua, roskaantumista ja käytössä olevia kemikaaleja.

Leirin osalta arvioitiin hiilijalanjälki osallistujien osalta. Karkean laskelman mukaan leiriläinen tuotti 91,70 kg CO₂ päästöjä. Kohtaamisen ilmastovaikutuksen laskemisessa huomioitiin leiriläisten määrä, leiriläisten matkustustapa leirille, kiinteiden tilojen käyttö, ruokailut ja jätteet. Laskurina käytettiin tapaus.fi -sivuston laskuria. Täytyy korostaa, että tarkemman hiilijalanjäljen laskeminen vaatii enemmän osaamista ja resursseja. Nyt laskettu tulos on vain suuntaa antava.

Jätteiden lajittelu jäi kapeaksi, koska pääsääntöisesti leirin jätteet toimitettiin lähelle Vantaalle polttolaitokseen. Leirillä lajiteltiin seka- ja biojäte, pahvi, metalli, lasi ja puu. Vessajätettä syntyi 42 140 kg, sekajätettä 3,22 tn ja biojätettä n. 3200 kg eli n. 1,5 kg per leiriläinen. Lisäksi käyttämätöntä maitoa toimitettiin erikseen Gasumin käsittelylaitokseen 1,6 t kiloa. Käyttökelpoinen ruoka lahjoitettiin kahdelle eri ruokajakelutoimijalle ja sen myötä biojätteen määrää voitiin pienentää.

Tapahtumasta tehtiin tapahtumailmoitus kaupungille ja poliisille, ilmoitus tapahtuman pelastussuunnitelmasta, kemikaali-ilmoitus ja meluilmoitus. Leirille anottiin melulupa, jotta leiriradio pystyi operoimaan 22.30 asti päivittäin. Lisäksi torstain discoa varten anottiin ja saatiin melulupa soittaa musiikkia 23 asti. Leiristä ja mahdollisesta syntyvästä melusta tiedotettiin leirin verkkosivuilla, sosiaalisen media kanavilla, kaupunginosaryhmissä ja -yhdistyksille. Muilta osin leiristä arvioitiin muodostuvan hyvin vähän meluhaittaa.

Leirin tuotemyynnin kantava teema oli vastuullisuus, kierrätys ja eettisyys. Kaikki tuotteet olivat kierrätys- ja luomumateriaaleista valmistettuja. Designissa korostettiin ajattomuutta, jotta tuotteiden elinkaari olisi mahdollisimman pitkä. Vain muutamissa tuotteissa oli vuosiluku tai leirin paikkakunta mutta muilta osin tuotteissa korostettiin, että käyttömahdollisuuksia olisi muuallakin kuin leirillä. Tuotteiden valinnassa korostettiin käyttötarkoitusta, eikä myyntiin valittu kertakäyttötuotteita.

Huomioita

Huolimatta teeman haasteista, onnistuttiin kestävän leirin tavoitteissa vähintään kohtuullisesti. Teema sopii luontevasti huollon tai vastaavan vastuulle. Kasvatuksellinen näkökulma tulee sopia yhdessä koulutuksen kanssa, että miten teemat voitaisiin ottaa esille leirin aikana. Leirillä käytettävien polttomoottoriajoneuvojen käyttöä, kasvisruoan roolia, ruoanjakoa yleisesti ja ympäristövaikutuksia tulee arvioida heti suunnittelusta alkaen jokaisen toimialan toimesta.

Leirin alussa oli suunnitelmissa kompensoida leirin tuottama hiilijalanjälki. Päästökompensaatiovaihtoehtoja pohdittiin projektin aikana ja suunnitelmissa oli muun muassa lahjoittaa puita Helsingin kaupungille istutettavaksi. Samalla puut olisivat muistuttaneet leiristä Helsingissä. Valitettavasti sopivaa kohdetta ei löytynyt ja kompensatioiden vaikuttavuus jäi arveluttamaan. Resursseja, osaamista ja avointa keskustelua tulisi olla enemmän, jotta vastuullisuutta voidaan kehittää tulevaisuudessa palokuntatoiminnassa laajemminkin eikä vain leireillä.

[Eldis 22 uudella tavalla](#)

Leiriprojektissa haluttiin aloittaa uudella tavalla tekemisen kulttuuri. Sen keskeisenä teemana oli, että mietittäisiin jokaisessa suunnittelu- ja päätöksentekotilanteessa vaikutukset eri toimijoihin ja leiriläisiin leirillä. Samalla arvioidaan erilaisten toiveiden todellinen tarve ja priorisoidaan eri tekijät.

Kun kehitetään, tulee uskaltaa rohkeasti tehdä ratkaisuja, joilla uskotaan toiminnan parantuvan. Kokeilemisen kautta opitaan ja oppiminen katsottiin yhdeksi tärkeäksi elementiksi projektin aikana. Valitettavasti alueellisia leirejä ei voitu suunnittelun aikana järjestämään. Tarkoitus oli, että monia uudistuksia olisi voitu kokeilla ennen suurleiriä alueellisilla leireillä ja muokata kokemusten perusteella niitä paremmiksi. Kannustamme jatkossa kokeilemaan erilaisia uusia asioita alueleireillä ennen uutta suurleiriä mutta rohkeasti kehittämään toimintaa myös valtakunnallisilla leireillä. Monet uudet kokeilut valtakunnallisella leirillä vaikuttavat usein välittömästi seuraaville alueleireille.

On huomioitava, että palvelumuotoilu ja kokeilukulttuuri vaativat osaamista ja toimijoita, joiden kanssa toimintaa suunnitellaan ja parannetaan. Toimintaperiaate tulee jokaisen vastuhenkilön omaksua, jotta muun muassa vaikutuksia eri ikäisille nuorille voidaan tarkastella laajasti koko leiritoiminnassa. Tiettyjen ryhmien vaikutusketjujen arviointiin voisi rekrytoida erikseen vapaaehtoisia.

Projektin aikana oli vahva tahto ymmärtää paremmin erilaisia ryhmiä ja leiriläisten tarpeita. Keskustelussa oli muun muassa bajamajojen sisustaminen yhdessä alle 10-vuotiaiden kanssa, kun ymmärrettiin, että he saattavat pantata tarpeitaan johtuen pelosta tippua pönttöön. Näin ollen leirille hankittiin istuinkauluksia, joilla pyrittiin helpottamaan vessakäyntiä. Jatkossa ymmärryksen lisääntymiseen on hyvä käyttää aikaa ja resursseja. Leirikokemuksen parantaminen tulisi olla keskeinen tavoite sekä se, miten siitä voidaan tehdä mahdollisimman mieluinen leiriläisille.

Vaaditaan uskallusta kohdata asiakkaat (leiriläiset) ja kertoa suunnitelmista (erityisesti keskeneräisistä) sekä käydä niistä kriittistäkin keskustelua. Mitä enemmän ymmärretään tarpeita ja odotuksia, voidaan luoda entistä toimivampia ja parempia tapahtumia. Oma tekemistä kohtaan on hyvä olla myös kriittinen. Projektin alussa käytiin läpi viisi kertaa miksi -tekniikka, jonka tarkoituksena on löytää juuri syy päätöksenteon tai valinnan taustalla. Uusia vastaavia tekniikoita on hyvä etsi tapahtumanjärjestämisen yhteydessä.

Leirin tekijöille laadittiin itsearviointikysely kolme kertaa projektin aikana. Vastauksia tuli hyvin vaihtelevasti ja vähän mutta merkittävää on, että keskimmaisessa kyselyssä kuormitus oli merkittävästi kasvanut projektin alusta. Yleisestikin vastanneiden tuloksista voidaan todeta, että valtakunnallisen leirin päällikkötehtävät ovat kuormittavia ja niihin tulee varata merkittävästi aikaa käytettäväksi sekä suunnitella riittävä tuki tehtävässä toimiville. Johtamistaitoa vaaditaan ylimmissä tehtävissä ja niihin valittaville henkilöille olisi hyvä tarjota mahdollisuus osaamisen kehittämiseen. Vapaaehtoisten itsearviointi on hyvä suunnitella osaksi prosessia siten, että mittareita muun muassa kuormittavuuden osalta seurataan.

Itsearvioinnin lisäksi projektin aikana tehtiin projektiarviointi, missä vastuhenkilöt arvioivat, että tehtävät toiminnot ovat oikean suuntaisia ja aikaisia. Lisäksi mitattiin koulutuksen/ perehdytyksen tarvetta projektissa käytössä olevien sovellusten osalta sekä johdon tukea. Arvioinnista on nostettava toimialojen yhteistyö, mikä vaatii edelleen hyvin paljon työtä, jotta tietoisuus suunnitelmista on mahdollisimman laajalla joukolla. Arvioinnit ovat leirijohdon tärkeitä apuvälineitä, jotta voidaan seurata eri vastuhenkilöiden jaksamista, tuen ja resurssien tarvetta sekä suunnitelmien todellista etenemistä.

Leirin järjestelyt

Leirin tieto- ja henkilöstöhallinta sekä toimistopalvelut

Toimiston alaisuudessa oli normaalien toimistopalvelujen lisäksi info, tietohallinto ja kaikki myyntitoiminta eli kanttiini ja tuotemyynti sekä vapaaehtoisten tehtävähaku ja toimihenkilöpankki. Aikaisempiin leireistä poiketen koulutuksella oli oma nimetty koulutussihteeri, joka hoiti koulutuksen toimialalle ilmoittautuneiden henkilöhallinnon, kurssilaisten hallinnan ja muita asioita kiinteässä yhteistyössä leiritoimiston kanssa.

Leiritoimisto koordinoi perinteisistä toiminnoista leirille ilmoittautuessa kysyttävien tietojen suunnittelemista ja hoiti ilmoittautumisen rakentamista ilmoittautumisjärjestelmiin sekä huolehti myös varsinaisen ilmoittautumisen jälkeen palokuntien vastuuhenkilöille kohdennettuja eri toimialoja palvelevia kyselyitä (telttakoot, ajoneuvot jne.).

Uutena toimiston alla olevina toimintona olivat tietohallinto ja vapaaehtoishaku. Tietohallinnon tarkoitus oli tuottaa tarvittavat tietosuojaselosteet, suunnitella tietoturva ja tietojen käyttö eri tilanteissa sekä laatia tietosuojaloukkausmenettelyn ohje ja henkilötietorekisteri. Vapaaehtoistehtävien rekrytoinnin tarkoitus oli tuoda paremmin leirillä olevia tehtäviä esille ja tarjota avoimemmin niitä kaikille halukkaille. Avoimen tehtävähaun vastuuhenkilö otti vastaan toimialojen hakemukset, hallinnoi työnhakusovellusta verkkosivuilla ja toimitti tiedot hakijoista vastuuhenkilöille. Työnhaussa toimintaperiaatteena oli haastatella hakijat. Haastattelut oli toimialojen vastuulla.

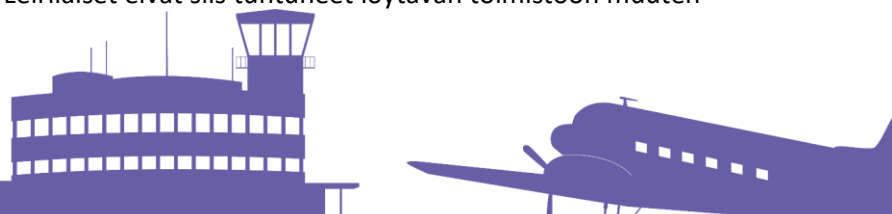
Leiritoimistoon rekrytoitiin henkilökuntaa jo hyvissä ajoin ja tiimiin saatiin riittävä määrä työntekijöitä täyteen ajoissa. Keväällä ennen leiriä toimiston resursseista siirrettiin kolme henkeä koulutukseen, missä oli enemmän tarvetta henkilöstölle. Toimiston koko henkilöstö kokoontui fyysisesti yhden kerran ennen leiriä, jonka lisäksi yhteyttä pidettiin sähköpostilla ja Teams –tapaamisilla. Toimiston johto ei kokenut ennen leiriä tehtävien valmistelujen olevan helppoa jakaa kauempana asuville ja sen myötä pääosin ilmoittautumisprosessiin tarvittavat tehtävät valmistelivat toimialapäällikkö ja varapäällikkö.

Leiritoimisto huolehti muun muassa leiritodistuksien ja kaiken painomateriaalin, kuten kurssikirjojen, kilpailutuksen. Kumppaniksi valittiin leirialueen vieressä toiminut painotalo Trinket Oy. Leiritodistukset ja kurssikirjat tilattiin painosta valmiiksi painettuina. Toimisto lajitteli todistukset kirjekuoriin palokunnittain ja palokunnat noutivat todistukset loppuviikosta infopisteeltä. Todistusten ottaminen painettuina oli hyvä ratkaisu ja säästi työtä leiriviikon aikana.

Leirin yhtenä toimintaperiaatteena oli kestävä leiri mutta paperitonta telttaleiriä on vaikea toteuttaa. Pääosin tulosteita tehtiin kuitenkin hyvin vähän. On ymmärrettävä, että leiriolosuhteissa on monia ennakoimattomia ja yllättäviä toimistotarpeita, joiden toteutukseen tarvitaan tulostusta ja laminointia.

Leirin aikainen toiminta

Leiritoimisto oli sijoitettu suunnitellusti keskelle leirialuetta. Tarkoituksena ja toiveena oli, että toimistolla saa käydä ja viettää halutessaan aikaa. Käytännössä tämä ei toteutunut sillä ihmisvirrat kulkivat lopulta eri reittiä kuin oli ajateltu. Leiriläiset eivät siis tuntuneet löytävän toimistoon muuten kuin jotain tiettyä asiaa hoidettaessa.

Leirillä oli suunniteltu toimihenkilöpankki, mikä toimi myös leiritoimiston alaisuudessa. Käytännössä ”pankki” tyhjeni jo ennen leiriä eri toimialojen tarpeisiin, joten tämä toiminto jäi käytännössä toteutumatta, kun ei ollut välitettävää työvoimaa.

Toimistossa ei ollut kiinteitä työvuoroja, mikä jakoi mielipiteitä henkilöstön kesken. Leirillä oli kuitenkin useita kertoja, kun lisäksi tarvittiin erilaisissa tilanteissa, kuten vierailupäivänä. Toimiston henkilöstö kokonaisuudessaan toimi näissä tilanteissa henkilöstöpankkina ja tuki näin muita toimialoja. Muutoin leirin aikaiset toiminnot olivat melko perinteisiä eli laminointia, erilaisten tiedotteiden ym. lippujen ja lappujen tekemistä, tulostamista ja toimistotarvikkeiden lainaamista sekä henkilöstöhallintaa.

Leirin info toimi omassa infopisteessä leiriradion vieressä. Infon toimihenkilöt toimivat hyvin yhteen. Infon henkilöillä oli käytössä näkyvät huomioliivit, missä oli infomerkki selässä. Haasteena infon toiminnassa oli tiedon valuminen ripotellen muualta leiriorganisaatiosta. Aina ei pystytty heti vastaamaan kysymyksiin mutta asiat selvitettiin ja niistä viestittiin kysyjille.

Välineet ja tietoliikenne

Leirillä oli käytössä yksi lainattu monitoimitulostin (UPL) sekä 7 kpl pienempää tulostinta toimialoilla. Organisaatiolle hankittiin projektin aikana yksi kannettava tietokone viestinnälle, mikä myytiin leirin jälkeen. Lainaan saatiin Voicelink Oy:ltä 4 kpl kannettavaa tietokonetta, joista kaksi oli käytössä jo ennen leiriä keväällä 2022. Leirille vuokrattiin 6 kpl pöytäkoneita ja 10 kpl kannettavia tietokoneita. Kaikkia koneita ei lopulta tarvittu (4 kpl jäi käyttämättä) ja tulevaisuudessa on hyvä käydä tarkkaa tarveharkintaa tietoteknisistä laitteista, kun moni haluaa kuitenkin käyttää omaa laitetta. Näissä tilanteissa on tehtävä hyvin selkeäksi korvausvelvollisuus mahdollisessa rikkoutumistilanteessa. Lisäksi käytössä oli kolme laminointikonetta.

Toimialapäälliköillä (10 kpl) oli leiriprojektin ajan käytössä puhelinliittymä ja älypuhelin. Liittymät ja laitteet kilpailutettiin heti projektin alussa. Leirillä oli käytössä lisäksi 16 kpl leirin aikaista puhelinliittymää, joiden käyttöä varten Elisa Oy sponsoroi älypuhelimet (16 kpl). Tietoliikenneverkko rakennettiin viiden 5G-liittymän avulla. Tietoliikenteen rakentamiseen tarvittavat palomuurit ja langattomat tukiasemat tarjosi leirille Frendy Oy. Loput tietoliikenneverkkojen rakentamiseen vaadittavat tarvikkeet vuokrattiin Netcrew ry:ltä. Leirille rakennettiin kaksi erillistä wlan-verkkoa. Toinen oli leiriorganisaation käytössä ja sen käyttöaste oli n. 140 Gt leirin aikana. Kansainvälisille leiriläisille rakennettiin toinen verkko, missä käyttöaste oli huomattavasti pienempi n. 40 Gt.

Ilmoittautuminen

Leiri-ilmoittautumiset hoidettiin ensisijaisesti Haka – turvallisuusosaamisen hallinnoinkannan kautta. Muille ilmoittautujille ilmoittautumiseen hankittiin Lyyti -tapahtumahallintajärjestelmä. Lyytiä käytettiin myös kaikkiin muihin tiedonkeruutilanteisiin ennen leiriä ja leiripalautteen keräämiseen leirin jälkeen.

Ilmoittautuminen räätälöitiin HAKA:ssa, koska mukaan haluttiin sellaisia kysymyksiä, joita ei HAKA:ssa valmiina ollut. Aluksi projektissa hyödynnettiin FSBR:n Lyyti -lisenssiä mutta lopulta hallinnollisista syistä päätettiin hankkia oma Lyyti-lisenssi. 16 % ilmoittautuneista ryhmistä tuli lopulta Lyytin kautta. Ulkomaalaisia varten rakennettiin oma ilmoittautumislinkki Lyytiin, mutta ilmoittautumiset tulivat lopulta Excel-tiedostona kansainvälisten ryhmien sitä pyytäessä.

Ilmoittautuminen avattiin lokakuun alussa 2021 ja se päättyi 31.3.2022. Keskustelua herätti paljon päätös, että jälki-ilmoittautumista ei tulisi. Leiriläisiä kannustettiin ilmoittautumaan vuoden 2021 puolella tarjoamalla ilmoittautuneille yllätyslähjä. Leiriämpärin sai yllätyslähjäksi leirillä n. 200 vuoden 2021 aikana ilmoittautunutta osallistujaa.

Ilmoittautuminen painottuu yleensä viimeisen ilmoittautumispäivän läheisyyteen, mikä aiheuttaa aina haasteita leirin ilmoittautumisen seurantaan. Reilu 60 % Hakan kautta tulleista ilmoittautumisista tuli viimeisen viikon aikana ja lähes 85 % viimeisen kahden viikon aikana. Viimeisenä ilmoittautumispäivänä tuli 38 % Hakan kautta tulleista ilmoittautumisista. Ilmoittautumisajan umpeuduttua, kun nähtiin osallistujamäärän jääneen vain reiluun 2500 osallistujaan, päätettiin pyörtyä päätös jälki-ilmoittautumisesta ja avattiin viikon ajaksi jälki-ilmoittautuminen korkeammalla leirimaksulla. Jälki-ilmoittautumisen myötä tuli 35 osallistujaa lisää.

Ilmoittautumisen yhteydessä julkaistiin osallistumis-, ilmoittautumis- ja peruutusehdot. Näillä pyrittiin selkeyttämään tilanteita, milloin sitovan ilmoittautumisen voi perua ja millä ehdoilla. Osallistumisehdoissa jokainen leiriläinen sitoutui noudattamaan leirin sääntöjä ja ohjeita sekä muun muassa kohtelevaan kaikkia yhdenvertaisesti. Leiriläiset sitoutuivat myös siihen, että leiri oli päihteetön ja syrjinnästä vapaa tapahtuma. Lisäksi osallistumisehdoissa annettiin kuvauslupa. Kuvauslupakäytäntöä muutettiin alun pakollisen luvan myöntämisen jälkeen vaihtoehtoiseksi. Valokuvauslupaa ei antanut 112 ilmoittautunutta leiriläistä.

Edellä mainittujen ehtojen lisäksi leirille määriteltiin ehdoissa kohdat leiriltä poistamiseen ja poistumiseen, korona aiheuttamat vaikutukset ja ylivoimaisen esteen kohta. Huomiona täytyy todeta, että valitettavan moni jätti lukematta ehdot lukematta, mikä saattoi aiheuttaa harmia tietyissä peruutustilanteissa. Esimerkkinä voidaan pitää sitä, että palokunta ilmoittautui kokonaisuudessa leirille mutta nuorten ohjaaja joutui perumaan osallistumisen. Tilanteessa hyvitetiin vain yhden leiriläisen leirimaksu, vaikka koko palokunta jäi pois leiriltä.

Vaikka ilmoittautumisen haluttiin olevan mahdollisimman helppo ja yksinkertainen, HAKA:n räätelöinti aiheutti hieman ongelmallisia asioita. Muutosten takia ilmoittajan piti valita, onko nuori vai toimihenkilö, jolloin ilmoittautumisen jatkokeskustelut avautuivat hieman erinäköisenä. Kaikki eivät lukeneet ohjeita loppuun asti ja sen vuoksi jouduttiin tekemään melkoinen määrä soittoja ilmoittautuneille ilmoittautumisajan jälkeen.

Pre-checkinin tarkoitus nopeuttaa leirille saapumista

Eldis 22 leirillä kokeiltiin ensimmäistä kertaa pre-checkin ilmoittautumista. 31 % osallistuneista palokunnista teki ennakkorekisteröinnin. Ilmoituksessa vastuuhenkilöt pystyivät sähköisen kanavan kautta viestittämään leiriorganisaatiolle, että heidän ilmoittautumisensa on kunnossa eikä henkilömuutoksia tms. tarvitse tehdä saavuttaessa leirialueelle. Tällä toimenpiteellä tavoiteltiin nopeampaa rekisteröintiprosessia leirialueella. Toteutus jäi kuitenkin vajanaiseksi, koska autoja otettiin leirialueelle vain yhdellä kaistalla. Ennakkorekisteröinti on kuitenkin käytäntö, jota kannattaa jatkokehittää, mutta toteuttaa kahdella kaistalla, jolloin ennakkoon muutokset ilmoittaneet pääsevät nopeammin alueelle.

Leirillä saapujille jaettiin ensimmäisenä infopaketti ja leirirannekkeet. Leiritoimisto hoiti infopaketin jakamisen ja henkilötietojen tarkastamisen, jonka jälkeen turva jakoi leirirannekkeet seuraavalla pisteellä. Leiripaidat päätettiin jakaa leiritoimistolta turvallisuuskävelyn yhteydessä. Prosessia voisi vielä kehittää ja miettiä, mitä tietoja ja tarvikkeita pitää jakaa heti saapuessa. Lisäksi yhteistyö vastuutoimialojen välillä tulee olla saumatonta.

Kansainvälinen toiminta toimistossa

Leiritoimisto oli yhteydessä muun muassa saksalaisten ilmoittautumisen osalta yhteyshenkilö Anja Malkukseen. Muiden maiden osalta KV-päälliköt toimittivat leiritoimistolle tarvittavia tietoja. Leirin aikana toimistolla piti olla useitakin ulkomaalaisia toimihenkilöitä töissä, mutta käytännössä näin ei ollut vaan he toimivat lähinnä KV-toimialalla tai muissa tehtävissä.

Huomioita

Tietohallinnon kokonaisuus vaatii vielä parempaa ymmärrystä leiritoiminnassa. Nyt perustettu tehtävä kääntyi ensisijaisesti tietoliikenneyhteyksien rakentamiseen, mikä toteutettiin yhteistyössä huollon kanssa. Tarvittavat dokumentit laadittiin yhdessä projektipäällikön kanssa ja ulkopuolista apua saatiin dokumenttien määrittelyssä. Tiedon lisääntyessä ei omaa tietohallintoa voida enää ohittaa.

Tulevaisuutta ajatellen olisi hyvä kytkeä leiri-info osaksi suunnitteluprosessia paremmin, jotta infossa olisi mahdollisimman monipuolinen ymmärrys leiristä. Toisaalta infoa tarvittiin ylipäänsä kokemuksen perusteella hyvin vähän. Leirialueelle olisi voitu jalkautua paremmin, mutta osaltaan pitkät työvuorot olivat haasteena leirin aikana. Leirillä toiminut matkatoimisto ja infon olisi voinut yhdistää. Infon toimijoilla olisi ollut hyvin aikaa ottaa ilmoittautumisia vastaan ja ohjata porukkaa tutustumaan Helsinkiin. Samoin voisi miettiä, että toimisiko info ja leiritoimisto samassa yhteydessä.

Huomiona, että osa kansainvälisten leiriläisten ohjaajista ei halunnut tarjota nuorille mahdollisuutta wlan-verkon käyttöön, etteivät nuoret olisi koko ajan älylaitteilla. Lisäksi roaming-maksut ovat laskeneet myös ulkomailta tulevien osalta, joten wlan-verkkojen tarve on muuttunut. Tulevaisuudessa kannattaa miettiä erillisten tietoliikenneverkkojen rakentamisen tarve.

Ilmoittautumisessa useampia henkilöitä oli sekoittanut vapaaehtoistehtävähaun ja erillisen leiri-ilmoittautumisen Hakan tai Lyytin kautta. Moni oli luullut, että pelkkä vapaaehtoiseksi hakeutuminen riitti leiri-ilmoittautumiseen. Muun muassa tämän takia olisi hyvä erottaa leiri-ilmoittautuminen ja tehtävävalinnat leirillä toisistaan. Kannustamme hyödyntämään Hakaa tulevaisuudessakin mutta järjestelmää tulisi kehittää tällöin enemmän tapahtumanhallintasovellukseksi. Lisäksi suosittelemme, että käytössä olisi vain yksi järjestelmä, minne tiedot kerätään ilmoittautuneilta ja niitä myös hallinnoitaisiin koko projektin ajan siellä.

Tulevaisuudessa tulee arvioida vieläkin aikaisempi ilmoittautumisajan päättyminen, jotta voidaan paremmin arvioida, onko tapahtumaan riittävästi osallistujia. Leirimaksun suuruudella voi myös ohjata aikaisempaan ilmoittautumiseen. Myös siirtymistä yksilöilmoittautumiseen ja leirimaksun maksamista ilmoittautumisen yhteydessä voisi olla tarpeen arvioida tulevaisuudessa.

Kuvauslupakäytäntöä tulee selvittää tarkemmin jatkossa, ettei se muodostu esteeksi leirille osallistumiseen. Toisaalta on myös viestittävä, että jos ei kuvauslupaa ole annettu, voidaan nuoria tai toimihenkilöitä pyytää poistumaan tietyistä tilanteista, joissa otetaan yhteisiä tunnelmakuvia leiriltä.

Osallistujat

Leirin lopullinen osallistujavahvuus oli 2245 henkilöä. Osallistujamäärä oli kokonaisuudessaan suurempi koska leirillä oli useampia osallistujia, jotka osallistuivat erimääriä leiripäiviä. Leiriläisistä 65 % oli miehiä, 35 % naisia ja 0,06 % muun sukupuolisia tai henkilöitä, jotka eivät halunneet ilmoittaa sukupuoltaan. Nuoria leiriläisistä oli 1481 ja aikuisia 764. Kansainvälisiä leiriläisiä oli 384 neljästä eri maasta.

Kurssin suoritti leirillä yhteensä 1413 nuorta. Suurimmat kurssit olivat International Rescue -kurssi (283 kurssilaista), tasokurssi II (200 kurssilaista) ja tasokurssi III (185 kurssilaista). Koulutustoimiala oli henkilömäärältään suurin toimiala. Nuorten lisäksi toimialalla oli yhteensä 282 toimihenkilöä. Seuraavaksi suurimmat olivat huolto (115 toimihenkilöä) ja turvallisuus (105 toimihenkilöä).

Palokunnilla oli majoitus- ja varusteluttoja yhteensä 382, joista 321 majoitustelttaa ja 61 varustelutelttaa. Toivomuksia telttojen sijoittamiseen tuli 105 palokunnalta. Kaasulämmittimiä palokunnilla/ telttakunnilla oli 112 kpl, puulämmittimiä 74 kpl ja polttoainelämmittimiä 29 kpl. Asuntovaunuja leirialueella oli 30 ja asuntoautoja 17, joista kaksi bussia.

Vierailupäivän ennakkoilmoittautumisen teki kaikkiaan 1067 perhekuntaa ja yhteensä 2145 henkilöä (1596 aikuista ja 549 lasta). Ilmoittautuneiden vierailijoiden määrä oli lopulta suurempi kuin ennakkoon ilmoittautui. Lopullinen osallistuja-arvio on 3000–3500 vierailijaa.

Tulevaisuudessa osallistujamäärän seuranta varten tulisi sopia yhteinen käytäntö leirivahvuuden laskemisessa. Osalla alueista on käytäntönä laskea vahvuus leirin aloituspäivänä ja joillakin vahvuus lasketaan vähintään kolme päivää leirillä olleiden mukaan. Eldis 22 leirin vahvuus laskettiin aloituspäivänä mukaan. Kurssin suorittaneiden nuorten määrä on laskettu kurssien viimeisen päivän vahvuuden mukaan.

Toimihenkilöiden jakaminen eri tehtäviin ja toimialojen välillä on ratkaistava paremmin. Osaan toimialoista on enemmän tunkua ja toisilla taas huutava pula. Yksi ratkaisu voisi olla, että leirin aikana voisi toimia useissa eri tehtävissä. Kaikki tehtävät ovat kuitenkin yhtä arvokkaita ja tärkeitä.

Leiri-infran rakentaminen lentokentälle

Leirialueen rakentaminen oli huollon vastuulla. Suunnittelutyö käynnistyi noin 1,5 vuotta ennen leiriä. Ydinryhmään kuuluivat huoltopäällikkö, huollon varapäällikkö sekä eri toimintojen vastaavina rakennusvastaava, yleishuoltovastaava, kalusto- ja kuljetusvastaava sekä palvelukeskusvastaava.

Huollon organisaatio oli jaettu siten, että rakennusvastaavalle kuului kaikki rakennuksiin ja telttoihin liittyvät vastuut sekä sähköistysten rakentaminen. Yleishuoltoon kuuluivat suihkut, wc:t, viemäröinnit ja vedenjakelu sekä muut yleiseen leirin huoltoon liittyvät toiminnot. Palvelukeskuksen toiminnot tapahtuivat enimmäkseen leirin aikana, jossa vastaanotettiin leirin aikaisia ongelmia ja toimi käytännössä huollon toimistona. Kalusto- ja kuljetusvastaava hoiti osaltaan koko leirin ajoneuvo- ja muun kaluston (muun muassa koulutuskaluston).

Huollon organisaatio kokoontui enimmäkseen ennen leiriä TEAMS-alustalla, jolla pyrittiin minimoimaan tapaamisista aiheutuneet kulut leiriorganisaatiolle. Lähitapaamisia huollon organisaatiolla oli yhteensä ennen leiriä vain 5 kappaletta, jonka voidaan todeta olleen hieman liian vähän.

Leirille valittiin Hurrikaanit Oy ympäristöpalveluiden kumppaniksi. Heidän kanssaan leirille laadittiin wc- ja jätehuoltosuunnitelma. Suunnitelma piti sisällään muun muassa jäteastioiden määrät ja sijoittaminen, WC:den määrät ja sijoittaminen sekä jätepuristimien määrät ja sijoittaminen. Lisäksi suunnitelmassa oli tehty arviot tyhjennysaikataulusta. Leiriorganisaatio huolehti leirialueen siisteydestä ja Hurrikaanit Oy:n kumppani, Urbaser Oy, huolehti jätepuristimien ja muiden jätteiden tyhjennyksistä.

Huollon osalta kumppanuuksissa pyrittiin saamaan eri toimijoilta alennusta leirin tarvikkeissa, jossa onnistuttiin verrattain hyvin. Monet toimijat olivat mukana leirin tekemisessä innokkaasti, mikä näkyi erityisesti vuokrakaluston hinnassa. Leirin huollon organisaatiolle ei juurikaan syntynyt kuluja ostetusta kalustosta, mikä oli tietoinen ratkaisu. Suurin kuluerä materiaalien osalta oli puutavara, minkä hinta oli moninkertaistunut johtuen koronapandemiasta sekä Ukrainan sodan aiheuttamasta kustannusten noususta verrattuna alkuperäisiin suunnitelmiin.

Keväällä 2021 haettiin yhdessä MPK ry:n kanssa Puolustusvoimilta tukipyynnöllä erilaisia artikkeleita muun muassa soppatykkeitä, ajoneuvokalustoa ja tilapäistiloja. Lisäksi pyydettiin Puolustusvoimia mukaan esittelemään toimintaa leirille. MPK:n kanssa oli suunnitteilla myös joukkomuonituskurssi. Valitettavasti mikään anottu tukimuoto ei toteutunut eikä myöskään joukkomuonituskurssi.

Tulevien leirien kannalta vuokraaminen sekä kumppanien etsiminen tapahtuman mahdollistamiseksi voidaankin katsoa kulutehokkaaksi ratkaisuksi, erityisesti vapaaehtoisten määrän vähentyessä ennen varsinaisen leirin aloitusta. Huollon osalta onnistumisen ratkaisevassa asemassa oli riittävä ulkoistaminen leiriorganisaation ulkopuolelle, mikä mahdollisti leirin olleen lähestulkoon valmis rakenteiltaan leirin alkaessa.

Leirin aikana huollon palvelukeskus sai yhteensä 146 tehtävää. Tehtävät muodostuivat melko tasaisesti koko viikon ajalle pois lukien maanantaita 4.7., jolloin tehtävämäärä oli kaksi kertaa enemmän muihin päiviin verrattuna.

Rakennelmat, kontit ja teltat

Merkittävimmät rakennelmat lentokentän alueella olivat leirialueen aitaus (n. 2km), sähkö- ja vesilinjat ja jätehuolto, tietoliikenneyhteydet, muonitus-, koulutus- ja muut teltat painoineen, kontit, wc:t ja suihkut.

Leirialuetta valittaessa tiedostettiin, että alueelle tulee rakentaa lähes kaikki infra. Eniten yllätti eri toimialojen tarpeet tilojen ja rakennelmien suhteen. Tulevaisuudessa olisi hyvä pohtia, voidaanko eri toimistotiloja yhdistämään tehokkaammin.

Suurimmat rakennelmat olivat muonitus- ja ohjelmateltat. Muonitusteltoa oli kooltaan 900 m² ja sen toimitti Stopteltat Oy. Ohjelmateltoa oli Sirkus Finlandian varateltta, mikä oli kooltaan n. 1400 m². Kanttiinitteltona toimi Länsi-Suomen Pelastusalan liiton n. 290 m² teltoa. Kaikista isoista teltoista vaadittiin ja saatiin pystytys- ja paloluokitustodistukset. Erilaisia kontteja vuokrattiin yhteensä 40 kpl, joista toimistokontteja oli 15 kpl, yhdistelmäkontteja 6 kpl, peräkärrykontteja 4 kpl, lippakioskeja 3 kpl, yksi kylmäkontti ja kontti vedellä ja vessalla sekä erilaisia varastokontteja 10 kpl. Lisäksi käytössä oli pelastuslaitosten konteista rakennettu savusukelluskontti, kompressorikontti, häkkirata-täysperävaunu sekä pelastusliittojen tuomat tavaroiden kuljetuskontit. Pääosin vuokrakontit tulivat Staralta ja Cramolta. Koulutuskatokset leirille lainasivat Länsi-Suomen Pelastusalan Liitto, Hämeen Pelastusliitto, Uudenmaan Pelastusliitto, Helsingin Pelastusliitto ja Kaakkois-Suomen Pelastusalanliitto. Kaikkiaan koulutuskatoksia ja muita telttoja oli leirillä käytössä yli 50 kpl.

Sähkölinjat rakennettiin lopulta kahdesta kohteesta. Sähkötarpeet suunniteltiin ja toteutettiin ammattilaisten toimesta ja niistä tehtiin asennuspöytäkirjat. Sähkökaapelia asennettiin leirillä n. 2 km. Latauspisteitä oli suunniteltu n.300–500 käyttäjälle kolmeen paikkaan. Yksi latauspisteestä oli Länsi-Suomen Pelastusalan liiton yhdessä kontissa ja toinen rakennettiin Uudenmaan Pelastusliiton nuorisotyön toimesta ja kustannuksella heidän konttiinsa. Kolmas latausmahdollisuus oli ohjelmateltassa sekä ylimääräinen mahdollisuus ladata löytyi Helsingin kaupungin toimintapisteellä. Leirialueella tehtiin muutamia rikkoutuneita sähkökohteita turvallisiksi ennen leiriä. Lentokentän alueen sähköjärjestelmän nykytilasta ja tehdyistä toimenpiteistä Eldis 22 -leirillä laadittiin erillinen havaintoraportti Helsingin kaupungille tilaustyönä. Sähkönkulutus leirillä oli 4604,18 kwh. Lisäksi ohjelmateltan sähkötuotanto järjestettiin Helsingin pelastuslaitoksen varavoimageneraattorin ja Länsi- Uudenmaan pelastuslaitoksen perässä vedettävää varavoimakoneen avulla (60 kwh).

Leiri-infran rakentamisen suurimmat haasteet muodostivat korona ja 2022 alkuvuodesta syttynyt Ukrainan sota. Hyvissä ajoin, jopa yli vuoden aikaisemmin, pyydettyjä tarjouksia voitiin vahvistaa vasta ilmoittautumisen jälkeen huhtikuussa 2022. Tapahtumamarkkinoiden ylikuumentuminen tarkoitti sitä, että kalustoa ei ollut riittävästi saatavilla saatikka aikaisemmin tarjotulla hinnalla. Ukrainan sota vaikutti erityisesti polttoaine- ja kuljetuskustannuksiin moninkertaistaen arvioidut kulut. Budjetin laatiminen huollon osalta oli näin ollen erittäin haastavaa.

Juomavesi, WC ja suihkut

Leirialueelle rakennettiin juomavesiverkostoa noin 2 km. Vesipisteitä oli tarjolla kaikkiaan 7 kpl. Leirin alkaessa käymälöitä oli 60 kpl ja alkuvuodesta toimitettiin vessoja 15 kpl lisää leirialueelle, joten yhteensä leirillä oli käytössä 75 kpl tilapäisvessoja. Leirin vessoista tuli palautetta, että ne olivat täynnä ja wc-paperi oli loppu erityisesti alkuvuodesta. Syitä selvitetessä huomattiin, että jotkut leiriläiset olivat lukinneet vessoja ulkopuolelta ja muut leiriläiset luulivat niiden olevan siten varattuja. Tämän takia vessojen käyttö keskittyi vain muutamaisiin vessoihin, jotka luonnollisesti täyttyivät nopeammin. Vessapaperin menekki yllätti ja selvitetessä tilannetta huomattiin, että osa leiriläisistä vei vessoista paperia omiin telttoihin, minkä vuoksi sitä ei jäänyt muille leiriläisille. WC:den osalta voidaan todeta leirin olleen järjestetty hankalaan aikaan, sillä samaan aikaan järjestettiin useita suuria yleisötapahtumia, mikä aiheutti saatavuuspuulan erityisesti vessojen ja suihkujen osalta. Tämä vaikutti niin saatavuuteen kuin hinnoitteluun.

Talousveden osalta tehtiin erillinen omavalvontasuunnitelma ja veden laatu tarkastettiin neljä kertaa MetropoliaLabin kautta. Testitulokset toimitettiin aina myös Helsingin kaupungin elintarviketurvallisuusyksikköön.

Suihkukontit tilattiin Lassila&Tikanojalta ja ne sijoitettiin lentokenttähangaariin valmiiden viemäri- ja vesiliittymien takia. Yksi suihkukontti tuli myöhässä vasta maanantaina ja vasta sen jälkeen voitiin rakentaa pikasuihkuja lisää. Yhteensä konteissa oli 26 suihkupaikkaa ja rakennettujen tilapäissuihkujen kanssa paikkoja oli yhteensä 46 kpl. Suihkujen osalta ongelmia aiheutti toimitettu suihkukalusto, kun konttien viemärit olivat saapuessa tukossa, mikä aiheutti suihkujen valmistumisen viivästyksen. Lisäksi kontit oli tilattu pedattuna mutta leirillä toimittaja tarvitsikin materiaalin ja apua konttien petaamiselle. Suihkuaikoja pidennettiin heti leirin alussa, jotta kaikki halukkaat pääsivät pesulle. Käytännössä suihkut olivat käytössä ympäri vuorokauden. Suihkuissa vedenkulutus oli 144 m³.

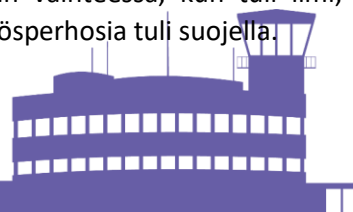
Kokonaisuudessa käyttöveden kulutus leirialueella oli 730 m³. Huomioitavaa on, että vettä jouduttiin juoksuttamaan, jotta se ei jäisi seisomaan vesilinjastoon ja aiheuttaisi siten veden pilaantumisen. Tämä nosti vedenkulutusta mutta juoksutettua veden määrää on vaikeaa arvioida.

Leirialueen määrittäminen vaikutti moneen asiaan

Vaikka päätös leirialueesta tehtiin jo 2020 syksyllä, saatiin lopullinen päätös leirialueen rajoista tehtyä vasta toukokuussa 2022, vain noin puolitoista kuukautta ennen leiriä. Jo alkuvaiheessa kävi ilmi, että alueen kehittämisen osalta oli suunnitelmassa aloittaa jonkin asteisia valmistelutöitä lentokentän alueella, mitkä saattaisivat vaikuttaa leirialueeseen. Melko nopeasti katsottiin parhaimmaksi valita kumppani, joka voisi piirtää tekniset kuvat leirialueesta ja auttaa samalla eri rakentamiseen liittyvien tarvikkeiden arvioinnissa ja helpottaa kilpailutusta. Kumppaniksi valittiin Vanaja Events Oy.

Leirialueen sijainti muuttui kolmeen-neljään otteeseen, kun alueen kehittämisen ja rakentamisen suunnitelmat tarkentuivat. Yhteensovittamista tehtiin jatkuvasti Helsingin kaupungin kanssa. Viimeisin muutos tehtiin huhti-toukokuun vaihteessa, kun tuli ilmi, että keskellä leirialuetta oli pienempi alue, missä havaittuja viheryökkösperhosia tuli suojella.

Onneksemme samalla varmistui, että suunnitteilla olleet alueen rakentamissuunnitelmat aloitettaisiin vasta leirin jälkeen. Tämä aiheutti melkoisen työn mutta toisaalta tarjosi leirille käyttöön alkuperäisen toivomuksen mukaisen leirialueen. Lopulta leirialueen kooksi muodostui n. 22 hehtaarin alue, josta majoituskäytössä oli n. 8 hehtaaria. Lisäksi leirin vierailupäivänä oli käytössä leirialueen ulkopuolella toinen kiitotie pysäköintialueena vierailijoille.

Pitkään oli tieto, että alueella olevia kiinteistöjä ei voisi hyödyntää leirin käytössä paitsi lentokenttähangaaria. Kevään 2022 aikana saatiin kuitenkin tieto, että terminaalista olisi muutama tila sekä muualla alueella yksi omakotitalo käytettävissä. Nämä tilat vuokrattiin kuukaudeksi käyttöön, mikä mahdollisti erilaisten tilausten toimittamisen suoraan lentokentälle. Terminaalitilat olivat käytössä 15.7.2022 asti ja se auttoi huomattavasti muun muassa leirin purkua toimien niin rakennus- kuin purkuleirien toimistona. Omakotitalorakennus oli koulutuksen savusukelluskäytössä leirin aikana.

Leirialueella olevien tilojen lisäksi leirin käytössä oli Jakomäen uimahalli ja Helsingin medialukio. Uimahalli saatiin vuokrattua yksinomaan vain leiriläisten käyttöön. Käyttöä hallilla oli käytännössä jokaisena leirin arkipäivänä. Päivisin hallia käyttivät koulutuksen kurssit ja iltaisin vapaa-ajan matkatoimisto järjesti uintiretkiä uimahallille.

Huomioita

Huollon osalta leiriä voidaan pitää osaltaan onnistuneena saatavilla olleiden vapaaehtoisresurssien puitteissa. Rakennus- ja purkuleirien vahvuudet olivat niukat. Resurssien suunnittelussa tulee jatkossa huomioida vaihtoehto ostopalveluille.

Latauspisteiden tarve kasvaa joka vuosi. Latauskäytäntöä ja -paikkoja tulee jatkossa suunnitella kiinteämmin osana leirialuetta.

Ilkivalta tai pilailu voi vaikuttaa todella paljon mielikuvaan leirikokemuksesta. Eldis 22 leirillä ei osattu varautua siihen, että vessoja suljettaisiin tarkoituksenmukaisesti kiusallaan. Myöskään vessapaperin vieminen rullittain tuli yllätyksenä. Tämä ei tietenkään ole tarkoituksenmukaista mutta organisaationa vaikea ennakoida ja puuttua.

Hampaiden pesulle on hyvä määritellä erikseen omat pesupaikat suihkuihin, jotta hammaspesu ei vie suihkuaikaa tai -paikkaa seuraavalta. Lisäksi naulakoita tai muita vastaavia tulee olla, mihin voi suihkussa kävijät sijoittaa vaatteensa peseytymisen aikana.

Ajoneuvokalusto leirillä

Palokuntanuorten leirejä ei olisi mahdollista järjestää ilman pelastuslaitosten pyyteetöntä tukea. Leirialueen sijoittuessa Helsinkiin päätettiin käydä neuvotteluita erityisesti HIKLU-alueen pelastuslaitosten kanssa. Tapaamisia yhdessä alueen pelastusjohtajien kanssa pidettiin yhteensä kaksi kertaa, minkä lisäksi leiriä esiteltiin kerran pelastusjohtajien kumppanuusverkostossa.

Tapaamisen myötä pelastuslaitosten ylin johto antoi pyyteettömän tuen leirille ja sen myötä aloitettiin neuvottelemaan erilaisen kaluston ja asiantuntijuuden saamisesta leirille. Eldis 22 leirin puolesta lähetettiin pelastuslaitoksille tukianomuskirje alkuvuodesta 2022, missä esitettiin toive kalustolistoista, aikataulusta ja vakuutus käytännöistä. Kaluston koordinoimiseksi muodostettiin yhteinen verkkokansio, minne kerättiin tiedot ja keneltä mitäkin kalustoa oli saatavilla.

Ajoneuvo- ja palokaluston osalta laadittiin suunnitelma, miten kalusto vastaanotetaan, hallinnoidaan ja luovutetaan takaisin omistajilleen. Tarkoituksena oli, että kaluston saapuessa leirille tarkastetaan kalustolistat ja kirjataan kaikki kalusto sekä valokuvataan ne. Valitettavasti henkilöressurssien vähäisyyden ja kaluston myöhäisen saapumisen vuoksi ei kalustonhallintaprosessi toteutunut suunnitelman mukaan. Tieto osasta saatavasta kalustosta varmistui osalta vasta, kun se saapui leirialueelle. Teemapuistoilla oli nimetty omat kalustomestarit, jotka vastasivat kaluston vastaanotosta ja palautuksesta kalustovajalle. Ongelmaksi muodostui lopulta ohjeistus kalustopalautukseen. Epätietoisuus siitä, kuka siivoaa ja palauttaa sammutusajoneuvot palautuskuntoon oli epäselvä. Lopulta valitettavasti muutaman yksikön osalta kalusto oli palautettu omistajalleen siivoamatta ja kalusto eri paikoilla, missä ne olivat saapuessa. Lisäksi muutamien artikkeleiden osalta oli tapahtunut vaihtoja eri yksiköiden osalta, joita leirin jälkeen selvitettiin.

Lopulta leirille saatiin kerättyä ajoneuvokalustoa ympäri Suomea useammalta pelastuslaitokselta tai palokunnalta. Käytössä oli 2 ambulanssia (yksi LUP ja yksi VS-alpe), 21 sammutusautoa, yksi raivausauto, yksi säiliöauto, takalaita nostin Sprinter, 8 kpl alkusammutusperäkärriä kalustoineen, 3 muuta peräkärriä, 12 miehistönkuljetusautoa, 2 kpl pakettiautoja sekä vuokrattuna poistielä.com 9 mönkijää. Lisäksi osalla toimialoista oli itse järjestämiä ajoneuvoja käytössä leirin aikana. Isona apuna oli se, että kuusi helsinkiläistä sopimuspalokuntaa toimitti sammutusautonsa leirin käyttöön. Edellä mainitun kuljetuskaluston lisäksi leirillä oli vuokrattuna 3 linja-autoa ja yksi kuorma-auto. Leirillä oli myös kaksi traktoria käytössä ja tuntiperusteisesti vuokrattuna nosturi muun muassa rakennus- ja purkuleireillä sekä ohjelman tukena koriskiipeilyssä.

Polttoainekortteja hankittiin leirille kaksi kappaletta, joita hallinnoitiin kalusto- ja ajoneuvovastaavan toimesta. Kaikkiaan polttoainekulutus leirillä oli 2257,41 litraa dieseliä, 337,29 litraa polttoöljyä, 186,22 litraa bensiiniä ja 40 litraa pienkonebensiiniä.

Pelastusalan kalusto

Palokaluston kerääminen oli osaltaan haasteellista. Ilmoittautumisajan jatkaminen aiheutti sen, että kurssilaisten lopullista määrää ei tiedetty kuin vasta huhtikuun lopussa. Lisäksi teemamestareiden rekrytoinnin viivästyminen aiheutti kalustotarpeiden keräämisen viivästymisen. Uusi rakenne koulutuksessa muutti perinteisen kalustovajan toimintaa. Kaluston sijoittuminen teemapuistoihin muutti sen, että kalustoa ei joka kerta käyty kuittaamassa yhdestä ja samasta paikasta vaan se käytiin vastaanottamassa leiri alkaessa ja palautui leirin päättyessä kalustovajalle.

Kaikkiaan erilaisia irtokalustoartikkeleita listattiin yli 200 ja määrältään yli 2300 kappaletta. Tarkoituksena oli, että pääosa artikkeleista olisi tullut sammutusautojen mukana. Ongelmana oli, että vain muutamalla oli olemassa olevat kalustolistat sammutusautojen kalustosta, joten ennakointi oli sen takia vaikeaa. Tukianomuksessa pyydettiin myös vain ehjää, huollettua ja tarkastettua kalustoa. Valitettavan löytyi jonkin verran valmiiksi rikkiäistä tai tarkastamatonta (PVAT-kalusto).

Suurimmat ongelmat tuli siitä, että keskustelua teemapuistojen ja kalustovastaavien välillä ei ehditty kunnolla käydä. Näin ollen oli oletuksia, että pyydetty kalusto tulee, vaikka varmuutta tästä ei ollut. Tämä aiheutti sen, että osalla tuli ilmi vasta leirin alkaessa tietyt kalustopuutteet.

Viestiliikennekaluston saaminen leirille oli yksi haaste. Suunnitteluvaiheessa päätettiin, että leiriorganisaatio käyttäisi Virve-puhelimia ja -verkkoa. Riittävää määrää Virve-puhelimia ei saatu lainaan, joten leiriorganisaatiota varten rakennettiin oma radioverkko ja vuokrattiin radiopuhelimet.

Huomioita

Ilman tarvittavaa kalustoa ei leireillä voida koulutusta järjestää. Kalustotarpeet tulee olla hyvissä ajoin tiedossa. Tähän vaikuttaa kuitenkin leirille ilmoittautuneiden määrä ja järjestettävien kurssien määrä. Kaluston hallinnoinnin ja vuoropuhelun parantamiseksi olisi syytä pohtia kaluston koordinoinnin sisällyttämistä koulutuksen alle. Koulutuksesta vastaavien kalustotarpeet tulee olla realistisia ja perusteltuja.

Leirille saapuva kalusto tulisi vastaanottaa hyvissä ajoin ennen varsinaisen leirin alkamista. Kaiken kaluston vastaanottamisessa ja luovutuksessa tulisi olla samat henkilöt, jolloin ymmärrys siitä, että mitä on luovutettu ja missä kunnossa, on molemmilla osapuolilla. Samoin kaluston vastaanottamisessa ei voi luistaa prosessista ja kalusto on syytä kuvata. Lisäksi on sovittava etukäteen muun muassa likaisten letkujen palautuksesta.

Eldis 22 leirillä oli leirin yhteistyökumppanin Milwaukeeen kaksi kalustettua ajoneuvoa. Vastaavanlaisia yhteistyökumppaneita kannustetaan löytämään jatkossakin. Iso kiitos Milwaukeeen henkilöstölle upeasta suhtautumisesta tapahtuman tukemisessa. Lisäksi Laerdal Oy lainasi leirille erilaisia elvytysnukkeja, jolla saatiin koulutukseen enemmän harjoituskalustoa. Myös Länsi-Suomen Pelastusalan Liitto, Helsingin ja Uudenmaan Pelastusliitto lainasi huomattavan määrän ensiapukalustoa leirille.

Leirin ruokahuolto

Leirin ruokahuollon tavoitteena oli maittavan ruoan valmistaminen mahdollisimman edullisesti, sujuvan ruokailun järjestäminen, yhteenkuuluvuuden tunteen vahvistaminen, molemminpuolinen kohteliaisuus, viihtyvyys työssä ja tunne, että haluaa tulla uudestaan vapaaehtoiseen leirityöhön. Mottona oli, että jokainen lähtee aina ruokailun jälkeen hyvä maku suussa.

Kun suunnitelmia ruokahuollon osalta aloitettiin, todettiin, että lähtökohtaisesti ruokahuolto suunnitellaan siten, että keitot voidaan tehdä itse mutta kiinteät ruoat tilataan valmiina aterioina, jotka lämmitetään lähikoulujen keittiöissä. Ratkaisun takana on ymmärrys siitä, että vapaaehtoisresursseja on yhä haastavampaa saada riittävästi valmistamaan aterioita ja tieto, että valmisateriat eivät ole kustannukseltaan juurikaan korkeampia kuin itse tehtäessä. Suunnitelmien pohjalla oli myös ajatus ruokahävikin minimoimisesta, mitä hyvien ja laadukkaiden valmisruokien valinta katsottiin tukevan.

Leirin yhtenä toimintaperiaatteena oli kestävä leiri. Leiritoimikunnassa käytiin vilkasta keskustelua ruokakasvatuksesta ja erityisesti kasvisruoan lisäämisestä ruokalistalle kaikille leiriläisille. Kokemusten perusteella ruokahävikin määrä on noussut alueleireillä kasvisruokapäivinä, minkä vuoksi päätettiin, että kasvisruokavalion voi erikseen halutessaan valita ilmoittautumisen yhteydessä koko viikoksi mutta pakollista kasvisruoka-ateriaa tai päivää ei järjestetä. Yhteensä kasvisruokavalion valinnoita oli vain 42 leiriläistä. Lämpimien ruokien yhteyteen päätettiin kuitenkin suunnitella erilaisia kasvis- ja salaattiliskukkeita tukemaan monipuolista ruokalautasta.

Leirin ruokahuollossa laadittiin muun muassa suunnitelma ruoka- ja elintarvikemääristä, ruokalasta jakolinjoihin, omavalvontasuunnitelma, riskikartoitus pelastussuunnitelmaan, työvuorolistat ja reseptit. Leirin elintarvikkeita käsittelevät toiminnot tapasivat yhdessä Helsingin kaupungin terveysviranomaisia kaksi kertaa ennen leiriä. Leirille tehtiin terveystarkastus, missä ei löytynyt huomautettavaa.

Ruokahuollon toimittajat

Ruokatoimittajat kilpailutettiin kategorioittain. Valmisruoat, maito-, leipä- ja hevituotteet kilpailutettiin lähettämällä arvioidut tilausmäärät erikseen valikoiduille toimittajille. Valmisruokien kilpailutukseen osallistuivat Kokkikartano, Saarioinen ja Atria. Maitotuotteiden osalta tarjouksen antoivat lopulta kaksi neljästä tarjouspyynnön saaneista toimittajista, Valio Aimo ja Arla. Leipätuotteiden kolmesta toimittajasta tarjouksen antoi ainoastaan Vaasan leipomo.

Kilpailutusten perusteella valittiin Kokkikartano toimittamaan suurimman osan valmisaterioista. Myös Saarioiselta ja Atrialta tilattiin joitakin ateriavalmisteita ja tuotteita sen mukaan, mitä ei Kokkikartanolta saatu. Maitotaloustuotteet tilattiin Valio Aimolta ja leipätuotteet Vaasan leipomolta. Hevi-tuotteiden osalta pyydettiin tarjouksia kolmelta toimittajalta ja tukkurilta. Johtuen kevään 2022 maailmantilanteesta, ei hevitoimittajat pystyneet antamaan tarjouksia kuin vasta viikkoa ennen leirin alkua, joten päädyimme tilamaan tuotteet tukkurin kautta.

Tukkutoimittajaksi valittiin Kimmon Vihannes Oy, joka on toiminut jo useiden vuosien ajan muun muassa Länsi-Suomen Pelastusalan Liiton leirien toimittajana. Valinnassa painottuivat erityisesti palvelu ja joustavuus. Pystyimme muun muassa palauttamaan tiettyjen kategorioiden tuotteet ilman kustannuksia. Lisäksi tukkutoimittajan kautta saatiin huomattavaa etua, kun tiettyjä kylmälaitteita saatiin lainaan leirille heidän kauttaan.

Huomioitavaa on, että toinen selvityksessä ollut tukkutoimittaja ilmoitti, ettei toimita yksittäisille tapahtumille tuotteita. Leirin aikana yllättävissä tarpeissa hyödynnettiin lähialueen kauppoja mutta vain hyvin pienissä määrin.

Tilat ja jakelu

Leiriprojektin alussa osallistujatavoitteena oli huimat 4000 leiriläistä. Sen vuoksi selvitettiin aterioiden valmistuspaikaksi useita eri kouluja lentokentän alueella, jotta kapasiteetti riittäisi. Suurin haaste suunnittelussa oli korona, minkä takia Helsingin kaupunki avasi koulut vuokrattavaksi vasta helmikuussa 2022. Siihen asti kävimme vain alustavaa keskustelua Tilapalveluiden kanssa siitä, mitkä keittiöt voisivat toimia tukikohtina Eldis 22 leirillä.

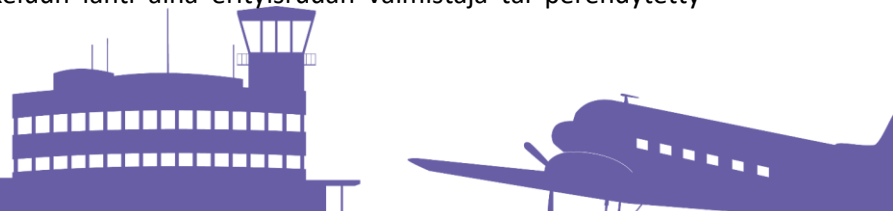
Pitkään valittuina oli kaksi koulua, joista toinen oli suunniteltu valmistamaan normaaliruoan ja toinen dieettiruoaan. Keittiöitä hallinnoivat Compass Group Oy. Keittiöiden käyttö olisi kustantanut kohtuuttoman suuren osan budjetista. 2021 tarkistettiin osallistujamäärä tavoitetta 3000 osallistujan ja myöhemmin alkuvuodesta 2022 tavoitetta tiputettiin ilmoittautumisten perusteella 2500 osallistujan. Tämän myötä katsoimme, että yhden koulun keittiön pitäisi riittää tuottamaan tarvittavan kapasiteetin, kun keittiön tueksi vuokrattaisiin kenttäkeittämiä ja ruoan lämmitystä porrastetaan.

Lopulliseen ratkaisuun vaikutti erityisesti isot vuokratkustannukset, joita olisimme joutuneet maksamaan kahdesta valittavana olevista kolmesta keittiöstä. Pitkien pohdintojen jälkeen valitsimme Helsingin Medialukion keittiön ruokahuollon tukikohdaksi, ja samalla varmistui myös koulumajoitusmahdollisuus samassa koulussa. Keittiössä valmistetaan normaalisti päivittäin 1000 aterialla ja eri asiantuntijoiden kanssa totesimme, että jos vuokraamme kenttäkeittämiä, riittäisi kapasiteetti tuottamaan portaittain leirin ateriat, kuten ruokailukin toteutetaan.

Kenttäkeittämiä saatiin lainaan Uudenmaan ja Helsingin Pelastusliitoilta ja niiden lisäksi päätettiin vuokrata kaksi perässä vedettävää soppatykkiä kapasiteetin takaamiseksi. Soppatykkien toimituksen jälkeen huomattiin, että vuokratut kenttäkeittimet olivat kunnoltaan niin huonossa kunnossa, ettei niillä voinut valmistaa ruokaa. Valitettavasti tämä vaikutti ruoan valmistuksen kapasiteettiin. Keittimet palautettiin ennen leirin alkua.

Leirialueella toimi yksi kylmäkontti ja yksi lämmin varastokontti. Lisäksi yksi kenttäkeitin toimi vedenkeittämiseen ruokakatos vieressä juomavesipisteen yhteydessä. Ruokakatos oli 900 neliön kokoinen, jossa oli pöydät ja tuolit n. 700 hengelle kerralla. Ruoanjakelu oli suunniteltu siten, että jakolinjoja olisi tarpeen mukaan 8, joista yksi erikoisruokavaliolle. Ruoanjakelijoita suunnitelmaan kirjattiin 24 ja linjastontäyttäjiä 7. Jakelu oli suunniteltu siten, että käsienpesun jälkeen jaetaan lämminruoka, lisuke ja leipä. Käytössä oli ensimmäistä kertaa Foodduck rasva-annostelijat ja sen myötä leipiä ei voideltu etukäteen valmiiksi vaan ruoan jaon jälkeen jokainen saattoi ottaa haluamansa määrän levitettä automaattista. Myös leikkeleet ja juustot jaettiin jokaiselle erikseen leivän päälle. Ennen siirtymistä pöytiin jokainen valitsi haluamansa juoman aterialle erillisestä pisteestä. Rasva-annostelijat olivat hygieeninen ja resurssija säästävä ratkaisu, mutta annostelijat olisi voinut sijoittaa toisella tavalla ja annoskoko tulisi olla kerralla myös suurempi.

Ruokatoimitukset ruoanjakeluun suunniteltiin toimivan non-stopina, kun ruokaa valmistuu n. 500 hengelle kerralla. Tarkoituksena oli, että riittävällä kalustolla saadaan ateriat toimitettua jakeluun joustavasti. Toimitusmatkaksi leirille muodostui n. 5 km suunta. Jakelua varten käytössä oli 37 kpl lämpöastioita sekä lämpölaatikoita ja muita astioita. Erityisruokavaliot valmistettiin koululla ja kuljetettiin ruokailupaikoille. Mukaan jakeluun lähti aina erityisruoan valmistaja tai perehdytetty henkilö. Kaikki ruoka oli laktoositonta.

Ruokahuollon henkilöstö leirin sydän

Leirin ruokahuoltopäällikkö vaihtui henkilökohtaisista syistä kesken suunnittelun 2021. Vaihdoista huolimatta pystyttiin suunnitelmia jatkamaan tehtyjen valmistelujen pohjalta. Vaikka keittiöpäällikkö vaihtui, toimi ensimmäinen päällikkö hyvänä tukena taustalla. Myös erikoisruokavaliokokki vaihtui loppumetreillä mutta tässäkin tilanteessa pystyttiin hyödyntämään tehtyjä suunnitelmia.

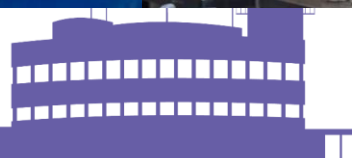
Muonitushuollosta vastasi keittiöpäällikkö apunaan varapäällikkö. Erityisruokavaliosta vastasi kaksi henkilöä ja jakeluvastaavina toimi kaksi henkilöä. Omavalvonnasta vastasivat keittiöpäälliköt ja jakeluvastaavat. Keittäjinä toimi 4 henkilöä ja ruuan lämmityksessä 3 henkilöä. Erityisruokavaliosta ilmoittanut 280 henkeä ja heille aterioita valmistivat kolme henkilöä. Erityisruokavaliosta suurin joukko oli gluteenittomia. Paljon tuli myös kyselyitä keto ja vähähiilihydraatittomasta ruokavaliosta mutta näihin ei pystytty vastaamaan. Ruokatoimituksessa työskenteli yhteensä 8 henkilö, jotka tukivat muutenkin keittiön toimintaa erilaisissa tehtävissä. Yhteensä ruokahuollon vahvuus oli vain 35 henkeä.

Muu ruokahuolto

Rakennusleirin ruuat valmistettiin Malmin VPK:lla ja Medialukion keittiöllä. Rakennusleiri alkoi ruokahuollon osalta keskiviikkona lounaalla ja päättyi sunnuntaina aamupalaan. Rakennusleirin muonitusvahvuus oli rakentamisen alkaessa 30 henkeä ja päättyessä lauantai-illalla 80 henkeä. Kansainvälisille ja pohjoisesta Suomesta matkaaville leiriläisille annettiin mahdollisuus saapua jo lauantaina. Etukäteissaapumista hyödynnettiin ja sen myötä muonitusvahvuus nousi 400 henkilöön lauantaina 2.7.2022. Rakennusleirin aikana ruokahuollossa työskenteli keittiöpäällikön lisäksi vain 4 henkilöä.

Vierailupäivänä keitettiin leirialueella hernekeittoa vierailijoille. Keittoa valmistettiin ja myytiin lähes 100 l tapahtumatorilla kenttäkeittimestä.

Purkuleirin muonitus jäi resurssien puuttuessa lähes yksinomaan keittiöpäällikön harteille. Malmin VPK:n naisista saatiin apua ruoan valmistukseen. Purkuleirin muonitusvahvuus oli 97 sekä kansainvälisiä leiriläisiä 164.

Keittiöön on saatava riittävästi henkilöstöä

Leirin aikainen henkilöstövahvuus oli erittäin niukka. Suunnitelmissa henkilöstötarve oli yhteensä 90–100. Leiri-ilmoittautumisten perusteella ilmoittautuneita oli yhteensä 37, joista vielä 2 jäi pois ennen leiriä. Henkilöstövajeen vuoksi jouduttiin jokaiselle aterialle kutsumaan apua ruoanjakeluun.

Jakolinjoja oli lopulta käytössä 6 ja yksi erityisruokavaliolinja. Linjastoja olisi pystytty lisäämään leirin aikana, mikäli olisi ollut enemmän henkilöstöä ja ruoan kuljetuskapasiteettia olisi pystytty lisäämään. Henkilöstövajetta oli jakelun lisäksi valmistuksessa.

Ruokakatos oli riittävän suuri porrastettuun ruokailuun, ja vaikka jonoa muodostui, oli mitattu virtaus kohtuullinen. Tarkoituksena oli tarjota leiripäivien aikana vähintään ruokailujen ajan mahdollisuus istua ja nauttia ruokahetkestä.

Tiedostimme myös, että saapumispäivänä on kohtaamisongelma, kun kaikki leiriläiset tulevat samaan aikaan ruokailemaan ja muonitushuoltoon tehtäviin tulevat toimihenkilöt saapuvat eri aikoihin leirille. Suunnitelmat tehtiin lähtökohtaisesti porrastettuun ruokailuun riittävällä henkilöstömäärällä, minkä vuoksi ruoanjakelu oli leirin ensimmäisenä päivänä hidasta ja jonoja syntyi. Saimme ensimmäisen päivän jälkeen käyttöön lisää lämpöastioita ja kuljetuskalustoa, jonka jälkeen jonotusaika pieneni.

Haasteisiin tartuttiin heti leirin aikana. On ymmärrettävä, että monet suunnitelmat päästään testaamaan vasta leirillä mutta usein moniin asioihin voidaan vaikuttaa vasta leirin aikana, ja niin myös tehtiin.

Ruokahävikkiä tuli yhteensä n. 8000 l. Hävikkiä tuli eniten kalaruokapäivinä. Ruokalistaa laatiessa on hyvä pohtia, mitkä ruoka-aineet tuottavat eniten hävikkiä. Lisäksi tulee kiinnittää huomiota annoskokoihin jo suunnitteluvaiheissa sekä erityisesti jakelussa, jotta saadaan paras ruokakokemus nuorille ja erityisesti niille kaikista pienimmille.

Hävikin vähentämistä arvioitiin jatkuvasti leirin aikana. Lämmittämättömiä laatikkoruokia, leipää ja ruokakermaa lahjoitettiin Stadin safkalle noin 450 kg sekä Hyvä Arki yhdistyksen kautta reilu 100 kg lihapullia ja broileripastaa ukrainalaisille pakolaisille ja vähävaraisille perheille. Purkuleirin jälkeen jaettiin vajaa 100 kg ruokaa leirin vapaaehtoisille mukaan kotiin.

Ruokahävikkiä on hankala ennakoida sillä menekkiin vaikuttaa moni tekijä. Hävikkiin vaikutti muun muassa, että mitatuilla aterioilla jätti keskimäärin n. 600 leiriläistä ruokailematta. Leiriviikko oli lisäksi hyvin lämmin ja aurinkoinen, mikä on perinteisesti vaikuttanut ruoan menekkiin. Tällä kertaa myös maidon kulutus jäi hyvin vähäiseksi ja muodosti suurta hävikkiä. Pohdittavaksi jää, onko maidon juonti yleisesti vähentynyt nuorten keskuudessa vai oliko erillinen juomapiste väärä ratkaisu.

Hyväksi todettu ja paljon positiivista palautetta tuli erillisistä maustepisteistä, joissa jokainen pystyi maustaan ruokaa omien mieltymysten mukaiseksi. Pelkona oli, että osa leiriläisistä saattaisi leikkiä ja sotkea paikkoja, mutta huoli osoittautui turhaksi.

Kokonaisuudessa toiminta parani leirin loppua kohden ja virheistä otettiin opiksi. Iso kiitos kuuluu joustavalle ja ammattitaitoiselle henkilöstölle joustamisesta leirin aikana!

Huomioita

Leirien järjestämisessä pitäisi miettiä jatkossa muonitusväen ikääntymistä ja muonituksen vetovoimaa. Yhtenä esityksenä on, että ruoka tilattaisiin suoraan catering-palvelun kautta lämpimänä ja vain jaettaisiin leirillä. Leirillä valmistettaisiin vain aamu- ja iltapalat muonitusväen kanssa.

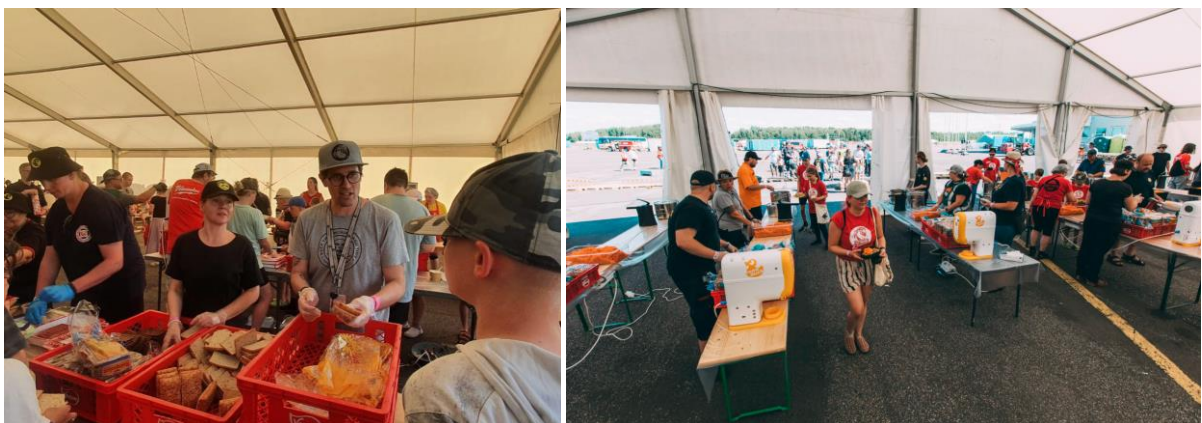
Ruuan porrastus pitäisi olla selkeämpää, jotta ruoan valmistuksessa tiedetään, paljonko vielä on tulossa syöjiä ja jakelussa olevat pystyvät tauotta omaa ruokailunsa. Samoin erityistä huomiota olisi hyvä kiinnittää muiden toimialojen erityistilauksiin. Selkeällä viestinnällä nimetyllä vastuuhenkilöllä pystyttäisiin huolehtimaan paremmin kaikki erityisruokailut. Muiden toimialojen olisi hyvä huomioida, että erityisruokailut tulee olla tilattu hyvissä ajoin määräaikaan mennessä ja selkeästi, mitä tarvitaan, missä ja milloin.

Ruokakuljetuksissa yllätti ajomatka ja muu liikenne leirin aikana. Ajoneuvokapasiteettia lisättiin kuljetuksiin leirin alussa, jolloin ruokatoimituksiin leirialueelle ei tullut enää katkoksia. Haasteen muodosti myös jakelussa käytössä olleiden lämpöastioiden pesu toimitusten välissä. Resursseja olisi tarvittu huomattavasti enemmän.

Leirillä on ollut huhu, että ruoka olisi loppunut leirin aikana. Tosiasiassa ruoka ei ole loppunut vaan ruokatoimituskatkokset aiheuttivat muutamia kertoja odotusta. Mielikuvaan on voinut myös vaikuttaa se, että osa edellisten päivien ylijäämä ruokat on jaettu pois seuraavan päivän aterioilla, jolloin tietty ruoka on voinut loppua mutta kyseiselle päivälle suunniteltua ruokaa on ollut sen jälkeen tarjolla.

Pitkien työvuorojen ja koulun sijainnin takia osa keittiöhenkilöstöstä eivät kokeneet olevansa osa leiriä. Jatkossa on pystyttävä huolehtimaan siitä, että kaikki toimihenkilöt saavat kokemuksen olla osa leiriä. Henkilöstöväjeestä huolimatta yhteistyö muiden toimialojen kanssa toimi hyvin ja apua saatiin aina, kun pyydettiin.

Jatkossa voisi kokeilla, että osa jakolinjoista olisi itsepalvelulinjoja, jolloin ruoan saisi ottaa itse. On toki ymmärrettävä, että virtausta nostettaessa, tulee kaikkea kapasiteettia nostaa samalla (käsienspesu, jakolinjat, ruokalan koko, tiskaus). Tässä tulee huomioida kokonaisvaikutus talouteen.

Turvallisuus ja kulunvalvonta

Turvallisuus on aina leiritoiminnassa keskeinen teema. Nyt leirille kohdistui poikkeuksellisiakin riskejä ja uhkia, joita muodostivat muun muassa leirialue keskellä kaupunkia ja terveysturvallinen tilanne yhteiskunnassa. Turvallisuus koostui Eldis 22 -leirillä järjestyksenvalvonnasta, leiripalokunnasta ja leirisairaalasta. Koska leirin sijainti oli keskellä pääkaupunkia, korostettiin suunnittelun alussa sitä, että tarvittavat ensihoito- ja pelastustoimenpalvelut saataisiin nopeasta eikä näin ollen tarvitsisi muodostaa erityisen laajaa omaa palvelurakennetta.

Turvan organisaation kooksi muodostui lopulta yhteensä 105 henkeä. Näistä 36 henkeä toimi järjestyksenvalvonnan alla, 38 leiripalokunnassa ja 28 henkeä leirisairaalassa. Lisäksi turvan johdon muodostivat turvallisuuspäällikkö ja kaksi varapäällikköä.

Palokuntanuorten leiritoiminnassa leirisairaala ja -palokunta ovat usein hyvin suosittuja tehtäväpaikkoja. Avointen tehtävien kautta haettiin turvallisuusorganisaatioon vapaaehtoisia ja hakijoita tuli kymmeniä. Suurin osa hakemuksista tuli leiripalokuntaan. Osa hakijoista ilmoitti, että ellei pääse esimerkiksi leiripalokuntaan, ei osallistuisi leirille. Suuntaus on haasteellinen, jos leirille osallistumisesta tehdään ehdollista liittyen tiettyyn tehtävään. Toisaalta on ymmärrettävä osallistujien motivaatiotekijöitä mutta Eldiksellä muun muassa leiripalokunnan suuri henkilöstömäärä sai leiripalautteessa kritiikkiä, kun samalla leirin muissa toiminnoissa koettiin olevan henkilöstöstä pulaa.

Turvaorganisaatio valmisteli leirille muun muassa pelastussuunnitelman, liikennesuunnitelman, saapumis- ja poistumissuunnitelmat, kriisiviestintäsuunnitelman sekä telttakartan. Lisäksi turva huolehti leirin terveysturvallisuussuunnittelusta ja ohjeistuksesta. Isoimpana uudistuksena oli sirullinen leiriranneke. Leirialueen lisäksi vastuulla oli majoituskoulu, minkä valvonnasta turva huolehti.

Leiri sujui turvallisuuden näkökulmasta hyvin. Vain yksi järjestyshäiriö kirjattiin, minkä vuoksi yksi henkilö poistettiin leiriltä leirijohdon päätöksellä. Leirillä olleet selkeät säännöt leiriltä poistamisesta ja poistumisesta onnistui erittäin hyvin. Niiden käyttöä suositellaan jatkossa kaikilla palokuntaleireillä.

Suuren tapahtuman, ja erityisesti tehdyn kemikaali-ilmoituksen, vuoksi leirille tehtiin palotarkastus ennen leirin alkua. Tarkastuksessa huomautuksia oli muutama ja kaikki huomautukset korjattiin ennen leirin alkua. Pääosin korjaushuomiot liittyivät poistumisreittien merkitsemiseen ja palavia aineita sisältävien, kuten generaattori- ja lämminvesikonttien parempaan rajaamiseen ja merkitsemiseen.

Leirialue ja liikkuminen

Vaikka leirialuekartan piirtäminen toteutettiin yhdessä yhteistyökumppanin kanssa, aiheutti telttakartan laatiminen turvalle ison työn. Telttä-alue piirrettiin etukäteen 10x10m ruutuihin ja palokunnat sijoitettiin kartalle arpomalla. Näin pyrittiin välttämään eriarvoisuus telttapaikkojen valinnassa. On kuitenkin huomioitava, että palokunnat saivat ilmoittaa toiveita sijoittumisesta telttä-alueella esimerkiksi, jos palokunnat olivat esimerkiksi sopineet yhteistoiminnasta toisen palokunnan kanssa. Toivomusten vuoksi osa sijoitettiin tiettyihin paikkoihin. Telttapaikkojen merkinnät lentokentälle suunniteltiin toteutettavan puukepeillä. Merkkaustyössä oli alkuun haasteita eri karttaversioiden erojen vuoksi, mutta työ saatiin korjattua ja telttapaikat merkittyä ennen leirin alkua. Merkkauksen suoritti ulkopuolinen toimija.

Teltha-alueen ennakkosuunnittelu mahdollisti varapaikkojen lisäämisen suunnitelmaan, mikä osoittautui lopulta erittäin olennaiseksi tekijäksi. Tulevaisuudessa on hyvä pohtia, annetaanko palokuntien toiveille mahdollisuutta. Kyselyä teltoista vastuuhenkilöille on tarpeen tarkentaa entisestään, jotta teltha-alueen suunnittelu olisi tehokkaampaa ja todenmukaisempaa.

Leirialueen turvallisuuden takaamiseksi haluttiin, että vain teltat voivat olla teltha-alueella. Peräkärriä ja ajoneuvoja olisi haluttu säilyttää useamman palokunnan toimesta teltha-alueella ja sen vuoksi muun muassa peräkärriä siirrettiin niille merkitylle parkkialueelle pitkin viikkoa. Leirillä oli kielletty leirioorganisaation ulkopuoliset aggregaatit mutta kahdelle telttaryhmälle myönnettiin lupa terveydellisistä syistä ja nämä teltat sijoitettiin sen vuoksi teltha-alueen laitamalle.

Asuntovaunu alueen sijoittaminen heti pääportin viereen arvelutti aluksi mutta osoittautui lopulta hyväksi ratkaisuksi. Varsinaisia häiriöitä ei kirjattu, vaikka muutamia kertoja alueella käytiinkin hiljentämässä leiriläisiä.

Leirille saapuminen onnistui hyvin. Saapumiskynnyksenä toimi lentokentän yksi kiitoteistä, mikä mahdollisti osallistujien saapumisen suoraan leirialueen portille. Tila riitti hyvin, eikä yleiselle tielle muodostunut ruuhkia.

Telttautuminen onnistui kohtuullisesti. Telttakarttojen lukeminen ja ymmärtäminen aiheutti alkuun haasteita mutta pääsääntöisesti teltat löytyivät sopiville paikoille. Vain muutama teltha jouduttiin siirtämään pystytyksen jälkeen lähinnä sen takia, että ne olivat pystytetty liian lähelle toista telthaa. Leiripalautteen mukaan joidenkin turvan henkilöstön asenne oli negatiivinen mutta yleisesti palautteen mukaan turvan henkilöstön käytös koettiin ystävälliseksi.

Liikennesuunnitelmassa ohjattiin liikenne kulkemaan vain tiettyjä reittejä suoraan lentokentän länsi-itäsuuntaiselle kiitotielle, mikä oli onnistunut ratkaisu. Yhdessä viestinnän kanssa saapumisreitti videoitiin ja ohjeistettiin muun muassa dronea apuna käyttäen. Liikennevirrat keskittyivät saapumis-, vierailu- ja lähtöpäivään. Vierailupäivänä jouduttiin ottamaan käyttöön paisuntapysäköintialueet, mutta ne riittivät yhdessä suunnitellun pysäköintialueen kanssa.

Lähtöpäivän liikenne sujui rauhallisesti ja ilman ruuhkia. Leiripalautteessa tuli ilmi, että osa leiriläisistä koki peräkärriä ja miehistönkuljetusautojen pysäköintialueet ongelmallisena eivätkä kaikki olleet löytäneet peräkärriä heti leirin purkupäivänä.

Sirulliset leirirannekkeet olivat avartava kokeilu. Rannekkeiden hallinnointi työllisti kuitenkin leirin aikana lähes yhden henkilön. Yleisimmät ongelmat olivat liian kireälle kiristetyt rannekkeet. Tukea toimittajalta saatiin hyvin. Suunnitelmissa oli asentaa porteille erilliset lukijat. Niiden asentamista suositellaan jatkossa. Nyt niistä luovuttiin viime metreillä lähinnä rakentamisen vaatimusten vuoksi (vaativat muun muassa sähköä ja sääsuojan). Pääosin ranneke toimi tarkoituksessaan. Kulunvalvonnan näkökulmasta haasteen aiheutti se, että osa leiriläisistä poistui leiriportista ulkopuolelle tupakoimaan ja rannekkeen lukeminen ärsytti sen vuoksi näitä leiriläisiä. Automaattisten lukulaitteiden käyttö helpottaisi liikenne leiriporteista. Myös leirirannekkeen sovelluksen käyttöliittymän tulisi olla käyttäjäystävällisempi kulunvalvonnan näkökulmasta. Eldis 22 leirillä pystyttiin seuraamaan leirialueella olevien leiriläisten määrä reaaliaikaisesti mutta tilastojen saaminen jälkikäteen ei onnistunut sellaisessa muodossa, mistä olisi saatu tietoon, että kuinka paljon leirialueen ulkopuolella käytiin.

Leiripalokunnan roolia mahdollista kehittää

Leiripalokunnan vahvuus oli Eldis 22- leirillä 38 henkilöä. Erilaisia tehtäviä kirjattiin yhteensä 10 kpl, minkä lisäksi 6 potilaan siirtoa/ noutoa. Tehtävistä suurin osa oli tiistain voimakkaan tuulen aiheuttamia. Telttoja tai telttakatoksia purettiin leirialueella 13 kpl ja 11 teltan kiinnitykset varmistettiin. Yksi kaatuvan teltan alta pelastaminen kirjattiin tehtävänä. Seuraavaksi eniten oli tarkistustehtäviä (kaasuvuodot ja savuhavainnot/ palovaroittimen tarkastus). Eläinpelastustehtäviä oli kaksi kappaletta, joista toinen oli ohjelmatelttaan eksyneen lokin vapauttaminen.

Leiripalokunnan tehtäviin kuuluivat lisäksi 50 sammutusvesiastian (200 l) sijoittaminen ja täyttö, tupakkapaikkojen merkitseminen ja tarkastus, telttojen lämmityslupien myöntäminen (myönnettiin 65 kpl), vierailupäivän liikenteenohjaus ja alueella olleiden peräkärriin siirtäminen leirin aikaiseen parkkiin ja päätöspäivänä takaisin kiitoteille.

Leiripalokunta on yksi palokuntanuorten tunnusmerkeistä. Se on herättänyt myös paljon keskustelua ja tulevaisuudessa tulisikin arvioida, että voisiko palokunta toimia sopimuspalokuntaperiaatteelle tietyn minuuttimäärän lähtövalmiudessa. Tietyissä tehtävissä olevat olisivat valmiina siirtymään tarvittaessa hälytystehtäviin. Ensilähdön voisi hoitaa 1+2(3) kokoinen pelastusryhmä. On ratkaisu tulevaisuudessa mikä tahansa, on selvää, että leiripalokunnan tehtäviä tulee arvioida ja suunnitella tarkemmin vapaaehtoisten määrän vähentyessä.

Leiripalokunnasta on kuitenkin syytä oppia ja miettiä, mitkä ovat niitä vetovoimatekijöitä, minkä vuoksi sinne moni haluaa leirillä osallistua.

Lääkintä muodosti huipputason palveluketjun

Lääkintää ryhdyttiin suunnittelemaan noin kaksi vuotta ennen leiriä. Lääkinnän ydintiiminä toimivat ensihoitaja ja sairaanhoitaja yhdessä kahden leirilääkärin kanssa. Suunnittelutyö pyrittiin jakamaan ydintiimin kesken niin, että kenellekään ei tulisi siitä liian suuri rasite omien töiden ohella. Sähköposti- ja WhatsApp-viestejä läheteltiin lähes päivittäin leirin lähestyessä. Lisäksi pidettiin yksi lähitapaaminen ja TEAMS-kokouksia. Muihin toimialoihin, viranomaisiin ja yhteistyökumppaneihin pidettiin tiivistä yhteyttä ennen leiriä.

Henkilöstörekrytoinneista vastasivat ensihoitaja ja vastaava hoitaja. Työhakemusten perusteella valittiin 25 henkilöä töihin lääkintään, joista yksi peruutti juuri ennen leiriä. Lääkinnän kokonaisvahvuus lopulta oli 28 henkilöä. Henkilövalinnoissa painotettiin pätevyyden lisäksi ennen kaikkea sopivuutta leirillä tapahtuvaan ensiaputoimintaan. Koko henkilöstö oli täysi-ikäisiä sairaan- ja ensihoidon ammattilaisia tai opiskelijoita. Henkilöstölle järjestettiin koulutustilaisuus TEAMSissa ennen leiriä. Aiemmista vuosista poiketen leirin lääkintään otettiin töihin myös kuusi ulkomaalaista hoitoalalla toimivaa leiriläistä, joista lopulta kolme saapui paikalle.

Paikallisiin viranomaisiin oltiin yhteydessä hyvissä ajoin ja yhteistyökuviot sovittiin tarkasti. Helsingin ensihoidon vastuulääkäriin ja ensihoitopäällikköön oltiin yhteydessä sähköpostitse. Leiriä varten tehtiin kattava ensiapusuunnitelma, jonka viranomaiset tarkastivat. Ensiapusuunnitelmassa määriteltiin, että viranomaiset hoitavat kaikki varsinaista ensihoitoa edellyttävät tehtävät myös leirialueella leirin lääkintäorganisaation toimiessa tukena. Myös suuronnettomuuden varalta tehtiin toimintasuunnitelma.

Leirisairaala toimi 24 h leirillä

Leirillä ensiaputoiminta keskittyi leirialueen keskellä olevalle alueelle, johon leirisairaala rakennettiin. Kolmen ilmakaaritelan ja kahden toimistokontin muodostamassa kokonaisuudessa toimi ensiapupiste tarkkailuosastoineen, lääkärin vastaanotto ja henkilökunnan sosiaalilat ja toimisto sekä ambulanssipäivystys. Leirisairaala sijaitsi leiripalokunnan vieressä, mikä oli yhteistyön kannalta hyvä. Vuodeosasto ja eristysosasto sijoitettiin läheiselle koululle Medialukiolle.

Leirisairaalalla oli jatkuva päivystys ja lääkäri oli saatavissa paikalle ympäri vuorokauden. Leirisairaalan miehitys oli päiväaikaan 3–5 henkilöä, josta vähintään yksi oli sairaanhoitaja. Leirisairaala tarjosi terveyskeskustasoisen palvelun kuvantamis- ja laboratoriotutkimuksia lukuun ottamatta. Lääkintä tuki myös koulutustoimistoa mm. osallistumalla koulutustoimintaan. Myös esittelyjä erilaisille vierailijaryhmille pidettiin useita leirin aikana.

Leirisairaalassa oli 784 käyntiä leiriviikon aikana. Käyntejä oli n. 15 % vähemmän kuin edellisillä suurleireillä, joka selittynee osittain pienemmällä osallistujamäärällä (osallistuja määrä n. 15 % pienempi). Suurin osa käynneistä johtui pikkuvammoista, allergisista oireista, uupumisesta, pahoinvoinnista ja erilaisista särkytiloista (korvakipu, kurkkukipu, nivelkipu ym.). Vatsatautipotilaita oli muutamia, mutta minkäänlaista epidemiaa ei päässyt syntymään. Tästä varmasti voidaan kiittää hyvää hygieniää, johon panostettiin leirillä paljon. Lämpöuupumisia ja auringonpolttamia oli aiempia vuosia enemmän johtuen leirin aurinkoisen helteisistä päivistä. Myös psyykkisistä ongelmista kärsiviä nuoria kohdattiin aiempia vuosia enemmän. Nuorten lisääntyvä pahoinvointi näkyy myös palokuntaleireillä mm. ahdistuneisuutena, itsetuhoisuutena ja erilaisina toiminnallisina kohtauksina, jotka kuormittavat lääkinnän resursseja.

Vuodeosastolla oli yhteensä 16 yöpymistä leiriviikon aikana. Viidentenä leiripäivänä alkoi tulla oireilevia koronatapauksia, jotka sijoitettiin eristysosastolle tai lähetettiin kotiin leirin koronasuunnitelman mukaisesti. Leirisairaalan ja vuodeosaston toiminnasta vastasi vastaava hoitaja.

Leirillä toimi ensivaste- ja ensiapupartioita

Leirin ensivasteorganisaatio koostui lääkintäesimiehen lisäksi 11 ensihoidon ammattilaisesta ja 2 saksalaisesta ensihoitajasta. Tiivistä yhteistyötä tehtiin leirin muun lääkintähenkilökunnan kanssa.

Kalustona käytössä oli 2 ambulanssia, joista toinen toimi ensivastetasoisena yksikkönä ja varustettuna monitoridefibrillaattorilla. Ensivasteyksikkö pystyi esimerkiksi rekisteröimään sydänfilmin ja näin tehtiinkin leirin aikana muutaman kerran. Toinen ambulanssi toimi kiertävänä ensiapupisteinä, sijoitettuna aina sinne, missä päivittäin koettiin tarpeelliseksi. Lisäksi käytössä oli miehistöauto, jolla ajettiin mm. potilaiden ja henkilökunnan siirtoja läheiselle koululle, jossa toimi vuode- ja eristysosastot. Leiripalokunnan kanssa sovittiin heti leirin aluksi, että tarvittaessa käytetään heillä olevaa mönkijää ja peräkärä evakuointiin mahdollisesta hankalasta paikasta, esimerkiksi teltojen väliin ei ambulanssia olisi saanut ajettua.

Ensivastetasoinen ambulanssi oli miehitettynä 24/7 leirin ajan. Kiertävä ensiapupiste ja ensiavun jalkapartiot muodostettiin tarpeen mukaan, parhaimmillaan 3 kpl yhdenaikaisesti (vierailupäivä), ja ne toimivat pääsääntöisesti 9–21 välisenä aikana. Poikkeuksena tästä oli torstai 7.7., jolloin leirialueella järjestettiin disko ja valmiutta pidettiin vahvennettuna yllä aina diskon päättymiseen asti. Tämä osoittautui tarpeelliseksi, koska teltassa noussut heinäpöly aiheutti usealle henkilölle lääkitsemistä vaativaa oireilua mm. hengitysvaikeuksia.

Ensivaste- ja ensiapupartiot suorittivat leirin aikana 45 tehtävää, joista osa hoidettiin paikan päällä ja osa tuotiin leirin ensiapupisteelle saamaan jatkohoitoa. Pääsääntöisesti tehtävät olivat haavan paikkauksia ja muuta pienempää. Tarkempia tutkimuksia vaativia tehtäviä, kuten kollapseja ja trauma, oli leirillä muutama. Kunnallisen ensihoitopalvelun toimesta jatkohoitoon toimitettiin 2 potilasta ja palokuntien järjestämällä kuljetuksilla muutamia potilaita.

Hälytykset ensivasteelle tulivat joko turvan kautta radiolla tai puhelimitse ensiavun numeroon. Joitakin tehtäviä saatiin myös suoraan liikkeellä ollessa ja joitakin tuli suoraan vapaalla olevalta EA-henkilöstöltä WhatsApp-ryhmiin. Miehistöautolla ajettiin päivittäin muutamia matkoja osaston ja leirialueen välillä sekä tarvittaessa täydennettiin leirin lääkintätarvikkeita apteekista.

Kaksi merkittävää ensihoitoa vaativia tilanteita on syytä nostaa esille. Ensimmäinen oli köyden vedossa sattuneen köyden katkeamisen, jonka seurauksena EA-pisteellä hoidettiin 4 osallista (ruhjeita, haavoja ja yksi aivotärähdyssuranta). Toinen oli leirin disko, jonka jälkeen EA-pisteellä annosteltiin happea sekä inhaloitavia lääkkeitä illalla kolmelle potilaalle ja vielä seuraavana aamuna kahdelle.

Kalustoa ja varusteita ostettiin, lainattiin ja saatiin lahjoituksena

Kulutustavara (sidetarpeet, laastarit ym.) ostettiin Waloplast Oy:stä, jonka kanssa on tehty yhteistyötä myös neljällä edellisellä suurleirillä. Työliivit ja T-paidat henkilökunnalle saatiin lahjoituksena Waloplastilta. Orion Pharma tuki leiriä ja tarjosi käsidesiä leirin ensihoidon käyttöön. Kenttävuoteet ja huovat saatiin huokeaan vuokrahintaan SPR Lohjan osastolta ja SPR Helsingin ja Uudenmaan piiri tarjosi leirille lainaan mm. parit, sermit ja tarvikepöydän. Lisäksi Lohjan sairaala lahjoitti hoitotarvikkeita (mm. haavanompelu-tarvikkeet).

Ensihoitovälineet saatiin lainaan Varsinais-Suomen ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksilta. Lääkkeet ostettiin Malmin apteekista, jonne avattiin tili. Helsingin pelastuslaitos lainasi ilmakaaritelat (3 kpl) lääkinnälle. Leirin ambulanssit (2 kpl) saatiin kustannuksetta Varsinais-Suomen ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksilta. Lääkinnän työntekijät toivat myös kotoa välineitä leirin lääkinnän käyttöön.

Lääkintä suoriutui hyvin ja toimi suunnitelmien mukaisesti

Lääkinnän toiminta leirin aikana sujui hyvin ja kaikki toimi suunnitelmien mukaan. Leirin lääkintä pystyi vastaamaan leirin tarpeisiin myös vakavammassa sairaustapauksissa ja ruuhka- sekä monipotilastilanteissa. Negatiivista potilaspalautetta ei saatu. Tästä ei voi kyllin kiittää sitä valtavaa työtä, jota ydintiimi ja koko lääkinnän väki teki niin ennen leiriä kuin leirin aikanakin. Henkilöstö EA-pisteellä oli oma-aloitteista, ammattitaitoista ja osoitti tarpeen tullen hienoa joustamista ja venymistä. Yhteistyö turvan alaisuudessa ja leirin eri toimialojen kanssa toimi moitteettomasti.

Leiriorganisaatio perusti koronanyrkin alkuvuodesta 2022. Ryhmää johti työkseen koronakoordinaatiota tehnyt sairaanhoitaja. Työryhmään kuuluivat lisäksi leirilääkärit, turvallisuuspäällikkö, turvan viestintävastaava ja leirin logistiikasta vastaava henkilö. Leiri noudatti THL:n, STM:n, HUS alueen ja Helsingin kaupungin koronaohjeita. Leiri antoi koronan takia ohjeistuksia palokunnille ja leiriläisille ennen leiriä. Palokunnat ohjeistettiin muun muassa hankkimaan koronakotitestejä ja maskeja itse. Lisäksi linjattiin, että leirillä ei tehdä joukkoseulontaa, ja että positiiviset koronapotilaat lähetetään kotiin leiriltä. Tarkkaa tietoa leirillä todetuista koronapositiivisista ei ole, sillä monet kotitestin tehneistä poistui leirialueelta ohjeiden mukaisesti eikä ne siten kirjautunut lääkinnän rekisteriin.

Huomioita

Jatkossa leiripalokunnan voisi tarpeen mukaan muodostaa joko sopimuspalokuntahengen eritehtävissä toimivista henkilöistä tai vastaavasti leiripalokunnan on osallistuttava entistä vahvemmin koulutukseen, muonituksen tai huollon tukemiseen.

Lasten ja nuorten psyykinen oireilu on lisääntynyt vuosi vuodelta. Jatkossa tämä pitää ottaa huomioon lääkinnän väen koulutuksessa ja rekrytoinnissa. Lisäksi palokuntien omaa valmiutta arvioida leirille lähtijöitä on syytä korostaa.

Palokunnille olisi hyvä antaa ohjeita omien rakkolaastareiden, aurinkorasvojen yms. pienten hoitotarvikkeiden mukaan ottamisesta, joka vähentäisi leirisairaalan ruuhkaa. Monia pieniä ensiapua vaativia tilanteita olisi mahdollista hoitaa leirillä omatoimisesti.

Ulkomaalaiset työntekijät olivat suuri apu leirisairaalalla, koska heidän avullaan ulkomaalaisille asiakkaille voitiin antaa apua omalla kielellä välittömästi ilman tulkkipalveluja. Suosittelemme lämpimästi jatkossakin ulkomaalaisten hoitoalan ammattilaisten rekrytointia suurleirin lääkintään.

On tärkeää, että leiriläiset ymmärtäisivät leirin ohjeistukset ja noudattaisivat niitä. Ohjeet ja määräykset tehdään aina harkituista syistä.

Diskon järjestäminen poikkeuksellisesti toiseksi viimeisenä leiri-iltana oli lääkinnän kannalta erinomainen järjestely, koska se rauhoitti leirin viimeistä iltaa, jolloin lääkinnän toimintoja oli jo osittain alas ajettu.

Poliisin tapahtumapäätöksen mukaan rakennus- ja purkuleireillä ei saatu voitu toteuttaa järjestyksenvalvontaa, sillä niitä ei luettu tapahtuma-ajaksi. Ostopalveluna vartijat ja leirin tavalliset toimihenkilöt hoitivat valvonnan rakentamisen ja purkamisen aikana. Järjestyksenvalvojat ja liikenteenohjaajat poliisi nimesi tapahtuman ajaksi. Valvonnan suunnittelu tulee ottaa huomioon etukäteen rakennus- ja purkuleirien aikana sekä mahdollisen majoituskoulun osalta.

Koulutuksen järjestäminen

Leiriprojektin käynnistyttyä pohdittiin ensimmäisten asioiden joukossa, että koulutuksen järjestämistä tulisi kehittää. Viikonnittaiset palokuntanuorten leirit ovat ennen kaikkea koulutusleirejä. Koulutusjärjestelmää ylläpitää Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK. Nykyinen järjestelmä on ollut käytössä jo yli 15 vuotta ja tarve uudistamiselle on suuri. Kehittämisen keskeisiä seikkoja nähtiin olevan muun muassa koulutuksen järjestämisen tavassa, kaluston hyödyntämisessä ja kurssien suorittamisessa. Lisäksi iso merkitys koettiin olevan toimihenkilöille, jotka kouluttavat ja ohjaavat nuoria läpi koko viikon leirillä.

Koulutuspäällikön rekrytointi aloitettiin leirin johdon toimesta. Koulutuspäällikkö huolehti koko toimialan suunnittelusta ja johtamisesta. Koulutukselle rekrytoitiin 2 varapäällikköä maaliskuussa 2021. Ensimmäinen varapäällikkö vastasi koulutustoimialan osalta sosiaalisesta mediasta, ennen leiriä tapahtuvista koulutuksista sekä leirillä palautteiden keruusta ja koulutustoimiston ylläpidosta. Toisen varapäällikön tehtävänä oli muun muassa organisoida leirillä tapahtuva muu koulutustoiminta, kuten päiväleiritoiminta.

Leiritoimikunta päätti heti alkuvaiheessa, että koulutustoimiala vastaa kurssilaisten hallinnoimisesta leirillä. Tätä tehtävää varten koulutustoimialalle rekrytoitiin huhtikuussa 2021 kurssisihteeri. Kurssisihteeri oli mukana kaikissa koulutustoimialan palaverissa ja teki alusta asti myös tiivistä yhteistyötä leiritoimiston kanssa toimien samalla näiden kahden toimialan välillä hyvänä linkkinä. Kurssisihteeri pääsi mm. suunnittelemaan ja vaikuttamaan leirin ilmoittautumisjärjestelmän rakenteeseen koulutuksen näkökulmasta. Lisäksi kurssisihteeri vastasi, että teemapuistojen ja kurssien listat olivat ajan tasalla. Koulutussihteerin valinta nähtiin hyvänä ratkaisuna sekä koulutustoimialan että leiritoimiston näkökulmasta.

Koulutustoimialalle rekrytoitiin alkuvaiheessa projektia erityisasiantuntija, jonka tehtävänä oli huomioida erityisnuorten ja erilaisten oppijoiden tarpeita läpi leiriproessin. Hän haastoi koulutustoimialalla toimivia miettimään asioita uudella tavalla. Lisäksi hänen tehtävänänsä oli toimia osana leirin yhdenvertaisuus ja osallisuus -tiimiä.

Koulutuksen toimiala pystyi pitämään projektin aikana vain 2 lähitapaamista. Ensimmäinen pidettiin joulukuussa 2021 Helsingissä ja toinen huhtikuussa 2022 Padasjoella. Muuten kaikki neuvottelut, kokoukset, suunnittelupalaverit ja infotilaisuudet järjestettiin etäyhteyksin.

Teemapuistot

Ajatuksiin uusien toimintatapojen löytymisestä kannustettiin leiriprojektin alusta alkaen. Koulutuksen toteutusta pohdittiinkin heti alusta alkaen uudella tavalla. Erilaisten keskustelujen kautta heräsi ajatus koulutusten vahvasta keskittämisestä eri teemojen alle.

Palokuntanuorten opetussuunnitelma ja kaikkien kurssien koulutukset käytiin lävitse oppi- ja harjoitustuntikohtaisesti ja niistä tehtiin Excel -koontitaulukko. Taulukon perusteella jokainen oppi- ja harjoitustunti pystyttiin jakamaan eri teemoihin. Tämän tarkastelun perusteella teemoja muodostui yhteensä 8 kappaletta, joita olivat arjen turvallisuustaidot, viestiliikenne ja hätäilmoitus, putoamisvaarallisella alueella työskentely (pvat), ensiapu, tieliikennepelastaminen ja raivaus, sammutus- ja konemiestaidot, varautuminen sekä vesipelastus.

Suurin yksittäinen teema palokuntanuorten nykyisessä kurssijärjestelmässä on ensiapukoulutus, jota löytyy kaikilta kursseilta yhteensä n. 91 tuntia. Toiseksi suurin teema on sammutus- ja konemiestaidot, jota koulutetaan kaikilla kursseilla yhteensä n. 87 tuntia ja kolmanneksi suurin teema on arjen turvallisuustaidot, jota koulutetaan n. 76 tuntia. Muiden teemojen tuntimäärät vaihtelivat 31 tunnista 46 tuntiin.

Jokaiselle temalle suunniteltiin leirialueelle oma koulutusalue, joita kutsuttiin teemapuistoiksi. Näihin teemapuistoihin koottiin kouluttajat ja tarvittava kalusto sekä rakennetaan erilaisia teeman koulutusta tukevia innostavia koulutusympäristöjä. Ajatuksena oli taata jokaiselle nuorelle laadukas ja tasapuolinen koulutus.

Jokaisesta teemapuistosta luotiin internetsivuille lyhyt esittely, jossa kerrottiin teemapuiston sisältämistä koulutuksista, pääasiallisista kohderyhmistä ja teemapuistossa käytettävästä kalustosta.

Vuoden 2021 aikana järjestettiin etänä useita keskustelu- ja tiedotustilaisuuksia, joihin osallistui jokaisesta liitosta leirien koulutuspäälliköitä tai vastaavia sekä liittojen työntekijöitä. Vuoden 2021 alueellisilla leireillä oli tarkoitus myös kokeilla koulutusten teemoittamista pienemmässä mittakaavassa. Leirien peruuntumisten vuoksi tätä ei kuitenkaan päästy kokeilemaan.

Palautteiden perusteella koulutusten toteutus leirillä teemapuistojen kautta todettiin onnistuneena. Perusajatus nähtiin hyvänä ja edelleen kehittämistä kannatettavana. Hyviä puolia olivat, että kalusto, koulutuspaikat ja kouluttajat olivat pysyviä. Koulutuksia tukevana onnistumisena voidaan pitää myös A1 -kokoisten opetustaulujen laadinta, joita valmistettiin leirille lähes 100 kpl. On kuitenkin myönnettävä, että teemapuistojen toteutumisen onnistuminen oli suorassa suhteessa teemamestareiden tekemään työmäärään ja valmistautumiseen.

Erityisen hyvin onnistuivat sammutus- ja konemiestaidot, ensiapu, tieliikennepelastaminen ja raivaus sekä varautumisen teemat. Palautteessa koettiin kouluttaja ja ohjaaja -jako eriarvoistavana. Tätä seikkaa on syytä tarkastella tarkemmin tulevaisuudessa, sillä molempien rooli koulutuksen onnistumisessa on keskeistä. Huomattavaa on, että palaute tuli esille osittain jo ennen leiriä, vaikka toteutusta ei ollut vielä edes tehty.

Teemoihin perustuva toteutusmalli sopii erinomaisesti alku- ja peruskurssien koulutusten toteuttamiseksi, koska ne ovat sisällöltään ns. yleiskursseja, joissa koulutetaan melko tasaisesti jokaista teemaa. Nuorimmilla kursseilla painottuu arjen turvallisuustaidot ja vanhemmilla kursseilla vastaavasti sammutus- ja konemiestaidot. Viestiliikenne-, ensiavun jatko-, tulitaistelija-, konemies-, varautuminen- ja vesipelastuskurssit tukeutuivat vahvasti kurssinsa teemanmukaisen teemapuiston kalustoon ja kouluttajiin.

Kouluttaja-, ryhmänohjaaja-, action-, toimihenkilö-, turvallisuusviestintäkurssit ja rippikoulu toimivat omina kokonaisuuksinaan kurssimuotoisesti. International Rescue -kurssi osallistui leirin aikana ensiapu-, pvat-, tieliikennepelastaminen ja raivaus, sammutus- ja konemiestaidot sekä varautumisen teemapuistojen koulutuksiin. Kukin puisto järjesti puolipäiväisen koulutuksen IR-kurssilaisille.

Koulutustoimiala päätti huhtikuun 2022 lähitapaamisessaan, että kaikki tarjolla olleet 21 kurssia tullaan toteuttamaan. Päätöstä helpotti mm. koulutuksen uudistettu järjestelytapa, jolloin pienellekin henkilöstömäärälle voitiin kurssi järjestää, koska ko. koulutuksia tullaan pyörittämään leirillä jo muutenkin muille kursseille.

Kurssilaiset

Kursseille ilmoittautui yhteensä 1525 nuorta. Henkilömäärältään suurin kurssi oli Tasokurssi 2, johon ilmoittautui reilut 212 nuorta ja toiseksi suurin oli Tasokurssi 3, johon ilmoittautui 200 nuorta. Alkukurssi 2, kaikki tasokurssit ja tiiviskurssi olivat yli sadan hengen kursseja.

Vertailtaessa kurssivahvuuksia Lohtajan leiriin, niin suurin kasvu tapahtui Tiiviskurssin osalta (kurssin koko kasvoi jopa 135 %). Vastaavasti laskua tapahtui eniten Tasokurssille 4, jonka vahvuus laski jopa -43 % Lohtaja -leirin vahvuudesta. Mahdollisia syitä voivat olla muun muassa se, että koronan takia väliin jääneet 2 leirikesää ovat johtanut siihen, että Tiiviskurssille laitettiin huomattavasti enemmän väkeä. Mielenkiintoista on myös, että Alkukurssi 1:llä oli noin 15 % enemmän kurssilaisia.

Suosituimmat syventävät kurssit olivat Tulitaistelija (59 nuorta), Konemies (47 nuorta) ja Ensiavun jatkokurssi (36 nuorta). Pelastustoiminnan peruskurssi oli kooltaan 31 nuorta ja Ryhmänohjaajakurssilla oli 20 nuorta. Vesipelustus- ja Tulitaistelijakurssit nostivat hiukan suosiotaan Lohtajan vahvuuksista, mutta muilla syventävillä kursseilla vahvuudet putosivat hyvin paljon.

Ilmoittautumistiedoista osallistujamäärä laski lopulta 7 %, mikä tarkoittaa sitä, että leirin aikana nuoria 112 kurssilaista tippui pois tai osallistui vain osan leiristä kurssille. Toimihenkilöitä koulutustoimialalla oli lopulta 282 henkilöä. Yhteensä leirin kursseilla muodostui lähes 49 000 koulutettavatuntia.

Teemamestarit ja kurssinjohtajat

Koulutus oli henkilömäärältään suurin toimiala ja sillä oli yhteensä 33 eri vastuutehtävää. Teemamestarit tarvittiin jokaiselle teemapuistolle. Teemamestareiden tehtävänä oli mm. suunnitella puiston rakenne ja visuaalinen ilme, suunnitella ja aikatauluttaa teeman mukaiset koulutukset sekä määrittää tarvittavan kouluttaja- ja kalustoresurssin. Kurssinjohtajien tehtävänä oli määrittää kurssilla tarvittava ohjaajaresurssi, organisoida ja järjestellä kurssin käytännön asioita sekä luoda myönteinen, mukaansa tempaava, hyväksyvä ja turvallinen ilmapiiri kurssille.

Toukokuussa 2021 aloitettiin teemamestareiden rekrytoiminen. Tavoitteena oli, että teemamestarit olisi saatu rekrytoitua elokuun 2021 loppuun mennessä. Kurssinjohtajia aloitettiin rekrytoimaan syyskuussa 2021 ja tavoitteena oli, että kurssinjohtajat olisi ollut valittuna vuoden 2021 loppuun mennessä.

Rekrytointihaasteiden vuoksi viimeinen teemamestari saatiin rekrytoitua vasta maaliskuussa 2022 ja viimeiset kurssinjohtajat vasta huhtikuun lopussa 2022 eli n. 3 kk ennen leiriä. Teemamestareiden rekrytointi kesti siis 10 kuukautta, kun siihen oli suunnitelmassa varattu 4 kuukautta aikaa ja kurssinjohtajien osalta rekrytointi kesti vastaavasti 8 kuukautta (varattu 3 kuukautta). Lisäksi muutamat henkilöt vetäytyivät tehtävistään kesken projektin ja heidän tilallensa piti rekrytoida uudet henkilöt. Rekrytointia hankaloittivat mm. koronaepidemia, epävarma maailman tilanne ja epätietoisuus leirin toteutumisesta sekä osittain epätietoisuus koulutuksen uudistamisesta leirillä.

Rekrytointien pidentyminen johti muuan muassa siihen, että koulutuspäällikkö joutui tekemään paljon sellaisia töitä, jotka olisivat kuuluneet joko teemamestareille tai kurssinjohtajille. Hidas rekrytointien eteneminen johti myös siihen, että teemapuistojen suunnitelmat etenivät hyvin paljon eri tahtiin. Resursseja kului myös paljon siihen, että perehdytystä jouduttiin pitämään useita kertoja aina uuden henkilön valinnan jälkeen. Näiden syiden vuoksi vastaavasti koulutustoimialan johtaminen kärsi.

Ohjaajat, kouluttajat ja muut henkilöt

Leirillä otettiin käyttöön kouluttajaroolin rinnalle ohjaajan rooli. Kouluttajien rooli oli sijoitettu teemapuistoihin, joissa heidän vastuullaan oli yksittäisten koulutustuokioiden toteuttaminen teemamestareiden johdolla. Ohjaajan rooli oli sijoitettu kurssien sisälle, jossa heidän tehtävänään oli omalla aktiivisella toiminnallaan ja oikeanlaisella ohjauksella edistää nuoren oppimista ja vahvistaa nuorten aktiivisuutta ja vastuullisuutta. Ohjaajien tehtävänä oli myös toimia kurssin sisällä turvallisina aikuisina nuorille.

Henkilöstöresurssien sijoittaminen oli erittäin hankala tehtävä, sillä pelkästään koulutukseen ilmoittautuneet ohjaajat ja kouluttajat eivät riittäneet. Sijoituksia tehtäessä pyrittiin huomioimaan mahdollisimman hyvin seuraavat asiat: kielitaito, ensisijainen ja toissijainen halukkuus, muut annetut ko. henkilön käyttöä koskevat lisätiedot (esim. 1 v lapsi mukana) ja leirillä oloajat (osa päiväleiriläisiä).

Jotta koulutukseen saatiin edes välttävästi resursseja, jouduttiin tekemään siirtoja koulutustoimialalle. Turvan ensiavusta siirrettiin 5 hlöä, toimistolta 3 henkilöä, käytännössä koko toimihenkilöpankin henkilöstö eli 31 henkilöä, viestinnän turva-aikuisista siirrettiin 3 henkilöä ja vastaavasti koulutustoimialalta siirrettiin 4 henkilöä toimihenkilöpankkiin (pääosin sellaisia, jotka eivät ole koko leiriä paikalla). Loput siirrot ja sijoitukset tehtiin koulutustoimialan sisällä, kun esimerkiksi "Koulutus - muut tehtävät" -toiveesta siirrettiin 9 henkilöä tarvittaviin tehtäviin.

Koulutuskokoonpanoja luotaessa pyrittiin siihen, että yhden koulutuskokoonpanon koko oli maksimissaan 35 nuorta. Ohjaajaresurssien sijoittelussa noudatettiin seuraavanlaisia periaatteita:

- alle 10 nuoren koulutuskokoonpanoilla on väh. 1 ohjaaja
- 10–35 nuoren koulutuskokoonpanolla on väh. 2 ohjaajaa
- syventäville kurseille katsottiin ohjaajien tarve kurssikohtaisesti
- esim. Action -kurssi toimii hyvin itsenäisesti, joten siellä oli enemmän ohjaajia/kouluttajia
- vastaavasti Konemies- ja Tulitaistelijakurssit toimivat lähes kaiken ajan sammutuspuistossa, jolloin kurseille nimettiin vähemmän ohjaajia – kurssilla toimi teemapuiston kautta kiinteät kouluttajat
- ruotsin kielen taitoiset ohjaajat sijoitettiin ruotsinkielisiin koulutuskokoonpanoihin
- kurssinjohtajaa ei laskettu ohjaajaresursseihin mukaan

Edellä mainituilla periaatteilla ohjaajien ja kurssilaisten välinen suhdeluku saatiin pidettyä siten, että yhtä ohjaajaa kohden oli laskennallisesti maksimissaan 16 nuorta. Syventävillä kurseilla suhdeluku pysyi alle 10 ja Alkukurssi 1:llä suhdeluku oli 5. Muilla peruskurseilla (Alkukurssi 2, Tasokurssit ja Tiiviskurssi) suhdeluku vaihteli 12–16 välillä.

Laskennallisesti ohjaajaresurssit olivat riittävät, mutta reserviä ei ollut, joka johti suhdeluvun kasvuun, jos (ja kun) yksikin ohjaaja joutui poistumaan leiriltä esim. sairastumisen vuoksi. Erytistarpeita vaativat nuoret ja haastavat tilanteet heidän kanssaan sitovat myös hyvin paljon ohjaajaresurssia. Nyt tulisikin pohtia, että pitäisikö jatkossa pyrkiä siihen, että myös peruskurssien osalta suhdeluku saataisiin pidettyä alle 10, joka antaisi reserviä ja täten myös kurssinjohtajalle pelivaraa siirtää resursseja haastaviin tilanteisiin. Ongelmaksi kuitenkin muodostuu ohjaajien riittävyys yleisesti. Yhtenä ratkaisuna voisi olla kutsua enemmän lasten vanhempia ohjaajan rooleihin ja muita osaavia palokuntataustaisia kouluttamaan.

Muu koulutus ja päiväleiri

Päiväleiritoiminta oli yksi pääyhteistyökumppani Helsingin kaupungin kanssa tehty projekti. Päiväleirin ajatus oli tarjota sellaisille nuorille, jotka eivät vielä ole palokuntanuorisotoiminnassa mukana, mahdollisuus tutustua palokuntanuorten leiriin ja palokuntanuorisotoimintaan. Suunnittelu ja ensimmäiset tapaamiset pidettiin kaupungin kanssa päiväleiristä vuonna 2021. Idea otettiin erittäin positiivisesti vastaan kaupungin nuorisopalveluiden puolella. Mukana keskusteluissa ja suunnittelussa oli nuorisopalveluiden tapahtumakoordinaattorin lisäksi Itäkeskuksen alueen nuorisotyön toiminnanjohtaja.

Leirillä oli valmius vastaanottaa 100–150 nuorta leirin aikana siten, että päivittäin olisi vierailut n. 20–30 nuorta kerralla. Jokaisena päivänä ohjelma olisi toteutettu nuorille lähes samanmuotoisena. Nuorten suunniteltiin osallistuvan päivän aikana eri teemapuistojen koulutuksiin ja lisäksi he olisivat saaneet mahdollisuuden viettää vapaa-aikaa leirillä. Päiväleiri suunniteltiin toteutettavan arkipäivinä klo 8.30–19. Leirin puolesta osallistujille suunniteltiin tarjottavan päivän aikana ateriat ja muistoksi leiriltä putkihuivi ja leiritodistus. Leirille suunniteltiin ja toteutettiin lisäksi Seppo-virtuaalipeli, minkä avulla oli tarkoitus tarjota uudenlaisia kokemuksia osallistujille.

Suunnittelun yhteydessä pohdittiin, että miten tai mistä nuoret kerätään. Rekrytointikohteiksi valittiin luotsitoiminta ja nuorisotalot jne. kaupungin nuorisotyön eri palvelut. Ajatus oli, että kaikki nuoret sekoittuisivat päivän aikana ja erityisesti kavereita kaipaavat nuoret pääsisivät mukaan. Haussa pyrittiin painottamaan tiettyjä väestöryhmiä. Osallistuminen oli kaikille ilmaista. Kohderyhmäksi asetettiin 12–17-vuotiaat nuoret. Tarkoituksena oli aina kerätä samanikäiset nuoret samalle päivälle.

Päiväleiriä suunniteltiin Helsingin kaupungin lisäksi yhdessä Helsingin Pelastusliiton ja Laurea ammattikorkeakoulun Palokaveri -yhteishankkeen kanssa. Hankkeen työntekijän ja yhden kaupungin työntekijän oli tarkoitus olla mukana päivittäin ohjaamassa nuoria. Osallistujia kerättiin Helsingin kaupungin nuorisopalveluiden kautta. Päiväleiritoimintaa esiteltiin kaupungin eri alueiden nuorisopalveluiden toiminnanjohtajille ja leiriä mainostettiin kaupungin nuoriotaloilla.

Yhtenä ajatuksena oli järjestää nuorille kokonaisuus palokuntatoiminnan ympärille, mikä olisi alkanut jo ennen leiriä keväällä 2022. Suunnitelmissa oli tarjota tutustumisia muun muassa helsinkiläisiin sopimuspalokuntiin, pelastuslaitokseen ja palomuseoon. Leirin lähestyessä todettiin, että resurssit eivät olleet riittävät ennen leiriä järjestettävään ohjelmaan ja nuorten tavoittaminen asetti osaltaan haasteita. Kaikesta hyvästä yrityksestä ja tahdosta huolimatta, ilmoittautuneita nuoria tuli yhteensä vain kaksi. Molemmat peruivat osallistumisensa vielä ennen leiriä. Markkinointi olisi vaatinut leirin osalta huomattavasti enemmän panosta ja aktiivisuutta päiväleiritoiminnan onnistumiseksi.

On todettava, että nuorisopalveluiden kautta pyrittiin tavoittamaan nuoria, joita on muutenkin vaikeampaa tavoittaa. Jos mukana olisi ollut esimerkiksi partiolippukuntia, urheiluseuroja tai vaikkapa muita kerhotoimijoita, olisi nuoria voitu tavoittaa paremmin. Lisäksi korona sotki tilannetta vielä monella tapaa ja sen vaikutuksia on vaikea arvioida. Vuosien varrella päiväleiritoimintaa on yritetty toteuttaa ilman merkittäviä tuloksia. Seuraavaksi olisi tärkeää pohtia yhdessä nuorten kanssa, jotka eivät vielä ole palokunnassa, että mikä saisi nuoret osallistumaan päiväleirille tai ylipäänsä tutustumaan palokuntanuorten leirille.

Muuta koulutusta oli suunnitelmissa järjestää leirin vapaa-ajalle, kuten erilaisia näytöksiä, demoja ja vastaavia. Koulutusta oli suunniteltu niin nuorille kuin toimihenkilöille. Tämän toteuttajiksi olisi haluttu leirin ulkopuolisia toimijoita, jotta leirin kouluttajajenkiöstöä ei rasiteta liikaa.

Ongelmaksi muodostui kuitenkin raha eli ulkopuolisia toteuttajia olisi voinut olla, mutta ilmaiseksi he eivät olleet valmiita tulemaan. Budjetti ei siis antanut leikkausten jälkeen tähän mahdollisuutta. Suomessa ei kuitenkaan missään muussa palokuntatapahtumassa saada yhteen paikkaan kokoon näin paljon palokuntalaisia kerralla. Tulevaisuudessa tuleekin miettiä, että miten tätä mahdollisuutta saataisiin markkinoitua huomattavasti paremmin leirin ulkopuolisille toimijoille.

Koulutus ennen leiriä

Koulutustoimiala halusi järjestää ja tarjota koulutuksia myös ennen itse leiriä. Etäkoulutuksien järjestämiseen kannusti mm. korona-aikana räjähdysmäisesti lisääntyneet etäkoulutukset ja niihin tottuminen. Koulutuksilla haluttiin myös antaa lisätukea ja eväitä palokuntanuorten kouluttajilla ja ohjaajille sekä osaltaan myös valmistella heitä ennakkoon leiriä varten. Koulutuksia mainostettiin useasti erilaisten medioiden kautta ja mainokset olivat näyttäviä.

Syksyllä 2021 järjestettiin yhteistyössä Erätauko -säätiön kanssa Erätauko-dialogiin perustuva ohjaajakoulutus. Erätauko on uusi tapa käynnistää ja käydä rakentavaa keskustelua sekä mahdollisuus pysähtyä ja harkita asioita rauhassa. Erätauko-keskustelussa lisätään luottamusta, vahvistetaan osallisuutta ja kuunnellaan myös hiljaisia ääniä. Iso kiitos Erätauko-säätiölle ja Efe Ewvarayelle positiivisesta ja kannustavasta koulutuksesta.

Keväällä 2022 järjestettiin kolmen luennon webinaarisarja teemalla työkaluja nuorten ohjaamiseen ja kouluttamiseen. Ensimmäisessä osassa keskityttiin hyvän ja vahvuuksien huomaamiseen positiivisen pedagogiikan avulla. Kouluttajana toimi positiivisen kasvatuksen tohtori Kaisa Vuorinen. Toisessa osassa annettiin tietoa erilaisista oppimistavoista ja käytännön vinkkejä, että miten kohdata ja ohjeistaa erilaisia oppijoita. Koulutus toteutettiin yhteistyössä Erilaisten oppijoiden liiton kanssa ja kouluttajana toimi Riikka Marttinen. Kolmannessa osassa yhdistettiin kahden edellisen webinaarin tietoja ja taitoja tuoden ne palokuntanuorisotyöhön. Viimeisessä osassa toimivat kouluttajina Virpi Hurula ja Marika Äijälä.

Kesäkuun alussa koulutuspäällikkö kutsui kaikki koulutustoimialan kouluttajat ja ohjaajat koulutustoimialan info- / perehdytystilaisuuteen, joka pidettiin etänä. Tilaisuuden tavoitteena oli antaa yleistietoa leiristä erityisesti koulutustoimialalle valituille henkilöille, esitellä koulutustoimialan avainhenkilöt sekä kertoa koulutuksen järjestelyistä leirillä. Lisäksi teemamestareille oli annettu tehtäväksi järjestää kouluttajilleen omat perehdytystilaisuudet ja vastaavasti kurssinjohtajille oli annettu tehtäväksi järjestää ohjaajilleen oma perehdytystilaisuus. Aivan kaikki näitä ei tehnyt. Kaikkien perehdytystilaisuuksien tarkoituksena oli, että jokainen leirille tuleva ohjaaja tai kouluttaja tietää oman tehtävänsä ja mitä häneltä odotetaan! Ennakovalmisteluun tulee panostaa tulevillakin leireillä, koska sillä voidaan ehkäistä monia väärinkäsityksiä ja mielipahaa ennakkoon.

Leirikirje 2 yhteydessä julkaistiin itseopiskelu-/perehdytysmateriaali liittyen leirin yhdenvertaisuus-, kiusaamis- ja häirintäsuunnitelmiin. Materiaali oli toteutettu Forms -kyselyllä. Tällä pyrittiin jalkauttamaan ennakkoon näitä tärkeitä suunnitelmia.

Koulutukset, perehdytystilaisuudet ja itseopiskelu-/perehdytysmateriaalit olivat erinomaisia, mutta niihin saatiin valitettavan vähän osallistujia. Erätauko-koulutus keräsi vain 5 osallistujaa, 1. verkkoluento 67, 2. luento 25 ja 3. luento 21 osallistujaa. Yhteensä luennot keräsivät kuulijoita reilut sata osallistujaa ja kaikkia kolmea tallennetta on katsottu jälkikäteen yhteensä 162 kertaa.

Itseopiskelutaidot ovat tärkeä taito ja osa monimuotoista koulutusta. Pelastustoiminnan peruskurssi, ryhmänohjaajakurssi, kouluttajakurssi ja rippikoulu aloittivat opiskelun jo ennen leiriä itseopiskellen, tehden ennakkotehtäviä ja osallistuen etäopetukseen. Pelastustoiminnan peruskurssi tukeutui itseopiskelussa Pelastusopiston Koulumaali verkko-oppimisympäristöön ja rippikoulu käytti mm. Googlen tuotteita erilaisia tehtäviä tehden. Kouluttaja- ja ryhmänohjaajakurssit vastaavasti käyttivät itseopiskelussa hyödykseen SPEK:n hallinnoimaa verkko-oppimisympäristöä Priimaa.

Digitaalista oppimisympäristöä, Seppo.io:ta, käytettiin mm. leiriläisten turvakävelyn pelillistämisen toteuttamiseen.

Vapaa-ajan ohjelma

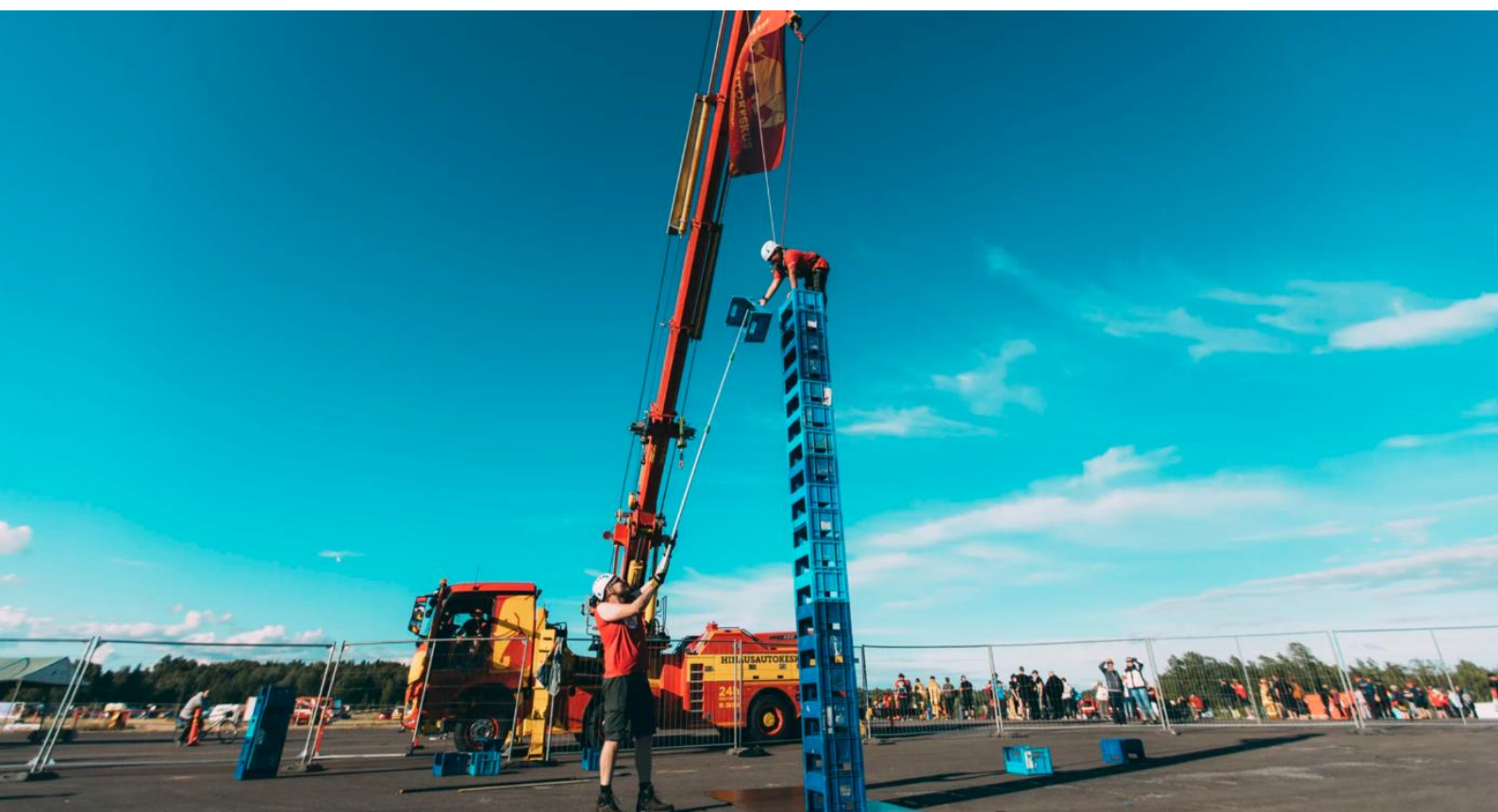
Eldis 22 -leirin yhtenä tavoitteena oli uskaltaa uudistaa leirirutiineja ja niin myös tehtiin ohjelman puolella. Suurin uudistus edellisiin valtakunnallisiin leireihin verrattuna oli päätös olla järjestämättä isoa keikkaa tai kutsua isoa artistia leirille. Leiriä suunniteltaessa pandemiatilanne ei ollut kovin vakaa, joten tämäkin jouduttiin ottamaan huomioon suunnitelmissa. Ohjelman puolesta se tarkoitti pienempiä ohjelmanumeroita ja isompia tiloja. Varhaisessa suunnitteluvaiheessa selvisi, että Sirkus Finlandian varatelttaa oli mahdollista vuokrata, mikä antoi paljon mahdollisuuksia ohjelmaa ajatellen. Teltassa oli myös koulutusryhmiä päiväsaikaan. Telttaan rakennettiin leirin ainoa esiintymislava ääni- ja valotehoisteineen. Teltassa pidettiin muun muassa disco, karaokea, keskustelutilaisuuksia ja loppusirkus. Ohjelman tavoite oli tarjota nuorille tekemistä ”jokaiselle jotakin” -toimintaperiaatteella leirin vapaa-aikana.

Ohjelman henkilöresurssit olivat lopulta 45 toimihenkilöä. SPEK:n henkilöstöä oli lisäksi 6, jotka pyörittivät keskusjärjestön omaa toimintapistettä ja kyselyitä.

Ohjelmalinjat

Ohjelma on vapaasti muotoillusta viitekehyksestään huolimatta suhteellisen laaja alue, jossa mahdollisuuksia on monia. Jotta useimpien nuorten ohjelmatoiveet kyettäisiin täyttämään, tehtiin ajatuskartta kaikista mahdollisista ja jopa hieman mahdottomista ideoista. Ideat ja suunnitelmat koottiin pienemmiksi kokonaisuuksiksi ja jokaiselle kokonaisuudelle etsittiin mestari omaa ohjelmalinjaa ohjaamaan. Ohjelmalinjoiksi muodostuivat kilpailualue, korkean paikan alue, tuunausalue, olkkari, nuorten itsesuunnittelema ohjelma, matkatoimisto Eldistours, tapahtumat ja SkidiEldis.

Palokuntaleireillä on perinteisesti kilpailtu ja niin tehtiin myös Eldis 22 leirillä. Jokaiselle illalle oli suunniteltu joku kilpailu. Kilpailuja oli laidasta laitaan, kuten leikkimieliset leiriolympialaiset, jalkapalloturnaus, norsupalloturnaus sekä sankoruiskun Suomenmestaruus kilpailut. Sankoruiskukilpailuun oli pelastusliitoittain ollut karsinnat jo ennen leiriä ja SPEK hoiti kyseisen kilpailun ilmoittautumiset sekä palkitsemiset. Viikon aikana ehdittiin myös visailia ja pelata shakkiturnaus. Muut kilpailut oli suunniteltu siten, että suurikin määrä osallistujia mahtui mukaan.

Korkean paikan alue toteutettiin yhteistyössä koulutuksen kanssa putoamisvaarallisen työskentelyn puistossa. Päättä huimaava vanha tuttavuus korikiipeily sai tänä vuonna jatkoa. Koska leirialue ei tarjonnut luontaisia kiinnityspisteitä puiden muodossa, oli pakko löytää toisenlaisia vaihtoehtoja. Suunnitelmissa oli isokin rakennelma, mutta siitä tuli lopulta liian kallis, joten korikiipeilypaikkoja ei voitu tarjota niin montaa, kun oli suunniteltu. Tämä johti siihen, että koko viikon aikana oli jonoa korikiipeilyyn. Yhtenä iltana osa nuorista saivat myös mahdollisuuden päästä nostolava-auton koriin.

Tuunausalue oli uusi idea tälle leirille. Alkuperäinen suunnitelma oli tuunata pelastuksen laitokselta poistuva sukellusauto kevytmatkailuautoksi. Ajatus oli, että auto tuunattaisiin ja huutokaupattaisiin huutokauppakeisarin toimesta. Auton luovutus ei loppujen lopuksi onnistunut ja tuunausalueen B-suunnitelma otettiin käyttöön. B-suunnitelma osoittautui erinomaiseksi, sillä tuunattavia polkupyöriä saatiin lahjoituksena noin 20 kpl. Nuorilla oli mahdollista iltaisin käydä maalaamassa, teippaamassa ja korjaamassa polkupyöriä omien suunnitelmien mukaisiksi. Polkupyöristä tuli hienoja ja jokainen pyöristä sai oman Eldis 22-rekisterikilven. Huutokauppa järjestettiin leirin omin voimin. Kaikki pyörät myytiin korkeamman tarjouksen mukaan ja monet pyörät tullaan varmasti näkemään tulevina vuosina eri leireillä.

Olkkarille, nuorten omalle olohuoneelle, oli varattu oma ”nurkka” sirkusteltasta. Sinne saatiin sohvia, pöytiä sekä latauspiste, jotka mahdollistivat nuorille hengailupaikan. Sohvat olivat aina täynnä ja pöytien äärellä tehtiin hamahelmi-aideteoksia, painettiin leiripaitaan kuvioita, askarreltiin keppihevosiä, maalattiin ja piirrettiin. Olkkarin tavoitteena oli tarjota nuorille paitsi ajanviettopaikka mutta myös mahdollisuus jutella aikuisen kanssa. Olkkarin aukioloajat oli sovittu niin, että paikalla oli aikuisia aina, kun nuorilla oli vapaa-aikaa. Olkkarin suosio yllätti ja tulevaisuudessa on hyvä varata yhä enemmissä määrinä nuorille paikkoja oleskeluun.

Nuorten itse suunnittelema ohjelma on yksi ohjelman linjoista, joka saivat alkuunsa OSBU-ideasta leirillä (osallistava budjetointi). Ajatuksena oli saada nuoret ideoimaan omia ohjelmia ja myös tuottamaan ohjelmaa. Tähän oli varattu leirin puolesta myös varoja, joilla oli tarkoitus valittuja ideoita toteuttaa. Pandemian takia oli monilla nuoris-osastoilla taukoa toiminnassaan, joten nuorten tavoittaminen osoittautuikin melko hankalaksi ilman palokuntien säännöllistä toimintaa. Kyselylomakkeeseen saatiin jonkin verran vastauksia, joissa oli lähinnä nuorten toivomuksia leirille. Linjasta ei lopulta tullut nuorten itse suunnittelemaa ohjelmaa, vaan pienen, mutta tehokkaan ryhmän suunnittelemaa ja toteuttamia ohjelmia, kuten keppihevosrata, pakopeli, geokätkeily, vesisota-alue, ihmislautapelit, pihapelit, mölkkykisa ja leirikaste. Ideana osallistava budjetointi sopii erinomaisesti leirille ja sitä kannattaa kokeilla alueellisillakin leireillä. Se luo parhaimmillaan hyvää yhteisöllistä tekemistä, ottaa nuoret mukaan suunnitteluun ja kasvattaa nuoria ottamaan vastuuta sekä osoittaa todellista muutosta, mitä vaikuttamisella voi saada aikaan.

Matkatoimisto

Matkatoimisto Eldistours oli todennäköisesti leirimaailmassa uusi tuttavuus. Helsingin seudun liikenne (HSL) myönsi kaikille leiriläisille 7 vuorokauden vapaan matkustusoikeuden julkisilla välineillä. Matkaliput oli euromääräisesti yksi suurimmista leirille saaduista yksittäisistä tuista mutta osoitti, että joskus tuki vaatii myös rahallista panostusta. Lippujen myötä nousi ajatus leirin omasta matkatoimistosta. Ajatus oli, että palokunnat voisivat omina ryhminään vieraille leirialueen ulkopuolella mutta myös leirin toimihenkilöt voisivat lähteä viemään leiriläisistä koottuja ryhmiä eri kohteisiin.

Vapaa matkustusoikeus mahdollisti vierailuja Helsingissä ja muualla pääkaupunkiseudulla niin itsenäisesti palokunnittain tai ohjattuna leirin avustuksella. Matkatoimisto oli tuottanut erilaisia ehdotuksia matkoista ja nähtävyyksistä, kuten Malmin pelastusaseman vierailu, Erottajan palomuseovierailu, leirirannekkeella alennettu sisäänpääsymaksu Korkeasaareen, vierailu Linnanmäelle tai Fallkullan kotieläintilalle. Matkatoimisto oli samalla ohjelmatoimialan oma toimisto, joka hoiti ohjelmatoimiston mainokset, ilmoittautumiset ja viestinnän. Matkatoimiston suosituin kohde oli Jakomäen uimahalli, mihin järjestettiin suoria bussikyytejä päivittäin.

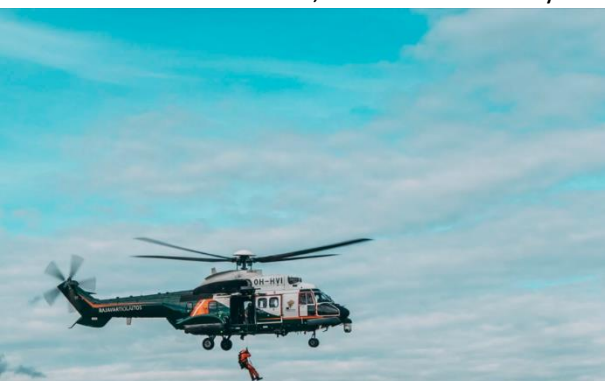
Matkatoimistolla oli haastava tehtävä saada kaikki ohjelmat näkyviin ja tiedoksi leiriläisille. Matkatoimisto teki kiitettävästi yhteistyötä radion ja viestinnän kanssa, mutta silti palautteista ilmeni, ettei kaikkia leiriläisiä tavoitettu. Viestintään ja mainostamiseen kannattaa jatkossa kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Tapahtumat leirillä

Leirin suunnittelua aloitettaessa syntyi idea, että leirillä avajaiset ja päättäjäiset voisivat olla hyvin lyhyitä tervetuloitotuksia ja avajaisten jälkeen leiriläisille olisi tarjolla vapaata yhdessäoloa, tutustumista niin toisiin leiriläisiin kuin leirialueeseen ja luotaisiin yhdessä pienen festarit leirialueen sisällä. Ideoinnissa nousi esille street food -festivaalit erilaisine ruokakojuineen, open mic -lavoineen ja alueiden ja kansalaisuuksien messuesittelyineen. Toteutusta rajasi tällä kertaa lopulta talous, vapaaehtoisresurssit ja aika mutta ajatuksena kokonaisuus olisi toteuttamiskelpoinen.

Viralliset avajaiset pidettiin lentokentän lennonjohtotornin edessä, jonka jälkeen leirin eri ohjelmia avattiin ja iltapäivästä tuli rento ja vapaamuotoinen. Järjestäytyminen avajaisia varten oli suunniteltu ja viestitty etukäteen leiriläisille. Avajaisalueella odotti jokaiselle palokunnalle/ ryhmälle oma kyltti, jonka taakse sai asettua. Järjestäytymiseen saatiin apua turvallisuusorganisaatiolta, mutta silti järjestäytyminen oli pieni kaaos, mistä selvittiin lopulta kunnialla. Itse avajaiset oli suunniteltu lyhyiksi, mikä oli hyvä ratkaisu. Avajaisissa tervehdyksen toivat Helsingin kaupungin nuorisopalveluiden johtaja Mikko Votka ja Helsingin pelastuslaitoksen pelastuskomentaja Jani Pitkänen. Leiripäälliköt lukivat leirin suojelijan tasavallan presidentti Sauli Niinistön tervehdyksen ja lopuksi leirin kokemusasiantuntijanuoret julistivat leirin avatuksi. Vapaampi Get together -tapahtuma alkoi virallisten tervehdysten jälkeen ja illan kruunasi Safetybox -yhtyeen esiintyminen.

Vierailupäivä oli koko leirin yhteisnäytös, johon tarvittiin kaikkia toimialoja. Leirille saapui yllättävän suuri määrä vierailijoita, ja he levittäytyivät sopivasti ympäri leirialuetta. Vierailupäivään oli mahdollista ilmoittautua etukäteen verkkosivuilla olleen linkin kautta. Järjestelyt sujuivat oikein hyvin, vaikka jonoja eri myyntipisteillä muodostuikin. Vierailupäivänä tarjolla oli erilaista ohjelmaa, kuten Helsingin pelastuslaitoksen tieliikennepelastuksen toimintänäytös, Rajavartiolaitoksen ja Helsingin pelastuslaitoksen yhteisnäytös MIRG-toiminnasta, mikä toi myös Rajavartiolaitoksen Super Puma -helikopterin vierailulle leirialueen kupeeseen. Vieraspysäköinti oli järjestetty lentokentän yhdelle kiitotielle ja paisunta-alueetkin jouduttiin ottamaan käyttöön suureksi kasvaneen vierailijamäärän takia. Vierailupäivän osalta on tulevaisuudessa sovittava, että milloin kukin toimihenkilö on leirin tehtävissä, etteivät kaikki ole yhdenaikaisesti tapaamassa tuttaviaan.

Disco-illaksi valikoitui torstai, toiseksi viimeinen ilta, koska useampi ryhmä oli lähtemässä kotiin perjantaina ja halusimme mahdollistaa diskokokemuksen kaikille leiriläisille. Ennen diskoa järjestettiin hius- ja meikkausstudio, mihin nuoret saivat ilmoittautua mukaan tekijöiksi tekemään toisille nuorille kampauksia, meikkauksia ja kasvomaalauksia. Tämä oli hyvin suosittu ohjelmanumero ja lopulta hiusvärисprayt loppuivat kesken. Tässä toteutui parhaiten, miten nuoret tuottivat muille nuorille ohjelmaa, ja samalla kaikki innokkaat stylistit saivat toteuttaa itseään.

Loppusirkuksen tarkoitus oli viettää viimeistä iltaa yhdessä. Leirille saapui Sirkus Helsinki - harrastesirkusryhmä, joka esiintyi leiriläisille. Esiytyksen jälkeen laulettiin karaokea iltamyöhään. Loppusirkuksen oli tarkoitus alkaa klo 18, mutta aikataulu oli ilmeisesti liian kiireinen, koska aloitusta jouduttiin siirtämään, kun yleisö ei ollut ehtinyt paikalle. Yhteisiä ohjelmanumeroita ei siis kannata aloittaa heti klo 18 vaan vasta klo 19, jolloin saadaan paremmin leiriläisiä paikalle.

Helsingin ja Uudenmaan Pelastusliitoilta saatiin erilaisia välineitä, kuten palloja, pelejä, urheiluvälineitä leirin välinelainaamoon. Välinelainaamo oli hyvin suosittu ja tähän olisi tarvinnut enemmän toimihenkilöitä avuksi. Välinelainaamon kohdalla tehtiin myös yhteistyötä kurssien kanssa siten, että päivällä kurssilaisten oli mahdollista hakea välineitä kurssinaikaisiin peleihin. Helsingin kaupungin nuorisotyön työntekijöitä oli leirillä iltaisin ja keksi nuorille tekemistä Helsinki lounge teltassaan.

Leiripäivähoito SkidiEldis

Leiripäivähoidon viikko oli onnistunut. Yleisarvosanaksi suullisessa palautteessa annettiin hyvä. Vastuuhenkilöiden aktiivisuus, etukäteisvalmistelut ja vastuuhenkilöiden sosiaalisen palokuntaverkoston hyödyntäminen auttoivat paljon, vaikka tilanne oli haasteellinen päivähoidosta vastaavan joutuessa viime hetkellä toimimaan etänä. Viime hetken muutoksesta huolimatta SkidiEldiksen sisäinen yhteistyö oli saumatonta ja yhteydenpito säännöllistä ja päivittäistä.

Päivähoitotoiminnan tarkoitus

Kaikista pienimpiä leiriläisiä (2–7-vuotiaat) varten ohjelman alaisuudessa toimi leirin päivähoito. SkidiEldis oli avoinna joustavasti huolehtien lasten hoidosta leirillä toimihenkilönä toimivien vanhempien työvuorojen aikana. SkidiEldiksen toimipiste oli keskeisellä paikalla leirialueella. Hoitolasten määrä oli leiriviikon aikana 25, joista 16 poikaa ja 9 tyttöä. Ikäjakauma lasten osalta oli: 7-vuotiaita 6 lasta, 6-vuotiaita 5 lasta, 5-vuotiaita 6 lasta, 4-vuotiaita 2 lasta, 3-vuotiaita 4 lasta ja kaksivuotiaita 2 lasta.

Vastuu leiripäivähoidon toiminnasta oli SkidiEldiksen vastuuhenkilöllä sekä hänen varahenkilöillään. Hoitajia päivähoitossa oli 17, käsittäen hoitohenkilöt sekä lisäksi toiminnasta vastaava ja varavastaavat. Leiripäivähoidossa oli myös nimetyt leirimummu ja leiripappa. Vastaavan etänä järjestelemät asiat ja kahtena päivänä läsnäolo edesauttoivat leiripäivähoidon organisointia paljon ja varavastaavat hoitivat tehtävät leirin aikana mallikkaasti.

Toimihenkilöt olivat kaikki leiripäivähoidossa 18 vuotta täyttäneitä. Leiripäivähoidon toimihenkilöiden toivottiin omaavan kokemusta lastenhoidosta ja päivähoitotoiminnasta. Alan ammattilainen ei tarvinnut olla, mutta ymmärrystä pienten lasten kanssa toimimiseen ja ideoita toimintaan ja toiminnan kehittämiseen piti olla. Leiripäivähoidossa tarvitaan lastenhoitajia lasten perushoivasta huolehtimiseksi huomattavasti enemmän kuin esimerkiksi virallisessa päiväkodissa. Eldis 22 leirillä päivähoitossa hoitajien määrä oli riittävä hoidettavien lapsien määrään nähden.

Lasten erityistarpeet, kuten allergiat, ruokavaliot ja tukiviittomat huomioitiin yksilöllisesti ja mahdollisuus oli myös omahoitajaan.

Päivähoidon tilat

Päivähoidon tilat muodostuivat kolmesta vierekkäisestä pisteestä, jotka oli rakennettu kuudesta kontista. Keittiökontissa sijaitsi suihku ja leiripäivähoidon vessat ja toimi leiripäivähoidon toimihenkilöiden lepotilana. Toinen isompi neljän kontin yhdistelmätila toimi sisäleikkialueena. Päiväunia varten oli järjestetty lisäksi oma kontti, mikä toimi myös leirin hiljentymistilana.

SkidiEldis toimi leirialueella lähellä ruokailutelttaa ja ohjelma-aukiota. Päivähoidossa oli hyvät tilat leikkimiselle ja askartelulle. Pihaleikkejä varten oli toiveena ollut aidattu oma alue mutta se ei valitettavasti toteutunut. Ulkoleikit toteutettiin viereisellä nurmikentällä ja hyödynsimme myös muita alueita ja ohjelman hankkimia leikkikaluja.

Ruokailut järjestettiin SkidiEldiksen osalta leiripäivähoidon tiloissa ja käytössä oli omat ruokailuastiat. Ruoan kuljetus hoitui hienosti ja tiskaus järjestyi leirin tiskipisteellä aina muutaman hoitajan toimesta. Välipala tarjottiin myös SkidiEldiksen tiloissa ja apuna oli käytössä kontti keittiönurkkauksineen.

Päivähoidon tilojen turvallisuus ja työskentelyvuorot

Leiripäivähoidon riskitekijät oli kartoitettu etukäteen. Tiloissa oli huomioitu mahdolliset tapaturmia ja vahinkoja aiheuttavat terävät kulmat ja liukastumisia tai kaatumisia aiheuttavat tekijät. Hyllyköt olisi ehdottomasti pitänyt olla kiinnitettynä seiniin ja liian myöhään ne ymmärrettiin kaataa kyljelleen ennen kuin yksi hyllyistä pääsi kaatumaan. Onneksi pahimmilta vahingoilta vältyttiin. Siirtymisissä lapsilla oli aina päällä nimikoidut turvaliivit.

SkidiEldis oli avoinna joka päivä klo 8.30–21 ja töitä tehtiin 2 vuorossa. Lapset tuotiin suoraan aamiaisen jälkeen leiripäivähoitoon ja se koettiin hyväksi käytännöksi. Aamupiiri oli tärkeä yhteen kokoava ohjelmanumero aamuisin. Päiväohjelma noudatti päivittäin samaa rytmiä. Päivähoidon ovet aukesivat klo 8 ja aamupiirin jälkeen oli muun muassa retkeilyä, leikkejä ja askartelua. Aamupäivän päätti lounas, jonka jälkeen siirryttiin päiväunille tai lepopohetkelle. Välipala nautittiin n. klo 14, jonka jälkeen oli luvassa lisää leikkejä, askartelua ja retkeilyä. Päivällinen syötiin hieman ennen kuin muiden leiriläisten ruokailu leiripäivähoidon tiloissa. Päivällisen jälkeen jatkui leikit ja SkidiEldis suljettiin päivittäin klo 21.

Suunnittelu, tarvikkeet ja talous

Leiripäivähoitotarvikkeita saatiin käyttöön Länsi-Suomen Pelastusalan Liitolta. Tarvikkeet inventoitiin ennen leiriä ja leirin päätteeksi. Päivähoidon omien välineiden lisäksi toiminnassa hyödynnettiin leirin muuta käytössä olevaa välineistöä ja tehtiin yhteistyötä eri toimialojen kanssa. Leirin aikana SkidiEldis pääsi tutustumaan mm. poliisiautoon ja pomppulinnaan lapsille. Tarjolla oli viikon aikana myös sirkustemppeja.

Jokaiselle leiripäivähoitoon osallistuvan lapsen huoltajalle lähetettiin hoitolapsen henkilötietolomake sekä kirje pikkupalokuntalaiselle/ kotiväelle. Toimihenkilöt saivat oman viestin, missä oli kirje toimihenkilöille.

Päivähoidolle oli sovittu talousarvio ja laadittu toimintasuunnitelma. Talousarvio olisi pitänyt kirjata tarkemmin leirin talousarvioon, jotta kaikki tarpeet olisi tullut paremmin esille. Toimintasuunnitelma oli lähetetty toimitettavaksi leiritoimikunnalle ja viety leirin Teamsiin mutta suunnitelma ei ollut välittynyt eteenpäin leiriorganisaatiossa, minkä vuoksi leiripäivähoidon ikärajojen ja soveltuvien tilojen suhteen oli epätietoisuutta. Myös kustannukset per hoitolapsi aiheutti epätietoisuutta. Leiripäivähoidon järjestäminen on melko kallis toiminto leirillä, joten tulee miettiä, onko se tarkoituksenmukaista järjestää nyky muodossa. Kokonaisuudesta olisi pitänyt keskustella paremmin eri vastuuhenkilöiden kanssa.

Leiripäivätoiminnan kehittäminen on tarpeen pohtia tarkkaan

Olisi erittäin tärkeää päästä tutustumaan tiloihin etukäteen, jotta toimintoja olisi helpompi suunnitella. Nyt tilat rakentuivat vasta leirin alkaessa. Vapaaehtoiset toimihenkilöt tulisi haastatella etukäteen huolellisesti ja panostaa työtehtävistä tiedottamiseen etukäteen. Tavoiteltavaa olisi, että pelkkä ilmoittautuminen toimintaan ei riitä vaan, että jokainen toimihenkilö kohdattaisiin jo ennen leiriä.

Hoitajamitoitus tulisi kartoittaa lasten määrän ja erityistarpeiden mukaan. Pelkkä paperilla suunnittelua ei leiripäivähoitotoiminnassa riitä. Aukioloaikoja ei myöskään kannata laajentaa. Saapumis- ja lähtöpäivinä ei ole tarkoituksenmukaista järjestää leiripäivähoitoa. Vierailupäivänä voi leiripäivähoidon pitää auki aamupäivän ajan ennen vierailijoiden tuloa.

Hoitolapset tulee arvioida muutoinkin kuin vain iän mukaan. Leirillä on aina ollut erityislapsia ja niihin tulee keskittää yhä enemmän resursseja. Vaikka lapsi ei kuulu palokuntaan, voisi hän kuitenkin mennä alkukursseille, mikäli ikää on jo riittävästi. Eldis 22 leirillä oli muutama 7-vuotias viikon leiripäivähoidossa, vaikka he olisivat viihtyneet varmasti hyvin Aku-kurssilla.

Kaikkien leiripäivähoitoon tulevien toimihenkilöiden tulee ymmärtää, että kaikki osallistuvat yhteisiin työtehtäviin. Se tarkoittaa sitä, että jokaiselle tulee jaettuja tiskivuoroja sekä sovittava tiskaustapa paikallisesti. Toimihenkilöiden tehtäviin kuuluvat myös välipalavastuuvuorot. Ruokailuun liittyen on tärkeää muistaa sopia aikaistetusta leiripäivähoidon ruokailusta ja tilata suolatonta (ja vähän maustettua) ruokaa etukäteen.

Leiripäivähoidon talousarvio tulee tehdä tarkasti koko leirin talousarvioon.

Tulevaisuudessa järjestämismallia tulee arvioida tarkkaan. Yksi vaihtoehto on, että leiripäivähoitoa ei enää järjestetä vaan leirille ilmoittautuvat vanhemmat huolehtivat itse alle kurssi-ikäisistä lapsistaan. Toinen vaihtoehto voisi olla lapsiparkkitoiminta, missä tilatarve olisi huomattavasti pienempi. Tällöin ei olisi erikseen organisoitua toimintaa vaan lapset leikkisivät omatoimisesti valvotulla alueella. Mikäli jatketaan nykyisillä malleilla, on syytä miettiä, että alaikäraja on 3-vuotta, jolloin lapset ymmärtävät jo eri toiminnot leirillä.

Kansainvälisyys Eldiksellä

Kansainvälisen toimialan pääperiaatteet ja tavoitteet oli tehdä kansainvälinen leiri, jossa ulkomaalaiset palokuntalaiset ovat osa leiriä, eikä ulkomaalaisille rakenneta omaa leiriä leirin sisälle. Kansainväliset leiriläiset haluttiin osaksi hienoa leirikokonaisuutta, joten leirin oli pystyttävä tarjoamaan samat elämykset ja tehtävät myös englannin kielellä.

Heti leiriprojektin alussa sovittiin, että kansainvälinen toimiala ei tule järjestämään ulkomaalaisille erillistä ohjelmaa ja ulkomaisille leiriläisille suunnattu päiväohjelma tiivistetään International Rescue -kursseille, mikä toimii koulutustoimiston alaisuudessa. Jo ilmoittautumisvaiheessa ulkomaiset toimihenkilöt saivat valita mieleisen toimialan, jolle työllistyivät leirin ajaksi. Ulkomaisten toimihenkilöiden sijoittuminen leiritehtäviin oli keskeisin muutos toimintakulttuurissa. Suurin osa kansainvälisistä leiriläisistä työllistyi International Rescue -kursseille mutta esimerkiksi munkkila koettiin varsin mieluisana työpaikkana. Erityinen vahvuus kansainvälisistä toimihenkilöistä oli leirisairaalassa, koska apua hakemaan tulleet saivat heti apua omalla kielellään.

Kansainvälisten leiriläisten yhteydenpidosta erityistä hyötyä

Toimialapäälliköt aloittivat tiiviin yhteistyön mm. Saksan ja Tšekin palokuntanuorisotyön edustajien kanssa välittömästi virallisen leirimainonnan alettua 2021. Lisäksi leirin ennakkokutsu ja lopullinen leirikutsu lähetettiin sähköpostitse 18 maahan. Lopulta leirille saapui osallistujia Saksasta, Tšekistä, Itävallasta sekä Alankomaista. Kiinnostusta osoitettiin myös Englannista, Venäjältä sekä Unkarista, mutta osallistujia näistä maista tullut. Venäläisten osalta tehtiin päätös, että johtuen Ukrainan sodasta, he eivät voi osallistua leirille.

Toimialapäälliköt tapasivat Deutsche Jugendfeuerwehr -organisaation johtoa aktiivisesti ennen ilmoittautumisen ja leirin alkua Teams-palavereissa yhteensä 8 kertaa. Lisäksi kaikki leirille ilmoittautuneet ulkomaisten palokuntien yhteyshenkilöt tavattiin Teamsin välityksellä 2 kertaa. Palavereissa esiteltiin leirin rakentumisen kuulumisia ja kerrottiin leiritoiminnan perusperiaatteita sekä vastattiin kysymyksiin. Kansainvälisten leiriläisten ryhmien johtajille oli myös olemassa oma WhatsApp-ryhmä, jonka välityksellä jaettiin tietoa sekä vastattiin kysymyksiin englanniksi.

On todettava, että aktiivinen viestintä videoyhteydellä auttaa huomattavasti ymmärtämään kansainvälisten leiriläisten tarpeita ja kertomaan toimintatavoista Suomessa. Vastaavanlaista viestintään tulisi kokeilla myös suomalaisille palokunnille. Tämän voisi toteuttaa keräämällä hyvissä ajoin ennen leiri-ilmoittautumista palokuntien vastuuhenkilöiden tiedot, joille voisi järjestää säännöllisiä Teams-tapaamisia.

Ilmoittautuminen on hyvä pitää tiiviinä ajanjaksona

Kansainvälisten leiriläisten ilmoittautumisaika oli tiivistetty vuoden 2022 tammikuusta maaliskuuhun, jotta ilmoittautumisprosessi saatiin pysymään paremmin hallinnassa. Haasteena on aikaisemmillä valtakunnallisilla leireillä ollut erilaiset tavat noudattaa sovittuja aikatauluja mutta nyt pysyimme sovitussa aikatauluissa ilman ilmoittautumisten turhaa venymistä. Ennakkoarvio ulkomaalaisen määrästä pysyikin aika lailla oikeana koko projektin aikana.

Ilmoittautumisten yhteydessä kysyttiin kansainvälisten leiriläisten matkustusaikataulut ja mahdolliset lentokenttäkuljetustarpeet. Kun aikataulut selvisivät, päätimme poikkeuksellisesti tarjota lentokenttäkuljetukset palokuntahengessä kansainvälisten suhteiden periaatteiden mukaisesti ja samalla helpotimme leiriläisten saapumista leirialueelle ilman omaa kuljetuskalustoa.

Lisäksi kartoitimme, kuinka moni palokunnista saapuu leirialueelle ennen leirin alkamista ja mahdolliset lisäateriatarpeet. Yhteistyö poikkeavien kuljetusten ja ruokailuiden osalta sujuivat leirin ajoneuvo- ja kalustovastaavan ja keittiön toimialapäällikön kanssa erinomaisesti koko projektissa.

Ulkomaalaisten osallistaminen leirin tekemiseen ennen leiriä ja leirin aikana on tärkeää

Ulkomaalaisia toimihenkilöitä osallistui leirin suunnitteluun ja tekemiseen ennen leiriä mm. leiritoimistossa, viestintä-, koulutus- ja kansainvälisellä toimialalla. Ulkomaiset palokunnat toimittivat omia esittelyvideoitaan julkaistavaksi leirin somekanavilla sekä Suomessa vierailleet palokuntalaiset antoivat haastatteluja leirin someen.

Ensimmäiset ulkomaalaiset saapuivat leirille lauantaiamuna ja viimeiset myöhään sunnuntaiyönä. Ulkomaalaiset pääsivät nopeasti kiinni leirin ohjelmaan, ja kokoontuminen kurssille sujui melko hyvin. Toimihenkilöiden kanssa oli enemmän haasteita aikataulujen (työaikojen noudattaminen) ja oikean paikan löytämisessä.

Telttautumisessa oli kuitenkin haasteita. Osalla palokunnista oli telttakoot vaihtuneet ilmoitetusta tai heille ei oltu ennakkoon karttaan määriteltyä telttapaikkaa. Lisäksi telttojen turvavälit (4 m) aiheuttivat hämmennystä koska muissa maissa telttautuminen ei ole näin tarkasti ohjeistettua.

Hiljaisuusaikojen noudattaminen oli joinain iltoina haasteellista, koska ulkomaalaiset ovat tottuneet viettämään aikaa omien palokuntiansa kanssa pitkälle iltaan. Hiljaisuuden noudattaminen kuitenkin parani leirin edetessä. Muuten ulkomaiset leiriläiset olivat sitoutuneet noudattamaan leirin sääntöjä ja suuremmilta ongelmilta vältyttiin. Tässä keskeisenä apuna oli vuorovaikutus ja viestintä kansainvälisen toimialan ja kansainvälisten leiriläisten välillä.

Turvatoimialan kanssa keskusteltiin päivittäin ja asiat saatiin selvitettyä nopeasti ja mutkattomasti, kun tilanteita nousi esille. Turvan toiminta oli joustavaa ja yhteistyö sujui erinomaisesti, kun ulkomaalaisten kanssa oli turvan alaisuuteen liittyviä pulmia.

Toimialapäälliköt tapasivat palokuntien vastuuhenkilöitä päivittäin ja olivat koko ajan saatavilla. Ongelmatilanteissa pyrittiin asiat ratkaisemaan välittömästi ja leiri saikin hyvää palautetta asioiden nopeasta etenemisestä sekä avun järjestymisestä. Ryhmänjohtajien kanssa pidettiin joka päivä iltapalaveri, jossa käytiin läpi kulunut päivä ja tiedotettiin seuraavan päivän asioista. International Rescue -kurssin kurssinjohtajat hoitivat tiedottamisen koulutukseen ja koulutusaikoihin liittyvissä asioissa sisäisesti.

Kokemusten pohjalta tarjottiin aikaa myös ”turistipäivään”

Aiempina vuosina ulkomaalaiset leiriläiset ovat leiripalautteessa kertoneet toivovansa enemmän aikaa oman palokunnan nuorten kanssa sekä niin kutsuttua ”turistipäivää”. Tähän haluttiin vastata järjestämällä International Rescue -kurssin yhteyteen Amazing race -päivä leiriviikon torstaina, jolloin ulkomaiset palokunnat saivat osallistua kurssin järjestämään kaupunkisuunnistukseen tai tehdä omatoimiretken haluamaansa kohteeseen. Suomen luontoon ulkomaalaiset pääsivät tutustumaan tiistaina International Rescue -kurssin kanssa. Nuoret pääsivät uimaan ja nauttimaan vapaa-ajasta Nuuksion kansallispuistossa. Kansainväliset leiriläiset hyödynsivät vapaa-aikaa leirin aikana ja muun muassa tšekit kävivät vierailemassa maansa suurlähetystössä Helsingissä.

Kieli on keskeisessä asemassa kansainvälisellä leirillä

Tulkkauksesta vastasi tulkkitoimisto, jossa työskenteli 15 tulkkia (saksa, tšekki, englanti). Tulkkauksen pääpaino oli koulutuksessa. Tulkeilla oli kielikohtainen tulkkauspuhelin, josta sai tulkkausapua ympäri vuorokauden. Kaikilla toimialoilla oli tulkkien numerot tiedossa ja tarkoituksena oli tarjota matalan kynnyksen kieliapua.

Vaikka leirillä oli tarjolla tulkkitoimisto, olisi kaikilta leiriläisiltä, erityisesti viestinnältä, tarvittu enemmän rohkeaa englannin kielen käyttöä. Kansainvälisen toiminnan pääperiaatteet onnistuvat, kun hyväksytään englanti virallisena kielenä ja sitä käytetään. Leiripalautteessa kansainväliset leiriläiset olisivat toivoneet selkeästi vahvempaa englannin kielistä viestintää, jotta leiri todella olisi kansainvälinen.

Tiedottaminen ja ryhmänjohtajien tapaaminen ennen leiriä Teamsin ja WhatsAppin kautta helpotti montaa asiaa ja saimme sen kautta ajankohtaisen informaation jaettu helposti osallistuviin palokuntiin. Tosin jotkut kokivat, että informaatiota oli liikaa, jolloin asiat sekoittuivat ja kulttuurilliset erot nostivat päätään. Mutta kokonaisuudessa ennakkotyö helpotti monen käytännön asian sujumista leirillä.

Leiristä tehtiin oikeasti kansainvälinen. Ulkomaalaiset leiriläiset olivat osa leirikokonaisuutta, vaikkakin heille olisi voitu tarjota enemmän näkyvyyttä ja englanti oli ajoittain haaste molemmiin puolin. Kulttuurilliset erot ja erilaiset leiritottumukset ovat aina läsnä ja se näkyi muun muassa palautteessa suomalaisesta leiriruoasta, mikä on erilaista kuin muissa maissa. Kansainvälisen toiminnan osalta onnistuimme kuitenkin luomaan kokonaisuuden, jossa pienet mielipahat eivät saaneet suuria mittasuhteita.

Yhteistyö kansainvälisen toiminnan ja muiden toimialojen välillä toimi erinomaisen mutkattomasti ja ongelmatilanteet saatiin hoidettua nopeasti ja asiallisesti. Voidaan todeta, että suomalaiset ja kansainväliset leiriläiset lähentyivät toisiaan leirin myötä. Tästä esimerkkinä voidaan pitää tosiasiaa, että ensimmäistä kertaa valtakunnallisella leirillä ulkomaalaisia oli kaikilla toimialoilla töissä.

Kansainvälisen toiminnan kehittäminen

Tiedottaminen leirin aikana on välillä haastavaa. Vanha perinteinen ilmoitustaulu, jossa muun muassa kuluvan päivän ajankohtaiset tiedotteet ja seuraavan päivän ohjelma olisi tärkeä olla näkyvillä. Ulkomaalaiset eivät välttämättä käytä ulkomailla samalla tavalla älypuhelinia kuin suomalaiset. Suurimmat haasteet olivat leirin aikana tiedonkulussa.

Aikuisia on otettava tehokkaammin mukaan jatkossa. Nyt ulkomaalaiset tietävät, että he saavat osallistua leirin tekemiseen ja työskentelyyn leirillä, joten heitä kannattaa aktivoida jo ennen leiriä ja ottaa mahdollisuuksien mukaan jo leirin suunnitteluun (esim. kokemusasiantuntija).

Englannin kieltä käytettiin vaihtelevasti, mutta paremmin kuin aiemmin. Englannin kielen palvelun tarjoamista ja siihen rohkaisua enemmän tulevilla leireillä. Lisäksi myös tulkkeja voi käyttää tehokkaammin.

Leirillä oli päässyt muodostumaan jonkinlainen mahdollinen kiusaamisrinki suomalaisten ja ulkomaalaisten välillä. Aikuisten asenteet ovat tärkeitä myös ulkomaalaisten hyväksymisessä, joten aikuisten omaan käyttäytymiseen tulee kiinnittää tarkempaa huomiota. Nuorten kiusaamistilanteisiin tulee kiinnittää huomiota ja niihin pitää puuttua kaikkien leirillä toimivien aikuisten.

Ruotsinkieliset leiriläiset otettiin ennen leiriä viestinnässä huomioon todella hyvin mutta leirillä tulee vielä kehittää toimintaa. Valtavan iso kiitos ennen leiriä ruotsin kielen käännösryhmään osallistuneille vapaaehtoisille. Erityinen kiitos Steffe ja Maria Selroosille lukuisista käännöstunneista leiriprojektissa. Tänä vuonna ei leirille osallistunut yhtään ryhmää Ruotsista. Ruotsin kielistä materiaalia ja viestintää tuotettiin runsaasti, mutta ruotsin kielen tulkkaukselle olisi ollut tarvetta leirin aikana. Kielitarpeet olisi hyvä suunnitella paremmin yhdessä ruotsinkielisten palokuntalaisten kanssa. Voisiko FSBR huolehtia tulevaisuudessa ruotsinkielisten suomalaisten tulkkaustarpeet vai liitetäänkö ruotsin kielen tulkkaus osaksi muita tulkattuja kieliä?

Lisäksi maakohtaiset kiintiöt leiriläisten määrissä olisi hyvä miettiä yhdessä kohdemaan kanssa. Saksalaisia oli enemmistö ulkomaalaisista ja tämä koettiin kuormittavana jo saksan pääorganisaation osalta. Yhden maan iso enemmistö myös mahdollistaa sen, että leiriläiset kommunikoivat pelkästään omalla kielellään ja muodostavat oman yhteisönsä leirin sisälle.

Visuaalisuus ja viestintä

Visuaalisuus oli projektin alusta lähtien yksi painopisteistä. Haasteita visuaalisuuden osalta toi se, että leiritoimikunnassa ei löytynyt miltään toimialalta halukkuutta huolehtia siitä, joten vastuu jäi projektipäällikön ja leiripäälliköiden vastuulle. Koulutustoimiala huolehti omalta osaltaan teemapuistojen visuaalisuudesta.

Leirille tuotettiin ainutlaatuinen logo ja graafiset ohjeet. Logossa haluttiin korostaa palokuntalaisuutta sekä kansainvälisyyttä. Logossa käytettiin myös tietoisesti piirrettyä hahmoa, joka voisi edustaa mitä sukupuolta tahansa. Logosta tehtiin useita eri väri-versioita, joita käytettiin tilanteen mukaan niin sosiaalisessa mediassa kuin leirituotteissa. Leirin logon ja visuaalisen ilmeen toteutti Sityly Oy.

Yhteistyökumppanuuden kautta saimme erittäin paljon tukea Brändäämö Oy:ltä, jolle täytyy antaa erityinen kiitos. Suunnittelu ja asiantuntemus oli erinomaista ja viime hetkien tuotannosta huolimatta onnistuimme saamaan vähintään tyydyttävän kokonaisuuden.

Haasteena visuaalisuudessa oli myöhäinen päätös leirin järjestämisestä ja resurssien puute. Visuaalisuuteen kuului leiriportit, opasteet ja kyltit sekä koulutuksessa oppimistaulut, erilaiset muodot ja valot.

Viestinnässä keskeisenä teemana oli digitaalisuus

Leirin viestintä oli vahvassa roolissa heti projektin alussa laadittaessa toimintaperiaatteita leirille. Viestinnän ymmärrettiin olevan keskeisessä roolissa ja päätettiin ottaa linja, että kaikki viestivät. Leiriprojektissa haluttiin kehittää myös vastuuhenkilöiden osaamista, mikäli jotain ei vielä osattu. Viestinnän haasteellisuus näkyi siinä, että viestintäpäällikkönä toimi projektin aikana kolme eri henkilöä. Vaihdosten taustalla oli henkilökohtaisia syitä mutta myös henkilösuhteissa oli ongelmia.

Viestinnän digitaalisuus näkyi muun muassa heti leiripaikan ja ajankohdan julkaisutavassa. Leirin ensimmäinen sosiaalisen median live-lähetys tehtiin tammikuussa 2021 Instagramissa Helsingin Malmin entisen lentokentän kupeessa olleen Leka-tornin huipulta. Lähetyksessä kuului lisäksi kansainvälisyys, kun lähetys toimitettiin kolmella kielellä (suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi). Sama linja jatkuivat läpi koko projektin ja myös digitaalinen linja jatkui loppuun asti. Sosiaalisen media merkitys oli suuri leirin viestinnässä mutta samalla sosiaalinen media haastoi perinteistä mallia viestinnässä. Leirin aikana käytiinkin keskustelua ja tasapainoilua sähköpostiviestinnästä muun viestinnän rinnalla.

Leirin viestinnän suunnittelussa otettiin huomioon eri kohderyhmät. Kohderyhmiksi määriteltiin palokuntalaiset (nuoret, nuorten vanhemmat, toimihenkilöt, muut aikuiset ja ammattilaiset), kansalaiset (nuoret, aikuiset ja media) sekä päättäjät (poliitikot, kunnat ja virkamiehet). Kohderyhmistä laadittiin erilaiset kohderyhmäprofiilit ja mietittiin tyyppilliset viestintään liittyvät piirteet eri profiileille. Viestintäsuunnitelmassa määriteltiin viestintäkaavio, missä viestintäkanavat oli määritelty kohderyhmittäin. Viestinnän sisältösuunnitelmassa määriteltiin, mitä eri kohderyhmille tullaan viestimään.

Viestinnän tavoitteena oli olla tehokas ja yksinkertainen. Viestinnässä tärkeää oli saavutettavuus ja monikanavaisuus sekä kohderyhmäkohtainen tiedottaminen. Digitaalisuuden myötä reaaliaikainen ja vuorovaikutteinen viestintä asetettiin yhdeksi tavoitteeksi. Kansainvälisyys teeman myötä monikielinen viestintä olisi tärkeää onnistumisen kannalta. Leirin virallisiksi kieliksi päätettiin suomi ja englanti sekä viestinnässä lisäksi ruotsi.

ELDIS 22: 3.–9.7. 2022 MALMIN LENTOKENTÄLLÄ

Suunnittelua haastoi henkilövaihdokset, joiden takia osa suunnitelmista jäi toteutumatta. Tarkoituksena oli viestiä ennen leiriä mahdollisimman laajalle joukolle. Eri ikäryhmien tunnistettiin käyttävän eri sosiaalisen median kanavia. Aikuisille suunnattiin viestintää Facebookissa, kun taas nuoremmille viestittiin enemmän Instagramin ja TikTokin sekä Snapchatin kautta. Sähköpostiviestejä lähetettiin projektin aikana tuhansiin osoitteisiin. Sähköpostiosoitteet saatiin ilmoittautumisten, Hakan ja uutiskirjeen tilaajien kautta. Merkittävää oli, että erittäin paljon oli käytössä virheellisiä sähköpostiosoitteita, jotka palauttivat viestejä.

Suunnitelmissa pohdittiin viestinnässä tarvittavia henkilömääriä ja ennen leiriä tarvittavia tehtäviä. Viestintä on toimiala, jolla on käytännön tehtäviä läpi koko projektin eikä vain leirillä. Huomioitavaa on, että henkilöresursseja olisi tarvittu 2–3 henkeä enemmän ennen leiriä. Vapaaehtoisia haettiin mutta valitettavasti usein vastaus oli, että ei ole aikaa ennen leiriä. Ennen leiriä tehtävät kasaantuivat vain muutamille aktiivisille, mikä kuormitti vastuuhenkilöitä huomattavasti. Leirin viestinnän tavoite, kaikki viestivät, onnistui osittain ja monella toimialalla olikin omia some-vastaavia. Kuitenkin alkuperäinen ajatus jäi hieman laihaksi, kun ajatus oli kaikkien osallistuvan tiedon ja viestien välittämiseen.

Jo alkuvaiheessa päätettiin, että painettua leirilehteä ei tule. Kokemusasiantuntijanuorten ja viestinnän vastuuhenkilöiden ideoinnista syntyi ajatus Eldis-TV:stä. Alkuperäisestä suunnitelma poikettiin lopulta huomattavasti mutta tiimiin saatiin kerättyä sekä osaavia henkilöitä että riittävä määrä tekniikkaa, mikä mahdollisti riittävän laadukkaiden lähetysten tuottamisen. Eldis-TV tuotettiin leirin YouTube-kanavan kautta. TV-tuotanto tehtiin lentokentän terminaalirakennuksesta, mikä aiheutti hieman teknisiä haasteita ja vaati kohtuullisen suuren työmäärän mutta lopulta haasteista selvitettiin. Haastattelijoiden palautteen perusteella Eldis-TV tuntui kuin oikealta TV-tuotannolta. Haastatteluiden lisäksi joka päivä julkaistiin koostevideo leiriltä. Tilaajia YouTube keräsi 372 kpl. Eldis-TV keräsi yhteensä 27 videolla/ lähetyksellä yli 27 000 katselukertaa.

Leirin yhteiseksi viestintäsovellukseksi valikoitui Secapp, mikä mahdollisti myös kriisiviestintä ominaisuuden. Sovelluksessa laitettiin ajastettuja ilmoituksia ajankohtaisista tapahtumista mm. ruokailuista, herätyksistä, koulutuksista ja ohjelmasta. Toimihenkilöiden oli mahdollista käyttää yleistä

keskustelukanavaa, mikä osoittautui hyödylliseksi, sillä siellä oli helppo kysyä asioita omasta sijainnista riippumatta. Lisäksi muut leiriläiset pystyivät vastaamaan muille kysymyksiin eikä leiriorganisaation tarvinnut aina olla tiedon tuottajana.

Sovellusta käytettiin myös viestiliikenne- ja PETOPE kurssin hälyttämisessä leirinaikaisissa harjoituksissa. Helppoa käytöstä teki se, että Secapp:lle toimitettiin kriisiviestintää varten yhteystiedot, mitkä syötettiin järjestelmään valmiiksi, jotta mahdollisen kriisitilanteen tullessa olisi saatu viesti kaikille huoltajille mahdollisimman nopeasti.

Enemmän tietoa kaikille leiriradion avulla

Radion suunnittelu onnistui hyvin. Ennakkomarkkinointi ja suunniteltu podcast-tuotanto jäi suunnitelmiin verrattuna vähäiseksi eikä jälkimarkkinointi onnistunut juuri lainkaan. Leirillä radion toteutus onnistui hyvin, kuten myös radion ohjelmatarjonnan ennakkosuunnittelu. Sisällöt olivat monipuolisia mutta osa toimittajista koki, että enemmänkin olisi voinut olla omaa lähetyssaikaa. Toimittajia oli radiossa yhteensä 12 henkeä, joiden ikäjakauma oli 18–54-vuotta. Toimittajat edustivat hyvin leirin ikäryhmiä.

Leirillä radion rakentamisessa oli haasteita sähkölinjojen ja äänentoiston osalta. Lopulta sopiva paikka löytyi. Palautteessa tuotiin esille, että radio oli paikallisesti liian kovalla mutta toisaalta kuuluvuus oli asetettava suhteessa käytettävissä oleviin äänentoistolaitteisiin.

Studiotekniikkaan pitää jatkossa panostaa enemmän ja luoda laadukkaampi sekä valmiimpi lähetyks leirin alkaessa. Toimittajille tulee järjestää mahdollisuus tutustua laitteisiin ja harjoitella tekniikan kanssa eli miten mikrofonin kanssa puhutaan tai miten säädetään liukuja. Harjoituspäivinä voisi nauhoittaa samalla erilaista markkinointimateriaalia ennen leiriä toistettavaksi. Studiotekniikkaan tarvitaan ainakin äänilaitteet (sanka- ja studiomikrofonit), tietokoneet ja puhelimet/ tabletit nettiradion toteutuksen.

Radio hoiti leirin Teosto ja muut musiikin luvat. Radion kilpailuihin kerättiin jonkin verran palkintoja mutta korona vaikeutti keräämistä. Radion tuotti ja toteutti Paloautoradio ry. Kustannukset olivat n. 2000 euroa.

Jatkossa olisi hyvä kehittää vastuunjakoa ja sopia, mitkä asiat kuuluvat radion vastuulle. Avointa keskustelua on käytävä hyvissä ajoin muun muassa alueäänentoistosta, avajaisista, päättäjäisistä, vierailupäivästä ja studiosta. Radion toimittajille on sovittava hyvissä ajoin suunnittelupäiviä ennen leiriä. Leiriradion suunnitteluun riittää noin puoli vuotta, kun jokainen sitoutuu toimintaan ja sovitaan suunnittelutilaisuudet hyvissä ajoin.

Viestintäkanavissa oli kävijöitä

Leirin viestintäkanavat päätettiin projektin alussa nimettävän siten, että kanavat toimisivat jatkossa tulevillakin valtakunnallisilla leireillä. Tällä pyritään siihen, että joka kerta ei tarvitse kerätä uutta seuraajajoukkoa. Kanavat päätettiin nimetä tunnisteella palokuntaleirit. SPEK on lupautunut hallinnoimaan domainia ja sosiaalisen median kanavia ennen seuraavaa leirin järjestäjää. Eldis järjestäjät toivovat, että kanavia kehitetään jatkossa ja valittu linja muodostaa jatkuvuutta. Kanavilla toivotaan myös jaettavan tunnelmia alueleireiltä.

Leirin verkkosivuilla kävi lähes 25 000 yksilöityä kävijää ja yhteensä yli 51 000 istuntoa. Sivuselauksia oli projektin aikana yli 118 000 kpl. Suurin käyttäjämäärä yksittäisenä päivänä oli 3.7. yli 2500 käyttäjää. Exit rate, 43,2 %, voidaan todeta olleen kohtuullisen hyvä koko projektin ajalta. Huomioitavaa on, että verkkosivuilla kävijöistä yli 70 % selasi sivustoa mobiililaitteella. On myös hienoa, että etusivun jälkeen suosituin sivu oli vapaaehtoistehtävien haku. Eniten sivustolla käytiin maanantaisin ja ajankohtana klo 20–21 välillä.

Facebook tavoitti yli 82 000 henkeä ja Instagram yli 14 000 henkeä projektin aikana. Facebook-sivulla vierailtiin 12 000 kertaa, kun taas Instagramissa 22 000 kertaa. Facebookissa käytettiin maksullista näkyvyyttä ja mainonta tuotti lähes 81 000 näyttökertaa ja tavoitti yli 1600 ihmistä. TikTok keräsi 82 videoillaan 18,8 tuhatta tykkäystä ja huikeat yli 333 000 näyttökertaa.

Instagram keräsi 1963, Facebook 1479, Twitter 72, LinkedIn 60 ja TikTok 1775 seuraajaa. Leiri otti yhteyttä projektin alussa tubettaja Palomies Samiin, Sami Huovilaan, joka lähti mukaan tukemaan leiriä ja toi huomattavaa näkyvyyttä sekä sosiaalisessa mediassa että leirillä vieraillessaan. Sami teki leirille tervehdysvideon, jota käytettiin laajasti leirin markkinoinnissa. Lisäksi projektipäällikkö vieraili Samin podcastissa, minkä aihe käsitteli sopimuspalokunta- ja palokuntanuorisotoimintaa. Sami vieraili leirillä SPPL:n kanssa järjestettyyn paneelikeskusteluun, jonka jälkeen moni leiriläinen jonotti fanitapaamiseen Samin kanssa. Tulevaisuudessa vastaavan kaltaiseen yhteistyöhön on kannattava panostaa. Valtavan suuri kiitos ja iso sydän Samille pyyteettömästä ja vilpittömästä tuesta palokuntanuorisotyöhön.

Leiri saavutti valtakunnallista näkyvyyttä, kun MTV3 teki useamman haastattelun ja lähetyksen leiriltä. Lisäksi näkyvyyttä saatiin muun muassa Yle Svenska:lla. Kaikissa jutuissa leiri ja palokuntanuorisotyö esiintyi positiivisessa valossa.

Talous rakentui avustuksista, myyntitoiminnasta ja yritysyhteistyöstä

Eldis 22 leirin taloussuunnittelu oli erittäin haasteellista. Aikaisempien leirien pohjalta oli hyvin vähän tietoa tarjolla ja projektin alkaessa korona jylläsi maailmalla vaikuttaen niin saatavuuteen kuin hintoihin. Projektissa haluttiin talous rakentaa siten, että kulut haluttiin arvioida ensin mahdollisimman tarkasti ja sen jälkeen määritellä tarvittava leirimaksuhinta. Tämä oli erityisen haastavaa mm. aikataulullisesti, kun osallistujamäärästä ei ollut kuin valistuneita arvauksia ja edellisten leirien tilastoja. Talous rakentui hyvin perinteisesti osallistujamaksuista, avustuksista, myyntitoiminnasta ja yritysyhteistyöstä.

Koko leirin lopputulokseksi tuli nollatulos (+/- 0 €). Käytännössä leirillä jäi n. 46 500 € PSR avustusta käyttämättä, kun kaikki jäljellä jääneet kulut katettiin avustuksilla. Leirin tuloista 54 % muodostui leirimaksuista ja ylimääräisistä aterioista. Avustusten osuus oli n. 26 %. Leirin tuotemyynti ja sponsorit toivat loput 19 % tuloista.

Kulut ja tulot jakautuivat vuosittain siten, että 2020 kulujen osuus oli 2 %, vuonna 2021 10 % ja varsinaisena leirivuonna 2022 88 %. Tuloja kertyi yhteensä 770 721 €, kuten kulujakin.

Avustukset

Palosuojelurahasto myönsi 2020 leirille haetun 168 000 € (max. 20 % hyväksyttävistä kuluista). Avustus oli suurin tähän mennessä valtakunnalliselle palokuntanuorten leirille myönnetty. Jenny ja Antti Wihurin rahastolta haettiin 70 000 € leirin valmistelutyöhön. Samaan aikaan rahastosta avustusta haki yli 5000 tahoja ja avustusta myönnettiin 30 000 € leirin valmistelutyöhön. Leirille haettiin Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustusta 70 000 € mutta avustusta ei myönnetty. Päätöksestä laadittiin myös oikaisuvaatimus mutta muutosta päätökseen ei saatu. Huomioitavaa on, että OKM päätöksessä mainittiin, että leiri katsottiin olevan alueellinen tapahtuma. Onkin syytä miettiä, että SPEK olisi vähintään yksi järjestäjästä, jolloin tapahtumalla olisi mahdollisuus hakea avustusta valtakunnalliseen toimintaan. Toki kehitettävä toiminta tulisi olla mallinnettavissa yleisesti nuorisosalalla. Syksyllä 2021 haettiin avustusta 40 000 € Tre Smeder -säätioilta ja avustusta myönnettiin 10 000 €. Avustus haettiin erityisesti päiväleiritoimintaan, helsinkiläisten osallistamiseen turvallisuusviestintätalaisuuksien avulla sekä monikieliseen viestintään leirillä. Samoin syksyllä 2021 haettiin ja saatiin Urlus -säätioilta 40 000 € leirin koulutuksen toteuttamiseen. Näin ollen leirille saatiin yhteensä 248 000 euroa avustusta. Palosuojelurahaston avustusta saatiin projektin alussa ennakkoon 58 800 € ja lopputilityksen yhteydessä loput.

Tuotemyynti

Tuotemyynnin osalta toteutusta pohdittiin laajasti. Ohjausryhmä päätyi lopulta, että tuotemyynti toteutetaan kokonaisuudessaan arvonlisäverotonta, vaikka tapahtuman aikainen tuotemyynti olisi pienimuotoisena arvonlisäverotonta. Tämä tarkoitti muun muassa tasapainottelua hinnoittelun osalta, kun hintoihin tuli lisätä 24 % veroa. Tuotemyynnin teemana oli vastuullisuus ja kestävät tuotteet. Suunnittelussa haluttiin, että tuotteet olisivat mahdollisimman monelle saavutettavia eli hintojen tulisi olla kohtuullisia.

Tuotemyynti aloitettiin noin vuosi ennen leiriä, kun verkkokauppa aukesi lokakuun alusta 2021. Verkkokaupan myyntiaika oli onnistunut. Tuotteiden on hyvä olla ajattomia eli jokaisessa tuotteessa ei tarvitse olla leirin logoa päivämäärineen. Leirillä tuotedesign korosti käytettävyyttä muulloinkin kuin leirillä ja palokuntalaiset saivat äänestää pitämiään kuvia sosiaalisessa mediassa.

Lisäksi tuotteisiin lisättiin t-paita, millä kantaja pystyi osoittamaan, että tukee ostolla palokuntanuorisotyötä. Parhaita tuotteita ovat ne, joilla on käyttötarkoitus. Leirillä erilaisia tuotteita oli 12, joista käyttötuotteita oli 5 kpl. Se on oikein riittävä määrä erityisesti, kun resursseja ei ollut erityisen paljon.

Nyt huomattiin, että tuotteista oltiin valmiita maksamaan hieman enemmän, jos ne ovat laadukkaampia. Toimittajaksi on hyvä pyrkiä etsimään sellainen, joka olisi valmis valmistamaan tuotteet vasta tilauksesta. Kilpailutuksen yhteydessä tätä kysyttiin mutta tarjouksen antaneet toimijat eivät olleet valmiita ottamaan riskiä varastosta itselleen. Joitakin tuotteita voi tilata pienempiä määriä ja kun menekkin näkee, voi tuotteita tilata lisää. Tuotteiden tilaus suurempina määrinä vaikuttavat kuitenkin eniten hintoihin, mikä Eldis 22 projektin osalta nähtiin tärkeänä. Erittäin tärkeää on myös, että kumppanina olisi toimija kenellä on mahdollisuus verkkokauppatilausten postittamiseen. Toimija voi ottaa työstä pienen osuuden mutta työ kannattaa ehdottomasti ulkoistaa.

Eldis 22 leirillä tuotemyynti oli samassa tilassa kanttiinin kanssa. Yhteistyö toimi hyvin mutta aukioaloajat tuli sovittaa niin, että ne olisivat lähelle samat. Tilaa pitää olla riittävästi ja valaistus ja sähköt saatavilla. Tuotemyynnissä tulee ehdottomasti olla omat maksuvalmiudet, oma sisäänkäynti ja myyntipaikasta pitää päästä osittain ulos ständeillä ja rekeillä. Vierailupäivänä kannattaa laittaa etämyyntipiste muiden myyntipisteiden kanssa, koska se vähentää kuormitusta yhdestä myyntipaikasta.

Eldis22 shopilla työskenteli viidestä toimihenkilöstä kahdessa vuorossa aina kaksi kerrallaan. Tämä oli ehdottomasti ihan minimi. Tuotemyyntivastaavalla pitää myös olla varahenkilö, joka on kartalla kaikesta suunnitelmista, tuotteisiin ja maksujärjestelyihin. Kiitosta saatiin niin shopin ulkoisesta ilmeestä kuin kivasta asiakaspalvelusta.

Viestinnällä parempaa ymmärrystä myyntitoiminnasta osana koko leiriä

Tuotemyynnin sijoittaminen leirillä olisi hyvä toimialalle, mikä on lähtökohtaisesti vastuussa kaikesta myyntitoiminnasta. Tällä toimialalla tulee olla hyvä ymmärrys rahan käsittelystä ja myyntitoiminnasta. Viestinnällä ja johtamisella tulee varmistaa, että toimialan ja myynnin vastaavat henkilöt ovat tehtäviensä tasalla ja kaikilla on yhteinen ymmärrys toiminnasta ja tavoitteista. Varamiesjärjestelmä pitää olla myyntitoiminnassa aukoton ja toimialavastaavan tulee olla tietoinen kaikesta toiminnasta. Päivittäiset palaverit toimialan kuin toimialan sisällä ovat tärkeitä niin tiedonkulun kuin yhteisöllisyyden ja yhteistyön takia.

Tuotemyynnin toteuttaminen on työläs mutta palkitseva toiminta leirillä.

Eldis 22 leirillä tilauksista huolehti yksi henkilö. Tulevaisuudessa voisi miettiä, että tulisiko koko tuotemyynti toteuttaa palveluntarjoajan kautta, joka tilittää myynnistä provision leirille.

Tuotemyynti tuotti 15 748 €. Myynti koko projektin aikana oli 42 573 € ja hankintakulut olivat -26 826 €.

Kanttiini

Leirillä kanttiini toimi kolmessa eri pisteessä. Pääkanttiini oli leirialueella sijoitettu hieman erilleen toimistokeskittymästä ja sijainti olisi voinut olla keskeisempi. Sijainnin määritteli tällä kertaa erityisesti sähkö- ja vesilinjat. Muita myyntipisteitä olivat jäätelökioski ja sivukanttiini leirin toimistokeskittymän keskellä.

Koko leirin, mutta erityisesti kanttiinin, onni oli, että sää suosi koko leirin ajan. Lämmin ilma lisäsi erityisesti jäätelön, kylmien juomien ja uutuutena leirillä olleen Slush-juoman menekkiä. Suosituimpia tuotteita oli 0,5 l juomat, jäätelöt, leirimunkit, kahvi/ tee/ kaakao sekä Slush-jäähilejuoma. Kanttiinissa oli myynnissä yhteensä 100 erilaista tuoteryhmää.

Myynti onnistui hyvin ja lähes kaikki tuotteet myytiin, mitä tilattiin. Yhteistyö tukkutoimittajan, Kimmon Vihannes Oy, toimi erittäin hyvin. Toimittajan kanssa sovittiin, että avaamattomat tuotteet voitiin palauttaa, mikä pienensi riskiä huomattavasti. Näin voitiin varautua hieman reilummalla määrällä tiettyjä tuotteita. Lisäksi toimitukset saatiin tarvittaessa heti seuraavana päivänä. Toimittajan kautta saatiin myös tukena kylmäkontti (täysperävaunu), kylmäkaapit sekä jäätelöaltaat. Kimmon Vihannes Oy myös tuki leiriä 3 % jälkimarkkinointihyvityksellä, mikä oli lopulta yli 2000 €. Kanttiinin kannalta toimitukset onnistuivat hyvin, kun toimitukset tulivat suoraan toimipisteille. Leirillä valmistettiin perinteisiä leirimunkkeja kaikkiaan 10 121 kpl. Haasteeksi koettiin, että valmistuspiste koululla oli liian kaukana myyntipisteestä mutta munkit olivat erittäin suosittuja.

Henkilökuntaa koettiin olleen liian vähän ja se kuormitti vapaaehtoisia. Pääkanttiinin aukioloajat olivat 6.30–22.00. Jäätelö- ja konttikioskit olivat auki päivittäin 7.00–21.00. Henkilökunta oli iloista, palveluvalmista, joustavaa ja luotettavaa, vaikka välillä kanttiinin kapasiteetti oli äärimmillään ja jonoa muodostui.

Myyntiä kanttiinilla oli yhteensä 92 428 €. Kulujen ollessa -76 927 €, tuotti kanttiini lopulta 15 501 €. Kanttiinin myynti piti sisällään myös asuntovaunupaikat sekä tuunaushuutokaupan tuotot.

Leirimaksut

Leirimaksun suuruudeksi päätettiin 170 €. Näin jälkikäteen voidaan todeta, että se oli todellisuudessa liian pieni ja optimistinen. Leirin todelliset kulut per leiriläinen nousi lopulta noin 340 €, joten leirimaksun osuus todellisista kuluista oli noin 50 %. Tulevaisuudessa leirimaksun suuruus tulisi olla lähempänä todellista kuluja, jotta leirin talous olisi kestävämpi.

Leiritoimikunta päätti kesällä 2021, että leirillä on vain yksi ilmoittautumisaika, jonka jälkeen ei tule jälki-ilmoittautumista. Tätä tukemaan muodostettiin ilmoittautumis-, osallistumis- ja peruutusehdot, joilla pyrittiin kannustamaan ilmoittautua ajoissa ja tarvittaessa peruuttamaan osallistumisen, mikäli ei saisi lomaa tai saisi kesätyöpaikan.

Ilmoittautumistilannetta seurattiin tarkasti ja lopulta päätettiin avata jälki-ilmoittautuminen, jotta leiriläisten määrä olisi riittävän suuri ja leiri olisi kannattavaa järjestää. Jälki-ilmoittautumisen ongelmana oli, että tiesimme tiettyjen hintoja, kuten ruokatarvikkeiden, nousevan jopa 30 % heti ilmoittautumisen jälkeen. Jälki-ilmoittautuneiden leirimaksuksi päätettiin 220 €. Jälki-ilmoittautuneita tuli lopulta 35 henkeä.

Leirimaksujen laskutus tehtiin Uudenmaan Pelastusliiton käytössä olevalla Netvisorilla-taloushallintajärjestelmällä. Laskutuksen toteutti yksi vapaaehtoinen, mikä oli erittäin suuri apu koko leiriprojektissa. Laskutukseen ja palautuksiin meni työaikaa lähes kaksi viikkoa. Laskutuksessa pyrittiin hyödyntämään mahdollisimman paljon sähköisiä laskutusosoitteita, mutta oman haasteensa toi se,

ettei monien osallistujien sähköisiä laskutustietoja ollut saatavilla. Ilmoittautujilta ei saatu niitä toivotulla tavalla, vaikka esim. Lyytin kautta ilmoittautuessa niiden ilmoittamiselle oli oma kohtansa.

Leirimaksu- ja ateriasuorituksia kertyi lopulta 418 860 €. Leirinmaksun jätti suorittamatta vain yksi suomalainen palokunta, mikä peruutti koko osaston osallistumisen ilman hyväksytyä peruutusehtojen mukaista syytä. Lisäksi kolme muuta henkilöä jätti osallistumismaksun maksamatta. Leirimaksuja ja ylimääräisten aterioiden maksuja jäi lopulta maksamatta 3430 €. Leirimaksuja palautettiin n. 23 000 € peruutusehtojen mukaisesti.

Leirillä oli mahdollista yöpyä lisämaksusta asuntovaunussa tai -autossa. Tarjolla oli paikkoja ilman sähköä (30 €) ja ylläpitosähköllä (50 €). Sähköttömiä paikkoja maksoi 2 ja sähköllisiä 44. Vaunupaikkoja oli varattu yhteensä 76 vaunulle, joten kaikki eivät suorittaneet vaadittua maksua. Yhteensä vainupaikoista tuloja muodostui 2260 €.

Ulkomaalaisilla ja pitkänmatkalaisilla oli mahdollisuus tilata ylimääräisiä aterioita hintaan 5 €/ateria. Yhteensä aterioita tilattiin 519 kpl, joista kertyi yhteensä 2595 € tuloja.

Vakuutukset ja rikkoutumiset

Leirin aikana rikkoutuneita artikkeleita korvattiin erikseen lainaajien kanssa sovitut hinnat. Suurin yksittäinen rikkoutuminen oli paineilmakontti, mikä rikkoutui virheellisen asennuksen vuoksi ja sen takia vakuutus ei myöskään korvannut vahinkoa. Muiden korvattavien vahinkojen osalta omavastuuosuus ei ylittynyt, joten vakuutuskorvauksia ei voitu hakea. Kaikkiaan leirille otettiin talkoo-, kasko-, tapaturma-, vastuu- ja omaisuusvakuutuksia.

Maksutavat leirillä

Leirikirjeissä painotettiin, että suositellaan kortilla tai leirirannekkeella maksamista. Käteisellä oli kuitenkin mahdollista ostaa tuotteita. Kassajärjestelmä oli yksinkertainen mutta ongelmia aiheutti laitteisiin kiinnitetyt rannekeiden lukulaitteet, mitkä söivät akkua, eikä samaan aikaan voinut laitteita ladata. Tulevaisuudessa on hyvä olla erikseen kassat kortti- ja rannekemaksuille. Käteisen vastaanottamista leireillä kannattaa harkita. Maksutapahtumia oli leirin aikana yli 23 000 kpl. Ostoksia maksettiin yleisimmin maksukortilla (44 %). Käteisellä maksettiin 38 % ja leirirannekkeella 18 % maksutapahtumista.

Rahahuoltosopimus tehtiin Danske Bankin kanssa. Käteistä varten olisi tullut olla oma kassakaappi, mitä ei pystytty järjestämään. Käteinen tilitettiin päivittäin ja rahakuljetuksesta vastasi 9RTurva. Rahakuljetuksia tehtiin kaksi kertaa leirin aikana.

Varainhankinta

Leiriprojektissa käytiin läpi myös erilaisia varainhankintakeinoja. Tukea suunnitteluun saatiin Helsinki Mission asiantuntijalta Robert Nilssonilta. Lämmin kiitos Robertille pyyteettömästä tuesta. Leirin varainhankinnan osalta todettiin lopulta, että se vaatisi reilusti resursseja mutta olisi tulevaisuudessa yksi mahdollisuus leirin taloudellisen pohjan laajentamiseksi.

Palokunnille kerättiin vinkkejä varainhankintaan ja lopulta yhteistyötä tehtiin Helsingin Villasukkatehtaan ja Turvatalkoot yritysten kanssa. Helsingin Villasukkatehdas tuotti oman vyötteen myytäviin tuotteisiin, millä palokunnat olisi voineet hankkia varoja leirikuluihin. Palokunnille tarjottiin mahdollisuus ostaa leirin yhteistyökumppaneiden tuotteita ja kerätä varoja leirin osallistumismaksujen ja muiden kulujen kattamiseen myymällä tuotteita.

Yhteistyökumppanuudet ja leirin suojelija

Ison leirin järjestämisessä tarvitaan rahoittajien lisäksi erilaisia tukijoita. Oli ilo huomata, että palokuntanuorisotoiminta kiinnostaa monia tahoja. Huomattavaa on, että yhteistyökumppaneiden haaliminen ja hallinta vaatii huomattavaa resurssia. Eldis leirin yhteistyökumppanuuksien keräämisen ja hallinnoinnin tueksi laadittiin yhteistyökumppanuustasot ja mediakortti. Kumppanuustasoissa määriteltiin muun muassa näkyvyys ja vastineet, mitä tarjotaan tiettyä taloudellista tukea vastaan. Mediakorttiin oli tiivistetty kuvaus leiristä ja esitely kumppanuustasot eli pääyhteistyökumppanit sekä kulta-, hopea- ja pronssitasot. Yhteistyökumppaneiden kanssa laadittiin sopimukset, missä määriteltiin muun muassa velvollisuudet, yhteistyön sisältö ja sitoumukset. Yhteensä erilaisia yhteistyökumppaneita leirillä oli 28 kappaletta. Osa ei halunnut yhteistyötä mainittavan.

Suunnitelmana oli ajatus myydä erilaisia yhteistyöpaketteja yrityksille. Vastineeksi oli tarjolla näkyvyyttä ja mahdollisuus olla osa leirin viestintää. Alkuperäisessä suunnitelmassa leirialueelle oli tarkoitus myydä muun muassa katuja ja visualisoida ne eri yritysten mukaan. Toteutukseen ei valitettavasti löytynyt resursseja ja yhteistyökumppanuuksista huolehti projektipäällikkö apunaan eri toimintojen vastaavat.

Yhteistyökumppanuudet muodostuivat sponsoreista ja strategisista kumppaneista. Sponsoreilta saatiin suoraa rahallista tukea ja strategisilta kumppaneilta vähintään huomattavaa etua hankinnoissa. Leiripaitaan saatiin kolme sponsoria, joista Milwaukee oli pääsponsori ja kaksi muuta sponsoria olivat Turvata Oy ja Bronto Skylift Oy.

Merkittävimmät taloudelliset strategiset kumppanit olivat pääyhteistyökumppani Helsingin kaupunki, Helsingin seudun liikenne ja Secapp Oy. Muita strategisia kumppaneita leirillä olivat visuaalisuuden ja alueäänentoiston osalta olivat Brändäämö Oy, Blackout Oy ja Spiderproduct Oy. Muonitushuollon ja kanttiinin keskeinen kumppani oli Kimmon Vihannes Oy. Lääkinnällä strategisia kumppaneita olivat Waloplast Oy, HUS Lohjan sairaala, SPR Uudenmaan ja Helsingin piiri, SPR Lohjan piiri ja Orion Pharma.

Huollon yhteistyökumppaneina toimivat Hurrikaanit OY, Hinausautokeskus Oy, Novakari OY ja Vihdin LVI Oy. Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund, Hämeen Pelastusliitto, Kaakkois-Suomen Pelastusalan liitto, Uudenmaan Pelastusliitto ja Helsingin Pelastusliitto lainasivat leirille kymmeniä koulutuskatoksia ja erilaisia telttoja.

HIKLU-alueen pelastuslaitokset: Helsingin pelastuslaitos, Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Itä-Uudenmaan-Pelastuslaitos olivat merkittävässä roolissa leirin toteutuksessa. Lisäksi Varsinais-Suomen ja Satakunnan pelastuslaitokset tukivat leiriä merkittävästi. Pelastuslaitokset antoivat laajasti koulutus- ja kalustotukea sekä viestintä- että asiantuntijatukea. Leiriä esiteltiin pelastusjohtajien verkostolle, mikä antoi valtakunnallisesti pyyteettömän tuen kaikilta pelastustoimenalueilta.

Verkko- ja uutissivustot tuottivat leirille Sitely Oy ja tietoliikenneyhteyksien rakentamisessa merkittävänä tukijana toimi Frendy Oy. Elisa Oyj tarjosi leirin aikaiseen käyttöön älypuhelimet ja Voicelink Oy tarjosi lainaan tietokoneita.

Koulutuksen tueksi Laerdal Oy lainasi useita elvytys- ja harjoitusnukkeja. Lisäksi Uudenmaan ja Helsingin pelastusliitot sekä Länsi-Suomen Pelastusalanliitto tarjosivat omat elvytysnuket ja ensiapuvälineistöä leirille käyttöön.

Leirisuojelijaksi kutsuttiin tasavallan presidentti Sauli Niinistö. Hän suostui kutsuun ja toimitti tervehdyksen leirille ennen leiriä ja leirin avajaisiin. Suojelija julkaistiin yhdessä Helsingin kaupungin kanssa laaditussa mediatiedotteessa muun viestinnän yhteydessä. Valitettavasti tällä kertaa suojelija ei päässyt osallistumaan leirille. Leirille kutsuttiin myös sisäministeri mutta valitettavasti aikataulu ei antanut periksi tutustua leirille.

Leirillä yhteistyökumppaneille järjestettiin mahdollisuus tutustua leiriarkeen kutsuvierastilaisuuden avulla. Osallistujia oli lopulta reilu 30 henkeä. Leirin jälkeen yhteistyökumppaneille toimitettiin kunniakirjat leiritoiminnan tukemisesta.

Leiripalaute

Ensiksi täytyy todeta, että onneksi leiri järjestettiin. Noin kahden vuoden projekti on ollut vaativa tehtävä kaikille, erityisesti vapaaehtoisille, eikä vähiten johtuen koronan tuomista rajoitteista ja vaikutuksista. Vasta ilmoittautumisen jälkeen voitiin tehdä päätös, onko tapahtuma mahdollista järjestää, joten kaiken suunnittelun ja hankintojen ajoittamisen osalta aika oli erittäin haasteellista.

Leirin palautekyselyyn saatiin 431 vastausta, joista 204 tuli nuorilta, 223 toimihenkilöiltä ja neljä vanhemmilta. Vastausprosentti oli siis n. 19 % leiriläisistä. Leiripalautteen perusteella nuoret olivat kauttaaltaan tyytyväisempiä leiriin kuin aikuiset. Nuoret (n=204) antoivat leirille kokonaisarvosanaksi 8,2, kun taas toimihenkilöt (n=223) 7,1. Nuorilta tullessa avoimessa palautteessa tuotiin esille, että leiri voisi olla positiivisempi ilman aikuisia. Nuorisotoiminnassa aikuisten tehtävä on olla esimerkkejä ja toimia mallina nuorille. Onkin tärkeää, että me aikuiset pysähdymme miettimään, miten reagoimme tai toimimme erilaisissa tilanteissa nuorten kanssa.

Yleisilmapiiri oli leirillä onnistunut

Kaikista vastaajista (n=431) yli 85 % oli sitä mieltä, että yleisilmapiiri leirillä oli erittäin tai melko hyvä. Sekä nuoret että aikuiset suosittelisivat leiriä muille. Palautteessa kysyttiin, että suosittelisitko leiriä muille ja nuoret vastasivat 8,8 keskiarvolla, kun 10 on erittäin todennäköisesti. Vastaavasti toimihenkilöt suosittelisivat 8,5 keskiarvolla.

Palautteen perusteella suurin osa leiriläisistä osallistuisi Eldis 22 leirille uudelleen. Kun kysyttiin, kuinka todennäköisesti leiriläiset osallistuisivat leirille uudelleen, vastasivat nuoret keskiarvolla 8,8, kun 10 oli erittäin todennäköisesti. Aikuiset kokivat kriittisemmin osallistumien uudelleen Eldis 22 leirille vastaten keskiarvolla 7,4. Lähes 85 % nuorista koki, että leiri motivoi jatkamaan palokuntatoiminnassa erittäin tai melko paljon, kun taas toimihenkilöiden kohdalla reilu 72 % koki leirin motivoivan erittäin tai melko paljon jatkaa palokuntatoiminnassa.

Lähes puolet nuorista koki leirin ylittäneen odotukset

44 % nuorista vastasi, että tapahtuma ylitti odotukset ja 41 % totesi leirin vastanneen odotuksia. Toimihenkilöistä 13 % totesi tapahtuman ylittäneen odotukset mutta 60 % koki leirin vastanneen odotuksia. Nuorista 15 % ja toimihenkilöistä 27 % oli sitä mieltä, että tapahtuma ei täyttänyt odotuksia.

Kun leiriläisiltä kysyttiin leirin toimintaperiaatteista, vastaajat (n=420) olivat sitä mieltä, että digitaalisuus epäonnistui eniten. 26 % ilmoitti, että digitaalisuus onnistui erittäin tai melko huonosti. Vastaavasti 48 % koki digitaalisuuden onnistuneen erittäin tai melko hyvin. Lähes 75 % kaikista vastaajista (n=416) koki yhdenvertaisuusasioiden onnistuneen erittäin tai melko hyvin. Kestävän leirin järjestämisen osalta 69 % vastaajista (n=420) arvioi, että leiri onnistui erittäin tai melko hyvin.

Leiriläiset saivat uusia ystäviä

Uusia ystäviä eri palokuntien nuorista tai aikuisista sai 66 % vastanneista. Eri pelastusliiton alueelta uusia ystäviä löysi 63 % ja kansainvälisistä leiriläisistä 15 % vastanneista. Yli 90 % koki leirillä olonsa turvallisiksi.

Kun palautteessa kysyttiin, että kokiko leirin aikana häirintää tai syrjintää tai epäasiallista käytöstä, niin 10 % kaikista vastaajista oli kokenut jonkinlaista syrjintää. Avoimissa palautteissa kävi ilmi, että kokemukset olivat kiusaamista, huonoa käytöstä (sekä nuorten että aikuisten) ja seksuaalista häirintää. Epäasiallista käytöstä kohtasivat lähes yhtä paljon sekä nuoret että aikuiset.

Turva-aikuiset koettiin leirillä tärkeänä apuna selvittämässä erilaisia tilanteita niin leiriläisten kuin leirin ensiapupisteen tukena. Turva-aikuisten tehtävän käyttöä suositellaan otetavan käyttöön kaikilla alueilla.

Yleisjärjestelyistä eniten kritiikkiä

Yleisjärjestelyistä eniten palautetta tuli suihkujen riittämättömyydestä, vessojen siisteydestä, ruoan jakelusta ja tiskilinjojen sujuvuudesta. 80 % vastaajista koki leiriruoan olleen erittäin tai melko hyvää. Leirillä liikkui huhua, että ruoka olisi loppunut ja se näkyi myös leiripalautteessa. Ruoka ei kuitenkaan loppunut leirillä vaan muutamina päivinä ruoan jakelussa oli katkoksia, mitkä aiheuttivat pysähdyksiä jakelussa. Lisäksi osa edellisen päivän ruoista jaettiin pois seuraavana päivänä, mikä saattoi aiheuttaa mielikuvan, että ruoka loppui leirillä.

Koulutuksen teemauidistus sai perusidealtaan oikein hyvää palautetta. Toteutusta on kuitenkin hyvä jatkokehittää. Ohjaaja-kouluttaja jako sai palautetta, että se olisi eriarvoistava. 88 % nuorista koki, että heille jäi hyvä tai erittäin hyvä tunne leirin koulutuksesta.

Leirinviestinnässä onnistuttiin erityisesti sosiaalisen median sisällöissä ja kanavissa. Secapp-sovellus sai eniten kriittistä palautetta. 74 % vastaajista koki, että leirin verkkosivut onnistuivat melko tai erittäin hyvin. Yleisarvosana leirin viestinnästä oli nuorten mielestä keskiarvoltaan 7 ja aikuisten 6. Viestintään tuleekin kiinnittää jatkossa erityistä huomiota ja ratkaista digitaalisuuden ja perinteisen ilmoitustaulujen sopiva suhde.

Leiripalautteeseen vastattiin eniten Uudenmaan alueelta (25 % vastauksista) ja toiseksi eniten Länsi-Suomen alueelta (24 % vastauksista). Englanninkielisiä vastauksia tuli 31 kpl ja ruotsinkielisiä 17 kpl. Avoimia vastauksia saatiin yhteensä 1021 kpl. Ikäjakama vastaajissa oli 7–14-vuotiaat 23 %, 15–17-vuotiaat 24 %, 18–29-vuotiaat 17 %, 30–49-vuotiaat 26 % ja 50–69-vuotiaat 9 %.

Huomioina leiripalautteen keräämiseen tulee todeta, että kyselyn ohjeissa ei ollut riittävän selkeästi esitetty, että jos ei halua tai ei ole kokemusta tietystä asiasta, olisi kysymykseen voinut jättää vastaamatta. Koko kyselyyn osallistui 431 vastaajaa mutta eri kysymyksiin ja väittämiin vastattiin vaihtelevasti. Tulokset ovat keskiarvoja ja desimaalit on pyöristetty ylöspäin. Palautekysely oli auki 25.8.-15.9.2022.

Kokemusasiantuntijanuorten puheenvuoro

Työskentely kokemusasiantuntijana oli upea ja mielenkiintoinen kokemus. Pääsy ja osallistuminen kaikkiin leiritoimikunnan tapaamisiin oli mahtavaa ja meidät nuoret otettiin avoimesti vastaan. Kaikki aikuiset olivat mukavia ja kaikkiin vastuuhenkilöihin uskalsi ottaa yhteyttä matalalla kynnyksellä. Leiritoimikunnassa syntyi kokemus, että meidän mielipiteitämme kuunneltiin hyvin ja uudet ideat otettiin avoimena vastaan. Oli kiva nähdä ideoiden konkretisoituminen projektin edetessä.

Leiriprojekti opetti erittäin paljon erilaisia taitoja. Erityisesti opittiin paljon tapahtumasuunnittelusta, järjestelmällisyydestä ja palokuntatyöstä. Projekti sai myös kiinnostumaan vaikuttamisesta ja yleensä nuorten vaikuttamismahdollisuuksista sekä paransi esiintymis- ja vuorovaikutustaitoja. Projekti toi myös roppakaupalla rohkeutta osallistua erilaisiin uusiin projekteihin.

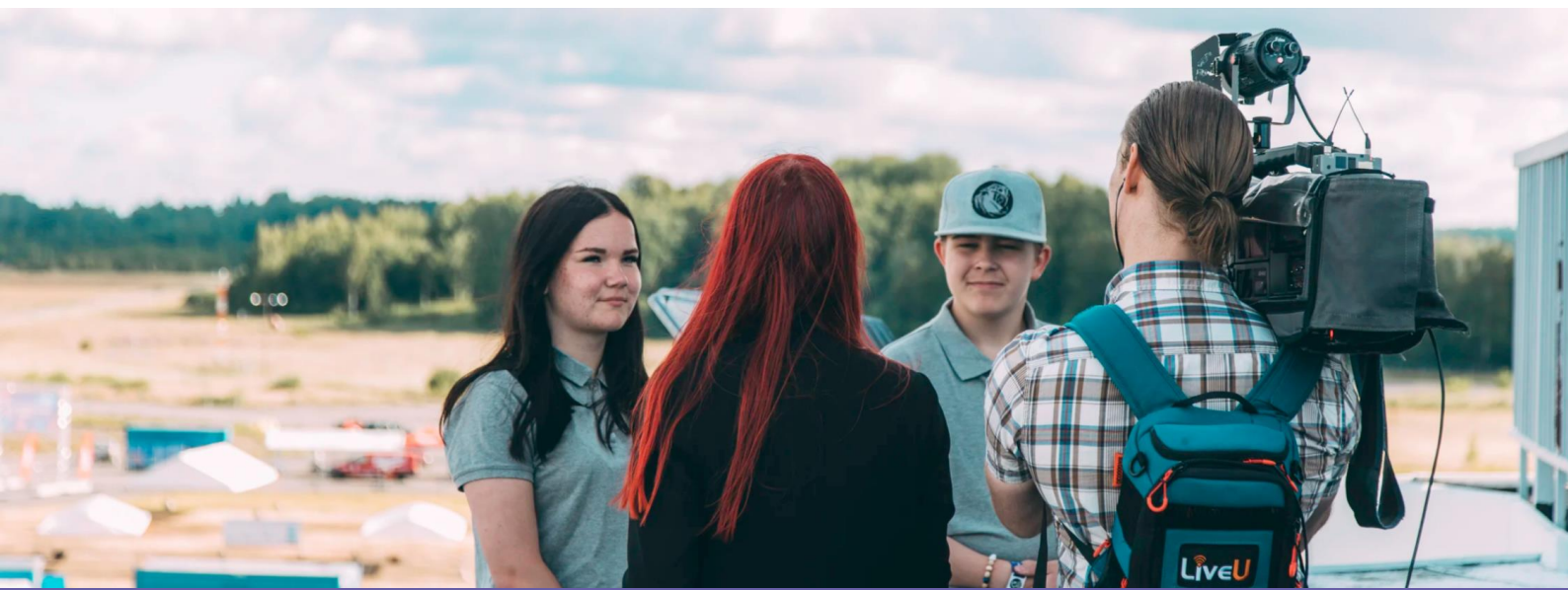
Kokemusasiantuntijatehtävä oli ensimmäistä kertaa mukana leireillä. Sen vuoksi oli alussa hieman vaikeaa ymmärtää, mitä kokemusasiantuntijanuorilta odotetaan, ja mitä heidän tulisi tehdä. Projektin edetessä annettiin erilaisia tehtäviä, joista osa, esimerkiksi leirillä annetuista tehtävistä, koettiin oudoilta kokemusasiantuntijanuorille. Välillä toiminta tuntui toimialojen kanssa haastavalta, kun yhteydenpitoon ei vastattu. Osalle tuntui myös olevan vaikeaa kutsua nuoria suunnittelemaan yhdessä tai antamaan joitakin lyhyitä tehtäviä. Joissakin tilanteissa koettiin, että nuoriin ei luoteta.

Toisaalta välillä tehtäviä kasaantui ja arjessa koulunkäynnin ohella tehtävät kuormittivat ajoittain. Leirillä osalle kasaantui liikaa tekemistä, kun piti edustaa ja samalla monet nuoret löysivät kokemusasiantuntijanuoret, joilta kyseltiin paljon erilaisia kysymyksiä leiristä. Lisäksi samalla suoritettiin jokainen omia leirikursseja.

Vaikka kokemusasiantuntijanuoret olivat mukana suunnittelemassa leiriä, kohdeltiin meitä samalla tavalla kuin muita leirillä olevia nuoria, mikä oli tärkeää. Leiriprojektin aikana saatiin monia uusia ystäviä ympäri Suomea ja hyvää palautetta välillä täysin tuntemattomiltakin leiriläisiltä.

Tulevaisuudessa tulisi miettiä tarkemmin tehtävänkuvaa ja nuorten määrää voisi myös arvioida. Neljäkin nuorta voisi riittää. Leiriprojektin aikana olisi ollut kiva, jos olisi ollut yhteyshenkilö, joka seuraisi paremmin koko projektin. Toki projektin aikana saatiin aina tukea pyydetessä.

Vaikka korona haastoi projektissa ja osalla välimatkat tapaamisiin oli pitkiä, tuli olo, että on osa porukkaa. Kokonaisuutena leiri oli onnistunut ja viikko tuotti paljon hymyä. Leirillä oli hauskaa, tutustui uusiin ihmisiin, oppi uutta ja leirin jälkeen jäi paljon keskusteluja mieleen ja hyviä muistoja. Muun muassa leirin avajaisissa esiintyminen jäi mieleen upeana kokemuksena. Arvostus leirijärjestäjiä kohtaan nousi kovasti. Olemme kaikki tyytyväisiä koko projektiin ja lopputulokseen ja erittäin kiitollisia projektiin osallistumisesta.

Leirijohdon kokemuksia

Leiriprojektin onnistumiseen liittyy olennaisesti tekijöiden sitoutuminen. Projektissa on hyvä huomioida, että miten saadaan jokainen leirin vastuuhenkilö mukaan sitoutumaan yhteisiin tavoitteisiin ja toimintaperiaatteisiin. Työ vaatii erityisesti johtamista, osallistamista, ohjaamista ja yhteistyötä.

Projektin aikana ilmeni, kuinka haastavaa on sitouttaa vapaaehtoisia projektityöskentelyyn, erityisesti etänä, ja kehittämisen näkökulmasta. Vapaaehtoisten johtamisessa työkaluina on käytössä ennen kaikkea pyytäminen, kiittäminen ja kannustaminen. Johdon tulee luottaa ja toivoa, että jokainen on sitoutunut projektiin ja suorittaa oman osuuden. Leiriprojektin kannalta vastuuhenkilöiden tulee sitoutua tärkeisiin tapaamisiin ja varata aikaa suunnittelutyöhön. Tämä on haastavaa, kun monet aktiiviset ovat usein mukana monessa muussakin.

Leiritoiminnan suunnittelua ja kehittämistä varten on olemassa suuri määrä erilaista taustamateriaalia, joiden avulla voi välttää suden kuopat ja tarttua kehitettäviin asioihin. Taustamateriaaleihin tutustuminen on kuitenkin jokaisen toimihenkilön omalla vastuulla. Lisäksi on haaste, että miten olemassa olevaa tietoa hyödynnetään, ymmärretään ja käytetään. Suositusten huomioiminen tarkoittaa valintoja, mitä pitää tehdä suunnitelmia laadittaessa.

Projektin ohjeistukseen on käytettävä aikaa. Eldiksellä luotiin erilaisia ohjeita ja tarjottiin perehdytystä, mutta vapaaehtoistoiminnassa vastuuhenkilöiden ja muiden vapaaehtoisten osaamistasojen vaihtelu muodostaa välillä haasteita. Erityisesti perehdytykseen ja koulutukseen on hyvä käyttää reilusti aikaa.

Projektissa oli haasteellista saada riittävää määrää vapaaehtoisia mukaan suunnitteluun ennen leiriä. Moniin avoimesti haettuihin tehtäviin ei saatu hakijoita ja usein kysyttäessä vastaus oli, että ei ehdi osallistua ennen leiriä suunnitteluun. Jatkossa tulee arvioida vastaavan kokoluokan tapahtumissa, että onko tehtäviä mahdollista suorittaa vastaavanselästi vapaaehtoisvoimin, etenkin vastuullisten johtotehtävien ja leiritoimikunnan toiminnan osalta. Haasteet ajankäytössä ja sitoutumisessa ilmenivät ennen ja jälkeen leirin. Jossain määrin havaittiin sitä, että leirin jälkeen koettiin leirin päättyneen, vaikka jälkitoimenpiteet kuuluvat projektiin.

Vapaaehtoisten johtamisessa haasteita aiheutti myös yhteistyö ja henkilökemiat sekä henkilövaihdokset. Projektin aikana viestintäpäällikkö vaihtui kaksi kertaa ja muonituspäällikkö

kerran. Myös monissa muissa vastuutehtävissä valitut henkilöt joutuivat luopumaan tehtävästä, mikä aiheutti projektin johtamisen kannalta haasteita.

Kaikissa tilanteissa henkilöt eivät edes ilmoittaneet jäävänsä pois. Välillä mielipiteet ja luonteet kohtasivat räväkästikin aiheuttaen tulehtuneita välejä vapaaehtoisten kesken. Huolestuttavana voidaan pitää, että jossain vaiheessa leiritoimikunnassa oli tunnelma, että ei uskallettu sanoa mielipiteitä, jotta ei aiheuttaisi ristiriitoja, tai että joutuisi itse huolehtimaan nostamiaan asioita.

Projektijohto ottaa vastuun koko projektin ohjaamisesta ja suunnittelusta. Johtamista haastoi osan kohdalla tekemättä jääneet pyydetyt kokonaisuudet, kuten esimerkiksi toteuttamissuunnitelmat. Aikataulussa pysyminen oli osalla hankalaa ja muistutusta jouduttiin tekemään jonkin verran. Osa suoritteista jäi myös tekemättä, vajaaksi tai tehtiin kiireessä kokoon.

Leirin erityisenä toimintaperiaatteena oli uudella tavalla tekeminen. Osalla vapaaehtoisista oli haasteellista arvioida kriittisesti vanhoja käytäntöjä ja sen myötä tyydyttiin vanhoihin käytäntöihin, mitä on tehty aina ennenkin. Kaikki vanha ei ole huonoa, mutta niitäkin on pystyttävä katsomaan uusin silmin ja kehittämään. Tietty muutosvastaisuus näkyi esimerkiksi tietotekniikan käytössä. Teams tuli erityisesti koronasta takia merkittäväksi työvälineeksi leiriä tehtäessä mutta sen käyttöä tuotiin usein esille negatiivisissa ilmaisuissa.

Vaikka koronaa ei missään nimessä voida syyttää kaikesta, niin on todettava, että se toi omat kiemuransa leirin tekemiseen. Kaikkiin vaikutuksiin ei osattu varautua sillä laajuudella kuin olisi ollut tarvetta suunnittelutyössä. Keväällä alkanut sota Ukrainassa aiheutti erilaisia kysymyksiä, joihin leirin johto ei ollut voinut etukäteen kuvitellakaan. Erityisesti pelko sodan leviämisestä Suomeen ja lentokentällä järjestetty leiri loi erilaisia uhkakuvia niin osallistujille kuin vanhemmille ulkomaita asti.

Uudella tavalla tekemisen takia tuntui, että fokus oli välillä kadoksissa. Välillä käytiin paljon dialogia laajasti enemmän maailmaa syleilevästi, minkä koettiin vieneen turhan paljon aikaa. Keskustelu ja dialogi on tärkeää mutta se ei saisi viedä koko fokusta. Johtamisessa ei onnistuttu viestimään riittävän tarkasti, milloin oli keskustelun ja milloin päätöksenteon aika.

Projekti opetti, että kokemus on valttia tämän kokoluokan projekteissa. Jos kokemusta leireistä ei ole, on tärkeää, että löytyy muuta tarvittavaa siviilioasaamista valittuun tehtävään. Kokemusasiantuntijanuoret olivat erittäin hieno juttu leiriprojektissa. Jatkossa on kuitenkin syytä miettiä muotoa, miten nuoret voivat parhaiten olla mukana. Nuoret toivoivat, että heitä olisi otettu enemmän mukaan erilaisiin toimialojen sisäisiin tilaisuuksiin.

Näkemyseroista yhteisymmärrykseen

Moni vapaaehtoinen lähtee mukaan halusta muuttaa toimintaa, kokea yhteisöllisyyttä ja tavata uusia ja vanhoja tuttuja. Leiritoimikunnan yhteisöllisyyden ja yhteenkuuluvuuden muodostamiseen meni Eldiksellä pitkään. Ihmiset pitää saada työskentelemään yhdessä ja samassa tilassa, jossa opitaan tuntemaan toisensa ja toimintatavat. Siinä johdon osalta on otettava vastuu. Kaikesta huolimatta leiritoimikunta oli vahva ja sitoutunut leirin tekemiseen. On tärkeää, että voidaan olla asioista eri mieltä mutta lopulta pitää päästä yhteisymmärrykseen. Kokonaisuudessaan projekti oli valtava ponnistus vapaaehtoisilta, joille tulee osoittaa valtavan suuri kiitos.

Järjestäjinä toimivat kolme pelastusliittoa, minkä lisäksi leiritoimikunnassa oli useammalta muulta pelastusliiton alueelta vastuuhenkilöitä. Alueiden välillä on selkeitä kulttuurisia eroja toimintatavoissa, jotka nousivat projektissa esille ja osaltaan hankaloittivat ja vaikeuttivat työskentelyä leiritoimikunnassa. Projektissa oli huomattavissa vaikeuksia päästä irti omasta tavasta tehdä leiriä ja nähdä asioita uudesta näkökulmasta sekä olla valmis kokeilemaan uutta tai kehittämään olemassa olevaa. Lisäksi saadun palautteen perusteella ”kenttä” ei välttämättä ole valmis muutoksiin. Jotain pitäisi kuitenkin tehdä koska leirien osallistujamäärät ovat laskemassa eikä nykyisellä tavalla voida jatkaa niin kuin ennen.

Pelastusliittojen tulisi yhdessä SPEK:n kanssa pohtia ”suurleirien” tulevaisuutta. Ei riitä, että keskustelua käydään vain valtakunnallisesti, vaan pelastusliittojen tulee yhdessä sitoutua toteuttamaan valtakunnallisia leirejä yhteistyössä palokuntien kanssa. SPEK:n rooli Eldis 22 leirillä oli melko pieni. Tulevaisuudessa olisi tärkeää, että jokainen pelastusalan järjestö olisi yhdessä mukana leiriprojekteissa yhteisesti sovituissa rooleissa. Tosiasia on, että yksin valtakunnallista leiriä järjestäviä pelastusliittoja on vain muutama, joten yhteistyössä järjestettyjä leiriä tarvitaan. Selkeät roolit jaot ja projektiosaamisesta tarvitaan pelastusliittoihin leirien toteuttamista varten. Ja muistutuksena, että valtakunnallinen leiri on pelastusalan suurimpia tapahtumia.

Yhtä tärkeää kuin järjestävien liittojen roolien määrittelemine on, että vapaaehtoisille on määritellyt roolit. Työntekijöiden kohdalla on hyvä miettiä vain yhdessä roolissa toimista. Ohjausryhmän nimeäminen on tärkeää erityisesti useamman pelastusliiton toimiessa järjestäjänä. Eldis 22 leirin ohjausryhmä antoi hyvin vapaat kädet projektin toteuttamiseen ja luotti vahvasti leirijohdon ja leiritoimikunnan työhön.

Yhteistyössä on voimaa. Näkemyseroista on keskusteltava ja haettava ratkaisuja leirin hyväksi. Oli hieno kokemus tehdä laaja-alaisesti leiriä. Se avasi monella tapaa silmiä siihen, mitä kaikkea leiritoiminnassa voitaisiin kehittää.

Leirin talouden määrittelemine yksi haasteellisimmista tehtävistä

Eldis 22 leirin talousarvion laatiminen oli haasteellista. Halusimme, että leirimaksu olisi mahdollisimman saavutettava, joten kulut oli määriteltävä ensin, jonka jälkeen määritellään leirimaksun suuruus. Lopulta on todettava, että leirimaksu oli liian alhainen. Leirimaksu on isoin osuus leirin tuloista. Muiden tulojen vaikutusta emme osanneet huomioida riittävän tarkasti. Ajatus leirimaksun suuruuden takana oli, että alhainen leirimaksu motivoisi nuoriso-osastoja osallistumaan leirille. Leirimaksun suuruudella ei kuitenkaan näyttänyt oleva vaikutusta leiriläisten määrään. Järkevämpää on asettaa leirimaksu todellisten yksittäisen leiriläisen kulujen mukaan, jolloin jää myös pelivaraa leirin talousarvioon. Pohdimme myös, että olisiko mahdollista, että ohjaajien leirimaksun suuruus olisi eri tai, että saisiko osallistuessaan rakennus- ja purkuleireille alennusta leirimaksusta, kuten partioleireillä.

Palokuntanuorten leirien järjestämisessä on monia vanhoja mielikuvia. Yksi niistä on, että palvelut ovat kalliimpia kuin itse tehty. Tulevaisuudessa kannattaa pohtia, voiko palveluita ostaa enemmän eikä tehdä itse. Eldiksellä osa valituista palveluostoista olivat loppujen lopuksi edullisemmat kuin, että itse olisi tehty. Jatkossa esimerkiksi turvapalveluiden ulkoistaminen on hyvä selvittää. Muonituspalveluiden osalta ruoan tilaaminen catering palveluna on lähes yhtä edullista kuin itse tehty ruoka. Tai onko tulevaisuudessa kokonaisuudessa välttämätöntä, jos ei vapaaehtoisia riitä huolehtimaan muonitushuollosta.

Talousarvio muodostui toimialojen laatimista arvioista. Haasteena oli laatia suunnitelma, kun aikaisempia tietoja ei ollut tarjolla. Yhtä vaikeaa oli seurata, että mitä kuluja todellisuudessa tulee ja toteutuu. Lopulta suunnitelmasta kiinni pitäminen aiheutti vaikeuksia osin yllättävien kulujen osalta ja osittain toteutumattomien kulujen takia. Kokonaisuus oli siis haasteellista hallinnoida, kun eri osa-alueiden toteumia on vaikea ennakoita. Kukaan ei halua, että leiri tekee tappioita mutta alibudjetoinnissa ongelmana on, että monia asioita jää tekemättä tai laadusta joudutaan tinkimään, vaikka ei olisi tarvetta. Tällä kertaa avustuksia jäi lopulta käyttämättä.

Eldiksen osalta taloudellinen vastuu oli projektipäälliköllä. Tässä ei onnistuttu yhteistyössä luomaan riittävän tarkkaa prosessia, millä olisi voitu ennakoimaan tulevat kulut paremmin. Talouden kokonaisvaltaisen kuvan hallinta petti hieman. Osittain syy lienee liian alhaisen leirimaksun asettamisessa ja osittain paine negatiivisen tuloksen välttämiseksi.

Talous tulee valitettavasti olemaan leirejä ohjaava tekijä, ellei tähän keksitä jotain tukevaa pohjaa millä voi leirejä tehdä. Yksi selkeä ratkaisu olisi, että leirimaksun tulee kattaa kaikki kulut. Tällöin mahdollisilla avustuksilla voidaan tuottaa lisäarvoa ja palveluita leirin hyväksi.

Ison työn kuitenkin kaikki toimialapäälliköt tekivät erittäin haasteellisessa taloudellisessa tilanteessa. Jokainen mukautui projektin edetessä ja yhdessä tehtiin vaikeitakin leikkauksia vain kolme kuukautta ennen leiriä. Toivottavasti kukaan seuraava leirin järjestäjä ei joudu miettimään ilmoittautumisen jälkeen, että onko leiriä mahdollista järjestää taloudellisista syistä.

Palkatun henkilöstöresurssin tai resurssien tulee tukea leirin toteutusta

Projektivastaava on hyvä olla yksi ensimmäisistä henkilöistä, joka valitaan projektiin. Valitulla on tärkeää olla hallussa avustushakuprosessit, taloushallinta ja projektijohtaminen. Ensimmäisinä tehtävinä on projektiaikaisten avustusten hakeminen ja rahoituksen varmistaminen. Eldiksellä tehtävien määrä projektipäälliköllä aiheutti sen, että osa haasteista valui leiripäälliköille. Tehtäväkuvien tarkka määrittäminen on yksi hyvä keino arvioida työmääriä. Tehtäväkuvien laatiminen tulee koskea myös ylintä johtoa.

Yksi iso asia tulevaisuudessa on, että minkälaisilla palkatuilla resursseilla voidaan isoja leirejä järjestää. Yksi palkattu henkilö koettiin olleen hieman liian vähän Eldis 22 projektissa. Tulevaisuudessa voisi olla eri kestoisissa työsuhteissa projektihenkilöitä, kuten talous- ja hallintosihteeri. Eldiksellä leirimaksujen laskutukseen löytyi vapaaehtoinen mutta se on yksi erittäin suuri tehtävä, mikä työllistää ja vaatii osaamista. Lisäkäsia olisi hyvä miettiä, etenkin lähempänä leiriä noin 6 kk aikaisemmin, esimerkiksi pari palkallista mahdollisesti osa-aikaista lisää. Myös erilaisia harjoittelijoita ja opiskelijoita voisi harkita tiettyjen tehtävien tekemiseen.

Leirialue

Palokuntanuorten leiripaikkojen valinta on yksi prosessi. Eldiksellä leirialue vaati kaiken infran rakentamisen, mikä oli tietoinen valinta, mutta vei osaltaan ison osan budjetista. Leirit kannattaisi viedä alueelle, mistä löytyisi tietyn verran valmista infraa. Suurin tekijä on kuitenkin vapaaehtoisten vähyys rakentamisessa ja purkamisessa. Talkoolaisia löytyi Eldikselle erittäin vähän ja sen vuoksi rakentaminen kuormitti hyvin pientä jo muutenkin aktiivista vapaaehtoisjoukkoa. Erityisesti leirin jälkeiseen purkuun oli erittäin vaikeaa saada tekijöitä. Toki erilaisia tilatarpeita tulisi tarkastella kriittisemmin tulevaisuudessa.

Malmin entinen lentokenttä oli kaikesta alueen muutoksista, luontoselvityksistä ja kansalaisaktivismista huolimatta oikea ja uniikki paikka järjestää Eldis 22. Helsingin kaupungin koko ja palveluiden saatavuus toi talouden ja logistiikan näkökulmasta etuja. Ongelmatilanteista ratkaisut olivat lähellä ja kaupatkin olivat auki jopa 24 h. Leirialue palveli leiriä, kuten oli suunniteltu ja ajateltu toteutettavaksi tähän ympäristöön.

Yleisiä ajatuksia leiriprojektista

Helsingin kaupungin apu ja tuki järjestelyissä oli merkittävässä asemassa. Kaupungin kanssa oli helppo asioida, vaikka välillä käsiteltiin hankaliakin asioita ja tilanteet muuttuivat lyhyelläkin varoitusajalla. Pelastuslaitosten tuki oli hienoa ja leirin kannalta tarkoituksenmukaista erityisesti kaluston osalta. Lisäksi pelastuslaitosten tuki aina pelastusjohtajista lähtien antoi merkittävän hyväksynnän koko leiriorganisaatiolle. Eldis 22 leirin osalta merkittävin epäonnistuminen oli osan pelastuslaitosten ja sopimuspalokuntien kaluston palautus huonossa kunnossa. Prosessi on selvitetty ja kävi ilmi, että leiriorganisaation osalta on ollut väärinymmärryksiä siitä, kenen tulee huolehtia lainakaluston huolto ennen palautusta. On kuitenkin huomioitava, että oli tehtävä kenen tahansa, tulee se aina tehdä ja sen osalta leiriorganisaatio haluaa esittää mitä vilpittömimmän anteeksi pyynnön kaikille niille, joilla kaluston osalta on ollut ongelmia.

Leirin toimialojen henkilöresursointiin olisi tullut kiinnittää tarkempaa huomiota. Nyt toimihenkilöt jakautuivat epätasaisesti. Esimerkiksi leiripalokunnan koko oli suurempi, mitä oli alun perin ohjeistettu. Osalla toimialoista oli selkeä ylimitoitus henkilöissä ja osa toimi alimitoitettulla henkilöstöllä, mistä muodostui eripuraa leirin aikana. Jatkossa tulisi miettiä ratkaisu henkilöstöjohtamiseen ja resurssein jakamiseen leirillä tasaisemmin. Haasteena on, että ilmoittautumisen yhteydessä ilmoitaudutaan tiettyyn tehtävään, mikä osalle ratkaisee jopa sen, osallistutaanko leirille. On siis löydettävä tekijöitä, joilla houkutellessaan riittävästi vapaaehtoisia jokaiseen tehtävään.

On mahtavaa, että uusia ideoita ja käytäntöjä uskallettiin kokeilla rohkeasti. Kaikkia suunnitelmia ei valitettavasti voitu vielä hyödyntää. Toivottavasti moni uusi kokeilu herättää alueita kehittämään leiritoimintaa.

Kokovaisuudessaan leiriprojektista jäi todella hyvä mieli, vaikka haasteitakin oli. Leiriä oli tekemässä hyvä ja sitoutunut porukka, joita ilman ELDIS22 ei olisi ollut mahdollinen toteuttaa.

Projektipäällikön ajatukset

Eldis 22 leiri oli melkoinen yhteistyön ponnistus. Oli etuoikeus päästä kokemaan kansainvälinen leiri työntekijän näkökulmasta. Alussa oli mieli täynnä ideoita ja niiden määrä vain lisääntyi koko projektin ajan. On totta, että projektia vietiin eteenpäin hyvin laajalla näkökulmalla. Tavoitteena oli laaja toimintakulttuurin muutos, jota eri näkökulmien esittely ja avaaminen tuki. Jotta muutosta saadaan aikaiseksi, tulee uskaltaa kokeilla ja etsiä uusia ratkaisuja. Uskallus käydä keskustelua ja kuunnella on avainasemassa. Välillä laaja-alaisuus herätti liikaakin kysymyksiä, minkä vuoksi olisi pitänyt osata enemmän rajata teemoja.

Leirin suunnittelussa huolestuttavinta oli, että avointa keskustelua ei aika-ajoin uskallettu käydä tai sille ei yksinkertaisesti löytynyt aikaa. Osa koki, että he eivät uskalla tuoda esille näkemyksiään, koska ne lytätään. Lisäksi muodostui kokemus, että jos ehdottaa jotain, niin aina joutuisi itse suunnittelemaan ja toteuttamaan ideat. Projektin johtamisen kannalta on myönnettävä, että muutaman kerran valittiin väärä menetelmä tilanteisiin, joissa piti tehdä erilaisia päätöksiä. Näitä ennen olisi kuitenkin pitänyt pystyä avoimeen keskusteluun, jotta eri näkökulmia olisi ymmärretty paremmin. Tämän kaltaisessa projektissa on tärkeää, että voidaan avoimesti ehdottaa uusia ajatuksia projektin edetessäkin. Uusien asioiden vastuun kantamiseen tulee olla kaikilla valmius tai ainakin halu edistää yhteisiä tavoitteita.

Palokuntakentällä on aivan valtavan suuri joukko ihmisiä, jotka tekevät huimaa vapaaehtoistyötä. Olen häkeltynyt, kuinka suurella sydämellä ihmiset ovat mukana, ja kuinka he ovat valmiita jakamaan aikaansa, osaamistaan ja läsnäoloaan nuorille. Vapaaehtoisia toimihenkilöitä osallistuu edelleen leirille valtava määrä, mutta ihmiset haluavat yhä enemmän määritellä itse, mitä he haluavat leirillä tehdä. Talkootyöhön on vaikeampaa saada ihmisiä sitoutumaan, mikä aiheuttaa haasteita erityisesti tämän kokoluokan tapahtuman rakentamiselle ja purulle. Tulevaisuudessa pitää ratkaista suhde vapaaehtoistyön ja ostopalveluiden välillä. Samalla ratkaistaan se, että onko leirimaksun suuruus yhtä suuri kuin todelliset kulut per leiriläinen.

Suuren monivuotisen tapahtuman johtaminen oli opettavaa ja vaativaa. Palkatun ja vapaaehtoishenkilöstön välisten roolien ja tehtävien määrittäminen on avainasemassa. Myös ymmärrys siitä, miten eri roolissa toimivat työskentelevät, on hyvä käydä läpi. Leirillä on useita tehtäviä, mitkä vaativat johtamista ja erityisesti vapaaehtoisten johtamista. Johtamistaitoon ja -tehtäviin tulee kiinnittää enemmän huomioita. Leirin vapaaehtoistehtävien määrittelyyn tulisi käyttää yhdessä aikaa. Mallia voisi katsoa, vaikka partiolaisilta, joilla on määritelty leirille eri tehtäväluokat. Määrittelyssä otetaan huomiin muun muassa tehtävän kesto ja johdettavien lukumäärä.

Työskentelytavat muuttuvat ja yhä enemmän tulee osata erilaisia digitaitoja. Varsinkin suunnittelussa tarvitaan kykyä osallistua etänä ja työskentelemään erilaisissa digitaalisissa ympäristöissä. Digitaalisuus on vahvasti osa yhteiskuntaa, joten meidän tulee muuttua sen mukana. Tasapainoilua se vaatii mutta täysin ei voi silmiäkään ummistaa. Monet yhteiskunnan palvelut ja yritykset toimivat myös digitaalisesti, joten valmius ja kyky huolehtia tehtävien vaativia toimenpiteitä tulee olla vapaaehtoisillakin.

Yhteistyössä on voimaa mutta valtakunnallisen leirin toimintakulttuurin luominen tuntuu olevan haasteellista. Eri toiminta-alueilla on hyvin erilaisia tapoja rakentaa ja toteuttaa leiriä. Valtakunnallisilla, saatikka kansainvälisillä leireillä, tulisi pyrkiä hyväksymään toimintakulttuurien kohtaaminen ja löytämään yhteiset toimintatavat. Jos kansainvälisyys on mukana, tulisi kaikkien uskaltaa ottaa osaa sen toteutumiseen. Kieli nousi monessa tilanteessa esille Eldis leirillä niin englannin kuin ruotsin kielen osalta.

Eldis 22 leirillä käytiin paljon keskustelua siitä, että mitä toimintoja sijoitetaan millekin toimialalle. Toimialojen määrän kasvaessa kasvaa myös toimikunnan koko. Toisaalta toimialojen määrän kasvaessa suuriksi, vaatii se enemmän johtamiselta ja koordinaatiolta. Monella tavalla organisaatiokeskustelussa ongelmana on se, että sitä käydään vain olemassa olevista malleista. Koko leiritoiminnan määrittämisen myötä voisimme löytää täysin uusia malleja, joiden avulla voisimme mahdollisesti ratkaista myös vapaaehtoisresurssien sijoittamisen haasteita. Lisäksi tulisi keskustella erilaisiin tehtäviin osallistumisesta leireillä. Jokaisella voisi tulevaisuudessa olla yksi pitkäkestoinen tehtävä ja muutamia lyhytaikaisia tehtäviä, jotta resurssien siirtäminen tarpeen mukaan olisi helpompaa. Esimerkiksi jos jokainen toimihenkilö kävisi kerran jakamassa ruokaa leirillä, riittäisi se kattamaan kaikkien ruoanjakojen henkilöhaasteet.

Useita isoja harppauksia eteenpäin

Kun leiriprojektia ajattelee jälkikäteen, on otettu monta hienoa uutta askelta. Yhdenvertaisuusteema on näkyvin kokonaisuus, mikä piti sisällään useita eri ulottuvuuksia. Kiusaamisen ja seksuaalisen häirinnän ohjeet, turva-aikuiset, turvallisemman tilan periaatteet ja ylipäänsä saavutettavuuden ja esteettömyyden ajattelun omaksuminen olivat tärkeitä askeleita leiritoiminnan kehittämisessä. On kuitenkin muistettava, että ihmiset tekevät muutoksen.

Erityisen iloinen olen rohkeudesta kiinnittää huomioita erilaisiin oppijoihin ja siihen, miten koulutuksessa voitaisiin paremmin huomioida kaikki nuoret. Lisäksi hiljaisen ja aistivapaan tilan ottaminen osaksi leiriä olivat hienoja onnistumisia.

Osallisuus jakoi selkeästi mielipiteitä. Nuorten osallisuus on tärkeää jo pelkän jatkuvuuden mutta myös leirikokemuksen kannalta. Leiriprojektissa palokuntalaiset pystyivät osallistumaan monin eri tavoin, mikä tukee vahvasti yhdenvertaisuutta. On myös tärkeää, että aikuiset osallistuvat laajasti tapahtuman suunnitteluun, jotta voidaan luoda mahdollisimman hyvä ilmapiiri vapaaehtoisille. Kokemusasiantuntijanuorten ottaminen mukaan oli ehdottomasti avartava ja oikea päätös. Nuoret olivat aivan upeita ja osaavia. Mallia ei vielä osattu hyödyntää riittävästi ja nuorille olisi pitänyt olla parempi tuki. Yksi vaihtoehto olisi lisätä eri teemoista nuorille omia työpajoja, missä suunnitelmia voitaisiin parantaa. Toivottavasti nuorten monipuolinen osallistaminen jää pysyvästi leiritoimintaan.

Suunta koulutuksen muutokselle oli oikea. Perusajatus on erittäin hyvä ja kehittämällä suunnitteluprosessia siitä saataisiin varmasti erittäin toimiva ratkaisu. Vielä tulisi keskustella ja pohtia keinoja nuorten osaamisen kehittämiseen laajemmin. On selvää, että nuoret haluavat leireillä koulutusta mutta osaamista pitäisi pystyä osoittamaan leirin ulkopuolellakin. Tämä viekin ajatuksessa siihen, että mitä palokuntanuorten leirit tulevaisuudessa pitävät sisällään. Nuoret ainakin toivovat koulutusta leireiltä mutta on monia, jotka eivät vuoden aikaan juuri sille yhdelle viikolle pääse osallistumaan.

Lopuksi

Meidän aikuisten tulee olla esimerkkejä nuorille. Vaikka leireillä ei aina kaikki meni hyvin, tulisi silti pystyä toimimaan nuorten eduksi. Nuorten hyvinvoinnin lisäksi meidän tulee kiinnittää huomioita aikuisten hyvinvointiin ja käyttäytymiseen. Yksinkertaisesti se tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, miten puhumme toisillemme tai miten käytäydymme toistemme seurassa. Yksikin simputtaminen ja kiusaaminen on liikaa.

Palokuntanuorisotoiminta on yksi maailman parhaista harrastuksista. Pidetään yhdessä kiinni siitä, että se on sitä myös tulevaisuudessa.

Liitteet.

Liite 1 tilastoja

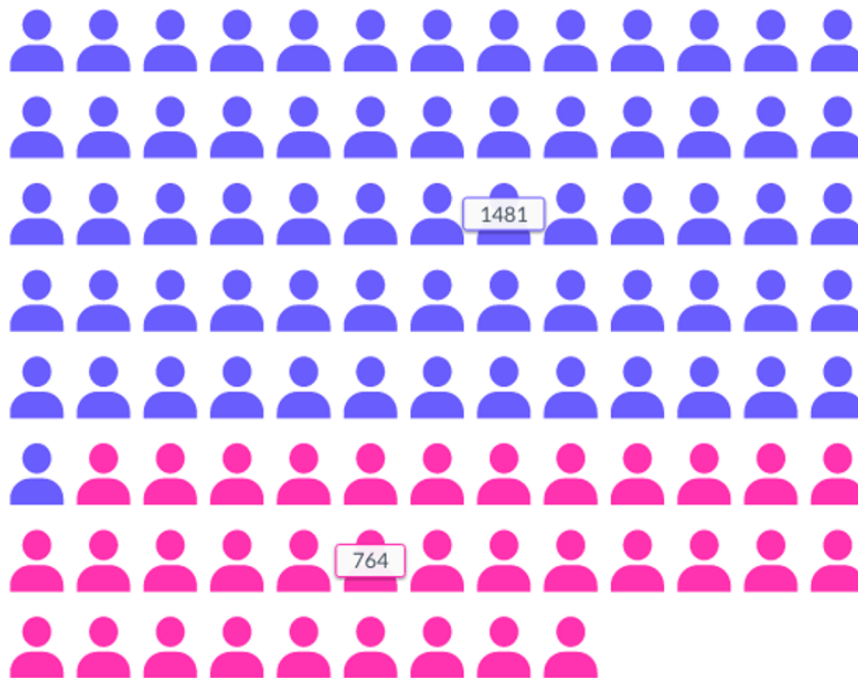
Liite 2 organisaatio ja vastuuhenkilöt

Liite 3 leirin talous

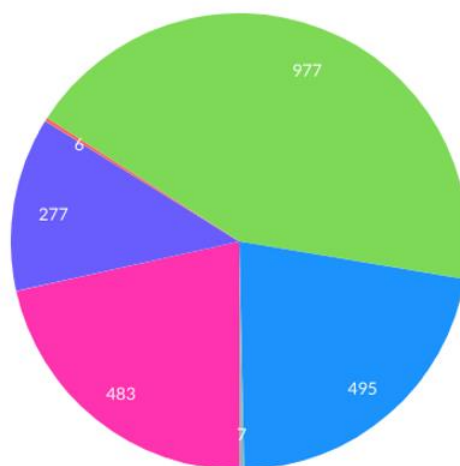

Eldis 22 leiriläisten määrä

■ Nuoret (65.97%) ■ Aikuiset (34.03%)

Leiriläisten sukupuolijakauma

■ Toimihenkilö miehet (21.51%) ■ Toimihenkilö naiset (12.34%)
■ Ei halua kertoa (0.27%) ■ Pojat (43.52%) ■ Tytöt (22.05%)
■ Muun sukupuolinen (0.31%)

Eldis 22 leiritilastoja

24 000

Yksilöityä verkkosivukävijää

2245

Leiriläistä

2 km

Vesiverkostoa ja kulutus 730 m³

510 000

Sosiaalisen median näyttökertaa

1413

Kurssin suorittanutta nuorta

2 km

Sähköverkkoa ja kulutus 4604 kwh

1 100

Lähetettyä leirin uutiskirjettä

382

Kansainvälistä leiriläistä 4 maasta

2 km

Aitaa

57 000

Valmistettua aterialla leirillä

21

järjestettyä kurssia nuorille

21,6 l

Per suihkukäynti

650 kg

Lahjoitettua ruokaa ruoka-apuun

Yli 3000

Vierailijaa

75

Tilapäisvessaa

~5000

m² rakennettua tilaa

2820 l

Polttoainetta

25

Pelastusyksikköä ja ambulanssia

10 121

paistettua leirimunkkia

382

Majoitus- ja varustelutaa

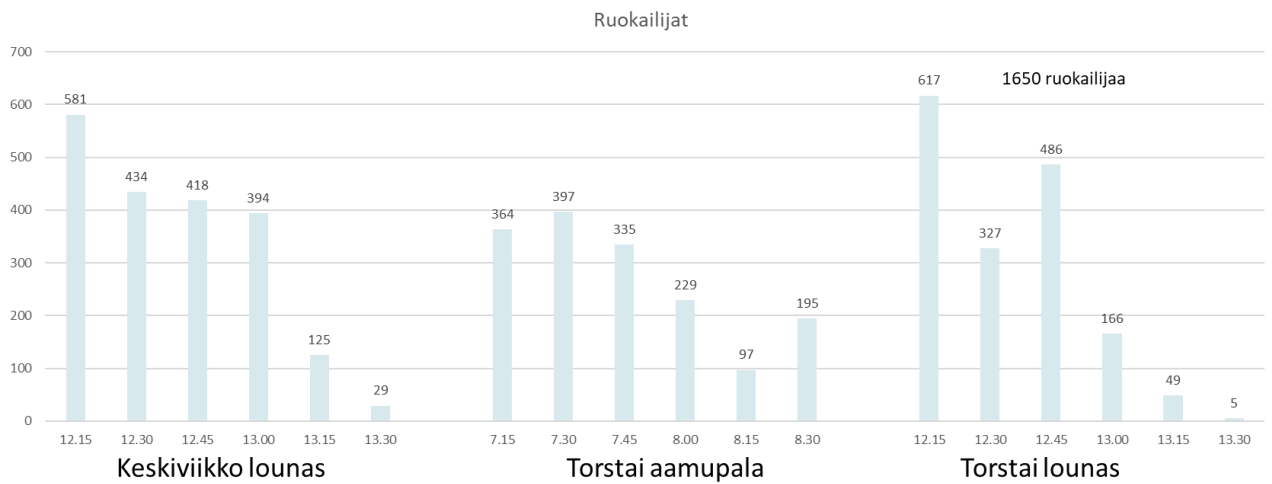

~6700

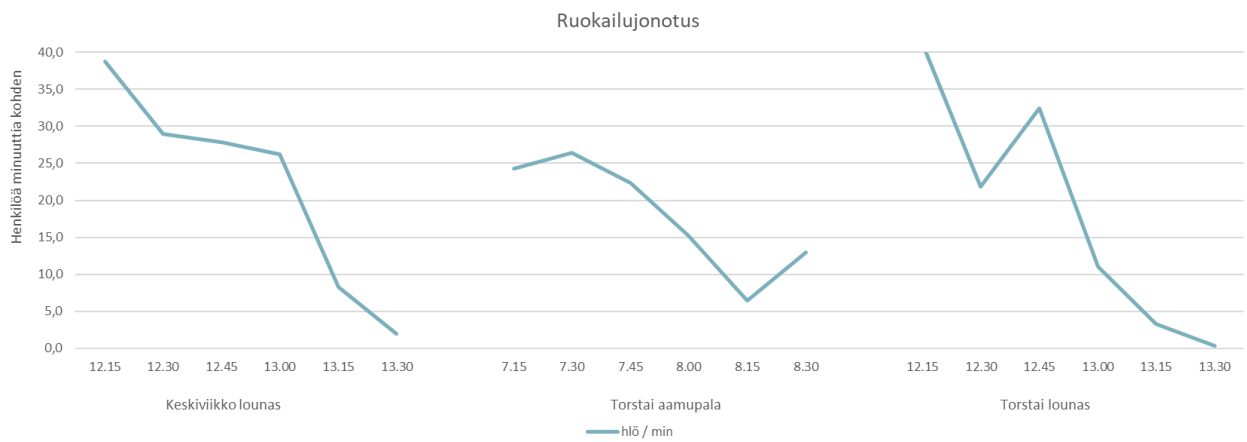
suihkukäyntiä 46 suihkussa

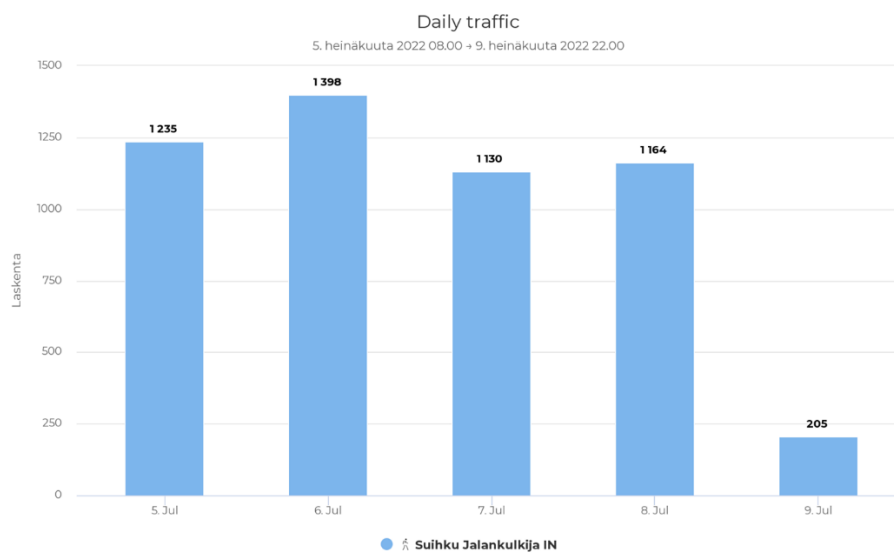
Ruokailujonotus (Pietari Muurinen, HAMK)

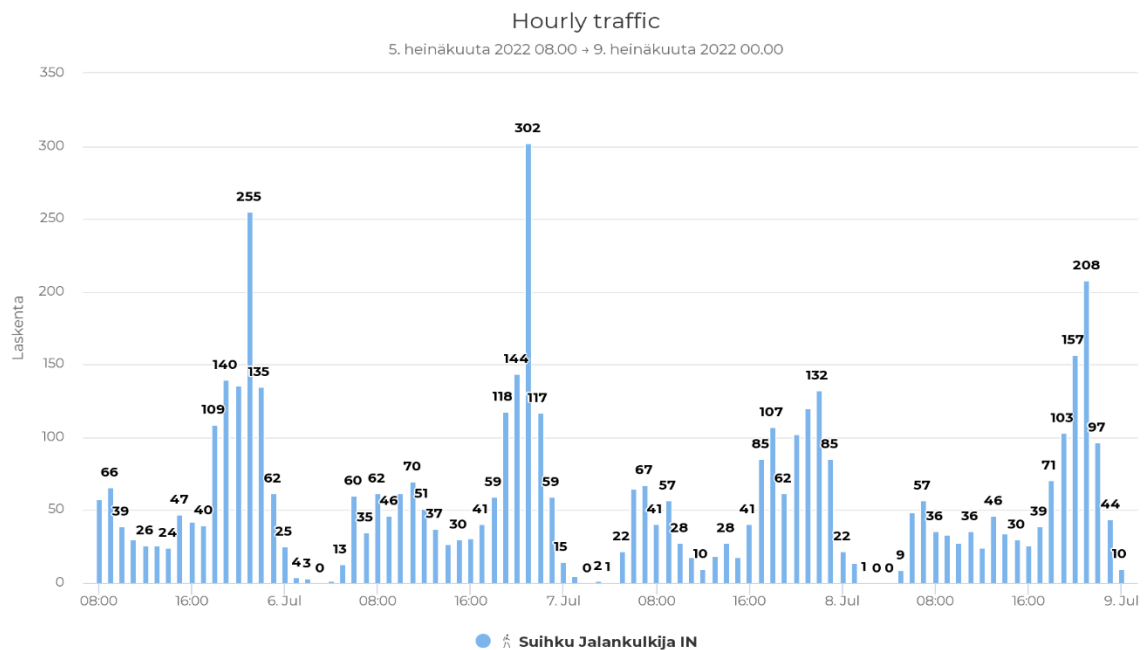
Ruokailuvirtaus (Pietari Muurinen, HAMK)

Peseytymistilojen käyttö (Pietari Muurinen, HAMK)

Peseytymistilojen käyttö (Pietari Muurinen, HAMK)

Virhelähteet

- Mittalaitteiden tuottamaan dataa ei suoraan voi luotettavasti uskoa. Jokaisessa kohteessa oli kohtalaisesti häiriöitä ja mahdollisuuksia mittausrvirheille
- Ruokailujonoja mittaavan pyroEVO-laitteen mittaustäisyys oli tässä kohteessa jopa liian suuri, jolloin se otti lukua luultavasti myös ruokailujonon ulkopuolelta, ainakin ruokailusta pois päin kulkevasta liikenteestä
- Peseytymistiloja mittaava mittalaite sai jonkin verran ylimääräisiä ohikulkuliikkeitä suihkuja hoitaneiden toimihenkilöiden edestakaisista liikkeistä sisäänkäynnin ohi kulkiessa
- Vierailupäivän sisääntuloporteilla oli leiriorganisaation puolelta toimihenkilöitä toivottamassa vieraita tervetulleiksi alueelle, ja tarkastelun yhteydessä huomasin heidän ajoittain seisseen mittalaitteiden sensoreiden edessä
 - Vaikka leirillä vierailijat mitattiin myös manuaalilaskentaa hyödyntäen, laskijoille leiriympäristö oli ennestään tuntematon, eikä ole varmuutta erottivatko he joka tilanteessa varsinaisia leiriläisiä vierailijoista

Koulutustietoja

Kurssilaiset 3.7

Action-kurssi	13
Alkukurssi 1	43
Alkukurssi 2	114
Ensiavun jatkokurssi	36
International Rescue	284
Konemieskurssi	47
Kouluttajakurssi	15
Pelastustoiminnan peruskurssi	31
Rippikoulu	17
RIPPIKOULU - Isonen	1
Ryhmänjohtajakurssi	23
Tasokurssi I	149
Tasokurssi II	212
Tasokurssi III	200
Tasokurssi IV	119
Tiiviskurssi	111
Toimihenkilökurssi	11
Tulitaistelijakurssi	59
Turvallisuusviestintäkurssi	4
Varautumisen kurssi	7
Vesipelastuskurssi	18
Viestiliikennekurssi	11

Total 1525

Kurssilaiset 9.7

Action-kurssi	12
Alkukurssi 1	42
Alkukurssi 2	91
Ensiavun jatkokurssi	36
International Rescue	283
Konemieskurssi	38
Kouluttajakurssi	15
Pelastustoiminnan peruskurssi	31
Rippikoulu	17
RIPPIKOULU - Isonen	1
Ryhmänjohtajakurssi	20
Tasokurssi I	114
Tasokurssi II	200
Tasokurssi III	185
Tasokurssi IV	115
Tiiviskurssi	105
Toimihenkilökurssi	11
Tulitaistelijakurssi	58
Turvallisuusviestintäkurssi	4
Varautumisen kurssi	7
Vesipelastuskurssi	17
Viestiliikennekurssi	11

Total 1413

Koulutuksen johto	5	Koulutuksen johto	5
Teemapuistot 3.7		Teemapuistot 9.7	
Teemapuiston kouluttaja - arjen turvallisuustaidot		12 Teemapuiston kouluttaja - arjen turvallisuustaidot	12
Teemapuiston kouluttaja - ensiapu		32 Teemapuiston kouluttaja - ensiapu	29
Teemapuiston kouluttaja - putoamisvaarallisella alueella työskentely		Teemapuiston kouluttaja - putoamisvaarallisella alueella työskentely	11
Teemapuiston kouluttaja - sammutus- ja konemiestaidot		31 Teemapuiston kouluttaja - sammutus- ja konemiestaidot	29
Teemapuiston kouluttaja - tieliikennepelastaminen ja raivaus		13 Teemapuiston kouluttaja - tieliikennepelastaminen ja raivaus	10
Teemapuiston kouluttaja - turvallisuusviestintä		3 Teemapuiston kouluttaja - turvallisuusviestintä	3
Teemapuiston kouluttaja - varautuminen		2 Teemapuiston kouluttaja - varautuminen	2
Teemapuiston kouluttaja - viestiliikenne ja hätäilmoitus		5 Teemapuiston kouluttaja - viestiliikenne ja hätäilmoitus	4
Kurssien ohjaajat 3.7		Kurssien ohjaajat	
Kurssin kouluttaja - International Rescue		42 Kurssin kouluttaja - International Rescue	42
Kurssin ohjaaja - International Rescue		24 Kurssin ohjaaja - International Rescue	22
Kurssin ohjaaja - Action -kurssi		4 Kurssin ohjaaja - Action -kurssi	4
Kurssin ohjaaja - Alkukurssi I		10 Kurssin ohjaaja - Alkukurssi I	8
Kurssin ohjaaja - Alkukurssi II		12 Kurssin ohjaaja - Alkukurssi II	12
Kurssin ohjaaja - Ensiavun jatkokurssi		4 Kurssin ohjaaja - Ensiavun jatkokurssi	4
Kurssin ohjaaja - Konemieskurssi		2 Kurssin ohjaaja - Konemieskurssi	2
Kurssin ohjaaja - Kouluttajakurssi		2 Kurssin ohjaaja - Kouluttajakurssi	2
Kurssin ohjaaja - Tasokurssi I		13 Kurssin ohjaaja - Tasokurssi I	12
Kurssin ohjaaja - Tasokurssi II		15 Kurssin ohjaaja - Tasokurssi II	14
Kurssin ohjaaja - Tasokurssi III		14 Kurssin ohjaaja - Tasokurssi III	14
Kurssin ohjaaja - Tasokurssi IV		11 Kurssin ohjaaja - Tasokurssi IV	10
Kurssin ohjaaja - Tiiviskurssi		9 Kurssin ohjaaja - Tiiviskurssi	9
Kurssin ohjaaja - Toimihenkilökurssi		2 Kurssin ohjaaja - Toimihenkilökurssi	2
Kurssin ohjaaja - Tulitaistelijakurssi		1 Kurssin ohjaaja - Tulitaistelijakurssi	1
Kurssin ohjaaja - Varautumisen kurssi		1 Kurssin ohjaaja - Varautumisen kurssi	1
Kurssin ohjaaja - Vesipelastuskurssi		7 Kurssin ohjaaja - Vesipelastuskurssi	7
RIPPIKOULU - Ohjaaja		5 RIPPIKOULU - Ohjaaja	5
Ryhmänohjaajakurssi- ohjaaja		7 Ryhmänohjaajakurssi- ohjaaja	6
Kurssin ohjaaja PETO PK		1	
Total	302	Total	282

Tuntimäärät kurseittain ja koulutettavatunnit

	Itseopiskelu (arvio/laskennallinen)	Etäopiskelu (ohjattu, esim. webinaari/luento tai vast.)	Leirillä tunnit	Yhteensä tunnit	Osallistujat	Yhteensä
Aku 1	-	-	36	36	13	468
Aku 2	-	-	36	36	43	1548
Taku 1	-	-	36	36	114	4104
Taku 2	-	-	36	36	149	5364
Taku 3	-	-	36	36	212	7632
Taku 4	-	-	36	36	200	7200
Tiku	-	-	36	36	119	4284
Viestiliikenne	-	-	36	36	11	396
Ensiavun jatko	-	-	36	36	36	1296
ROK	7	17	36	60	23	1380
Kouluttajakurssi	10	22	36	68	15	1020
Tulitaistelija	-	-	36	36	59	2124
Konemies	-	-	36	36	47	1692
Varautuminen	-	-	36	36	7	252
Vesipelastus	-	-	36	36	18	648
Action	-	-	36	36	13	468
TUVI	-	-	36	36	4	144
Toimihenkilö	-	-	36	36	11	396
Rippikoulu	6	8	42*	56	17	952
Pelastustoimen peruskurssi	6	42**	42***	96	31	2976
International Rescue -kurssi	-	-	16*** *	16	284	4544
						48888

*kurssi jatkui suoraan

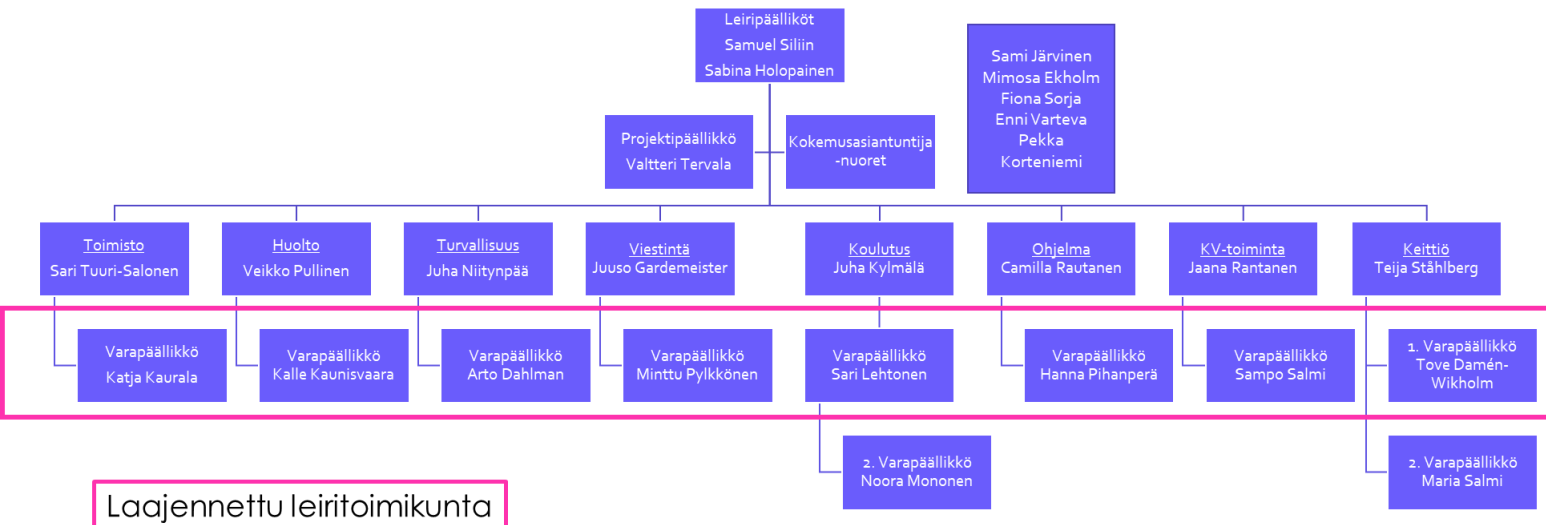
** iltaisin harjoitushälytyksiä

***sisältää palokunnissa suoritettavan perehdytysosion

**** koulutustoimialan tarjoama koulutusaika

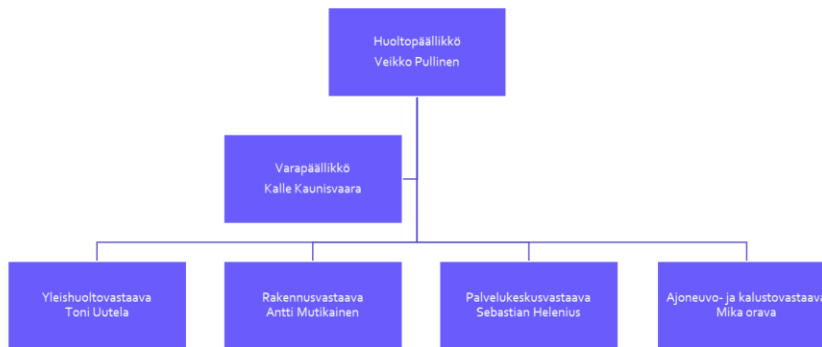

Liite 2 organisaatio ja vastuuhenkilöt

Laajennettu leiritoimikunta

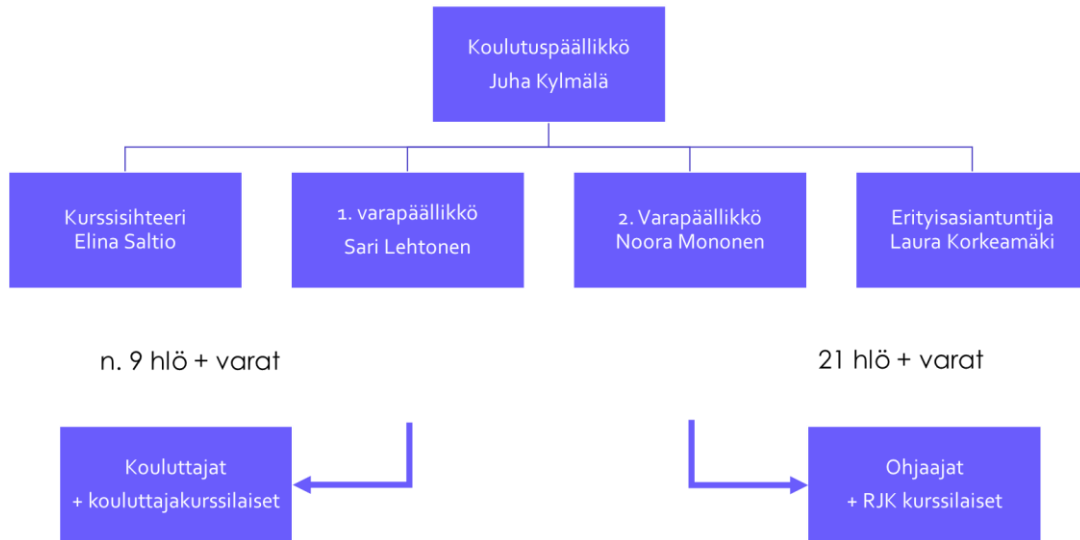
Huolto

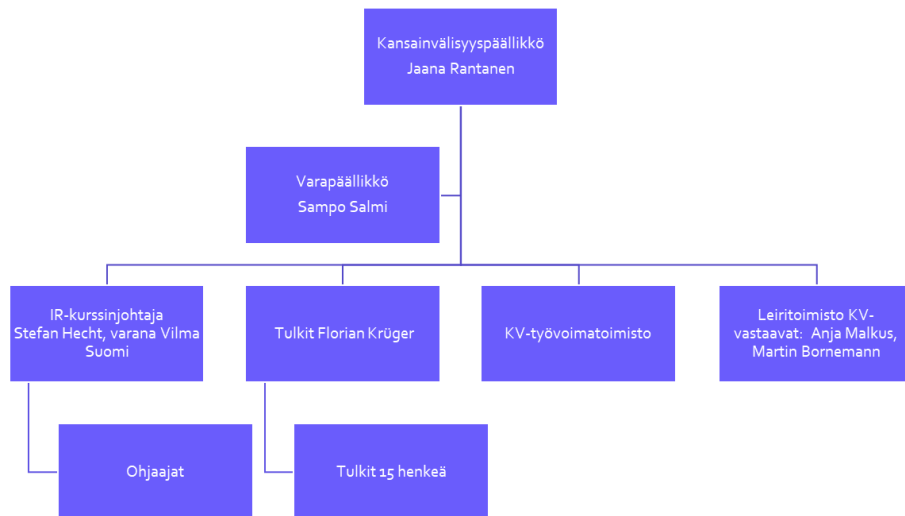
Keittiö

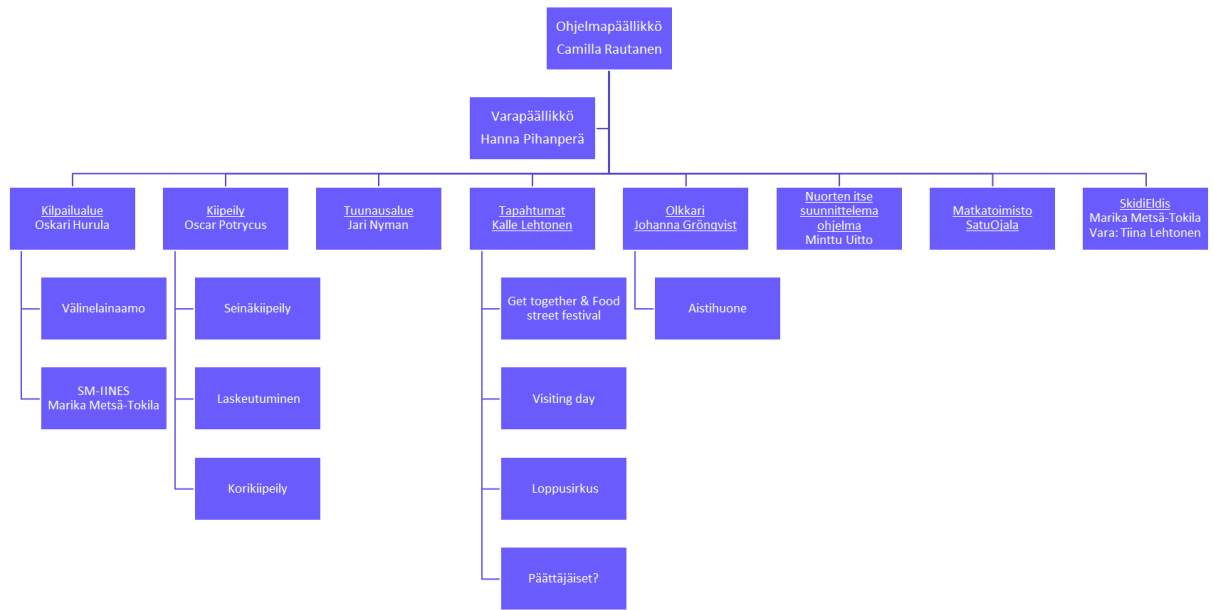
Koulutus

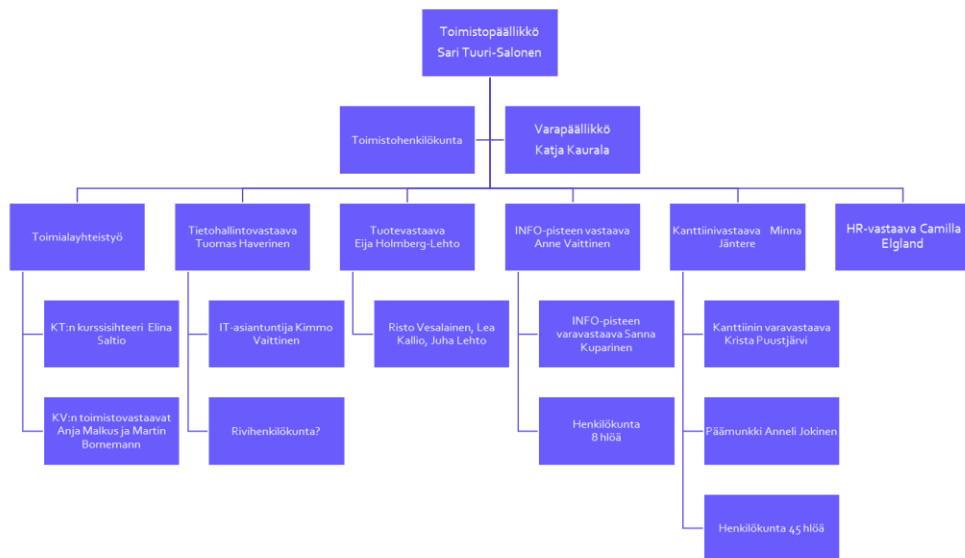
Kansainvälisyys

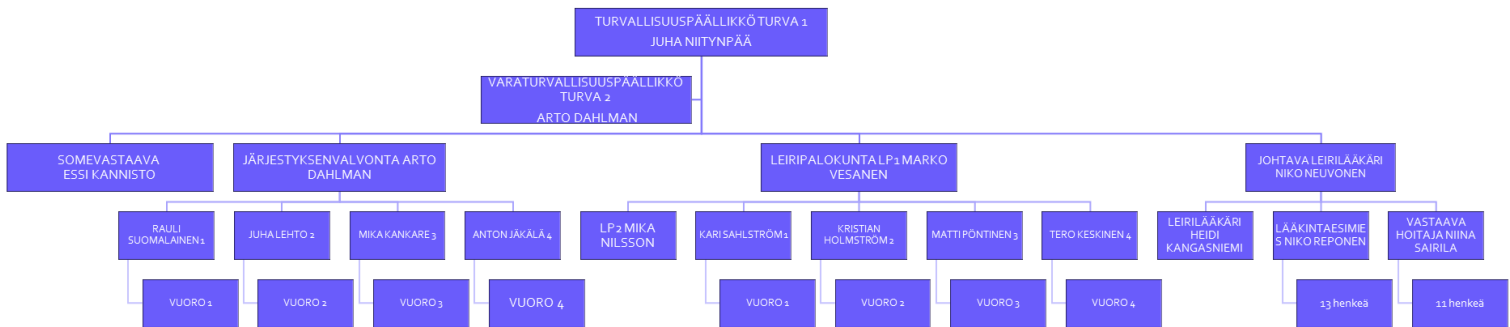
Ohjelma

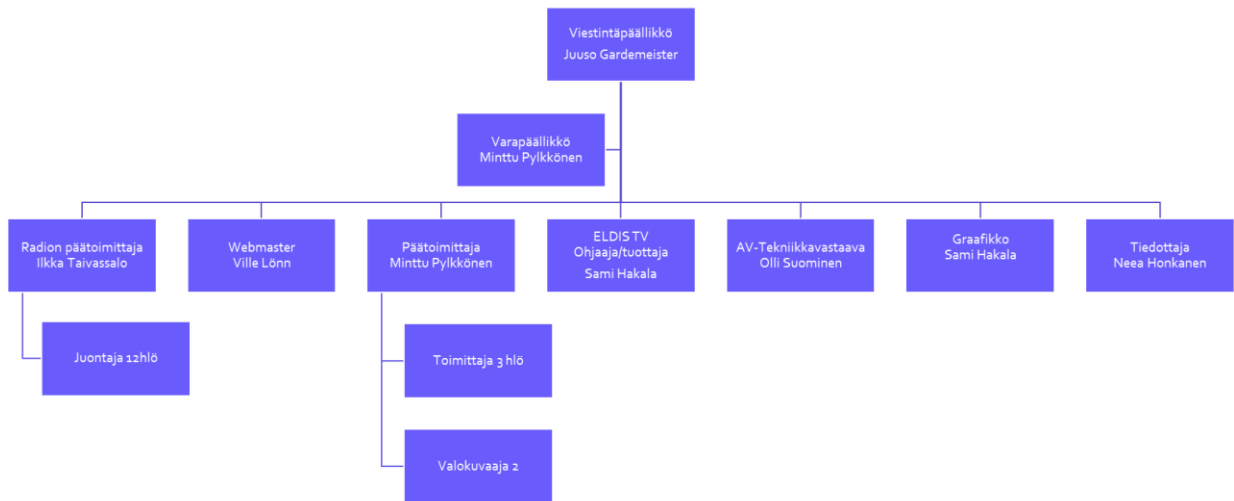
Toimisto

Turvallisuus

Viestintä

Ohjausryhmän kokoonpano

Roger Roos (FSBR), Johan Träskman (FSBR), Olli-Veikko Kurvinen (HELPE), Marko Palokangas (HELPE), Teresa Pentikäinen (UPL), Sanna Airaksinen (UPL), Jyrki Landstedt (UPL), Niko Ara (SPEK), Camilla Elgland (SPEK), Samuel Siliin (leiripäällikkö), Sabina Holopainen (leiri varapäällikkö) ja Valtteri Tervala (projektipäällikkö)

Liite 3 Talous

Tulot	2020	2021	2022	Koko projekti
Leirin myynti, sponsorointi		2176 €	145 326 €	147 502 €
Huolto			2500 €	2500 €
Keittiö				
Koulutus				
Kansainvälinen toiminta				
Leirin johto				
Ohjelma				
Toimisto				
Turvallisuus				
Viestintä				
Yleiset kulut, leirimaksu ja ylim. ateriat			418 860 €	418 860 €
Avustukset	15 270	110 971 €	75618 €	201 859 €
Tulot yhteensä	15 270	113 147 €	642 304 €	770 721 €

Kulut	2020	2021	2022	Koko projekti
Leirin myynti		-3938 €	-99 815 €	-103 754 €
Huolto		-596 €	-189 597 €	-190 193 €
Keittiö		-371 €	-91 766 €	-92 136 €
Koulutus		-2743 €	-55 341 €	-58 084 €
Kansainvälinen toiminta		-371 €	-10 039 €	-10 410 €
Leirin johto		-21 051 €	-24 650 €	-45 701 €
Ohjelma		-479 €	-17 450 €	-17 929 €
Toimisto		-763 €	-20 534 €	-21 297 €
Turvallisuus		-371 €	-13 953 €	-14 324 €
Viestintä	-2367 €	-7111 €	-38 382 €	-47 861 €
Yleiset kulut	-12 903 €	-76 470 €	-79 658 €	-169 032 €
Avustukset				
Kulut yhteensä	-15 270	-114 264 €	-641 186 €	-770 721 €

Tilinpäätös	2020	2021	2022	Koko projekti
Tulot	15 270 €	113 147 €	642 304 €	770 721 €
Kulut	-15 270 €	-114 264 €	-641 186 €	--770 721 €
Tulos	0 €	-1 117 €	1 117 €	0 €

Eldis 22 palokuntanuorten leiri järjestettiin heinäkuussa 2022 Helsingissä Malmin entisellä lentokentällä. Huikealla vapaaehtoistyöllä rakennettu tapahtuma keräsi yli 2200 leiriläistä ympäri Suomea ja ulkomailta Saksasta, Tšekeistä, Itävaltasta ja Hollannista. Tapahtuma oli koulutusleiri, missä nuoret suorittivat jokainen yhden 21 valittavana olleesta kurssista. Koulutuksen vastapainona oli tarjolla monipuolista vapaa-ajanohjelmaa sekä mahdollisuus tutustua Helsingin kaupunkiin. Leirialueelle rakennettiin pieni kaupunki, missä oli muun muassa oma vesi- ja sähköverkosto, sairaala ja palokunta, kauppa ja ruokala.

Joka neljäs vuosi järjestettävän tapahtuman teemoina olivat digitaalisuus, osallisuus, uudella tavalla tekeminen ja kestävä. Nuorten osallisuus ja leiriläisten yhdenvertaisuus olivat näkyvässä roolissa projektin aikana.

Loppuraporttiin on koottu tietoja leirin suunnittelusta ja arvioitu projektin toteutumisen onnistumista.

